National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 16 1974
Newspaper Section
Périodiques

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 50. SESTDIENA, 1974. GADA 14. DECEMBRIS 24. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Lunā Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

SATURDAY, DECEMBER 14., 1974.

Vai pasaulei draud atomkarš

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Maldīgajam pieņēmumam, ka pie apvāršņa ar palmas zaru knābītī jau parādījies pasaules miera balodītis, vajadzētu būt gauži maz ticētāju. Prezidents Fords un Pad. savienības kompartijas ģenerālsekretārs Brežņevs Vladivostokā parakstīja dokumentu, ko labākā gadījumā varētu uzskatīt par abu lielvaru bruņošanās sacensības aizsegplīvuru. Ka tas tā, to pagājušā nedēļā nepārprotami apliecināja ASV aizsardzības ministrs Džēms Šlesingers. Kādā intervijā viņš norādīja: „Mums jāturpina trīs jauno ieroču izveidošana. Šie ieroči ir ātrākie bumbveži, Tridenta klases zemūdens un arī MX stratēģiskās superraķetes." Atomieroču arsenāls abām pasaules lielvarām ir tik liels, ka uz katru pasaules iedzīvotāju, sievietes un bērnus ieskaitot, ir saražots 10 tonnu dinamīta. Šim astronomiskam ieroču arsenālam Vašingtona un Maskava katru dienu pievieno klāt pa trim ūdeņraža atombumbām.

Pasaule jau šodien vārda tiešā nozīmē sēž uz pulvera mucas. Abu lielvaru spēku līdzsvars līdz šim ir bijis izšķirīgs faktors, kas aizkavējis laika degļa iedegšanos jauna pasaules kara uzliesmojumam. Te jāpiezīmē, ka Kremlis radījis SS raķeti, kas spēj tūkstošiem jūdžu tālu izšaut atomlādiņus, kuŗu iznīcinošais potenciālis līdzīgs 20—25 miljonu tonnu dinamīta lādiņiem. Caurmēra cilvēkam grūti aptvert, cik šausmīgs un iznīcinošs ir pieminētais ierocis. Atgādināsim, ka pirmā atombumba, kas noslaucīja no zemes Hirošīmu un kur gāja bojā 100.000 dzīvību, bija tikai 15 tūkstoš tonnu dinamīta ekvivalents. Tātad jau tagad caurmēra atombumba ir 100 un vairāk reižu spēcīgāka nekā Hirošīmai uzmestais briesmīgais lādiņš.

Nesen izmēģinātas jauna veida amerikāņu lidmašīnas, kas spēj nomest 60 pēdu gaŗu un 75 tonnu smagu atomlādiņu, trāpot mērķi tieši „buļļa acī".

Šonedēļ Vašingtonā ar prezidentu Fordu apspriedās Francijas mnistru prezdents Žiskārs. Paturot tradicionālo savruppolītiku, Francijas tagadējā valdība uzsākusi restaurēt kādreiz ciešās un patiesi draudzīgās attieksmes ar ASV. Pirms Vašingtonas Žiskāram Parīzes tuvumā bija dažu dienu ilgas apspriedes ar Kremļa valdnieku Brežņevu. Ciešākas saites saimnieciskā laukā un katram pēc sava prāta iztulkojams parakstītais komūnikē patiesībā apstiprina līdzšinējo Parīzes un Maskavas attieksmju uzturēšanu pie dzīvības. Brežņeva apciemojuma laikā paklīda valodas, ka viņa veselības stāvoklis pasliktinājies. Brežņevs nepiedalījās dažās iepriekš paredzētās pieņemšanās. No Maskavas izsauktie galma dakteŗi sava cara veselību drīz vien saremontēja.

Jauns un vērā ņemams politisks manevrs ir arī Brežņeva Francijas apmeklējuma laikā noorganizētā apspriede ar franču komūnistu partijas vadību. Šī konference notika pašā Parīzē, un atstāsim diplomātu ziņā iztulkot, ko šāds jauns Brežņeva diplomātisks gājiens nozīmē.

Stāvoklis Vidējos austrumos vēl joprojām nopietns. Varbūt tas ir nopietnāks nekā varam iedomāties. Steigā uz Vašingtonu izsauktais ārlietu ministrs Alons Jīgals prezidentam Fordam ziņoja par eventuālu Izraēlas gatavību atdot arabiem daļu no okupētās territorijas. Runa ir par 6 — 30 jūdžu dziļu joslu Zinaja pussalā.

Jordānas karalis Huseīns nekādā gadījumā nav uzskatāms par ekstrēmstu, tādēļ nopietnāk būtu jāapsveŗ viņa brīdinājums par jauna militāra konflikta uzliesmojuma iespēju Vidējos austrumos. Karalis Huseīns uzskata, ka kaŗš ir nenovēršams un ka šoreiz abas puses droši vien lietos arī atomieročus. Jordānas karalis norāda, ka Ēģipte un Izraēla apliecinājušas, ka tās spējot ražot atomieročus. Tā neesot tikai tukša dižošanās. Nevarot būt šaubu, ka kritiskā brīdī viena vai otra puse ķeŗas pie šiem briesmīgajiem ieročiem. Arabu valstu galotņu apspriedē Rabatā pieņemtie lēmumi par Palestīnas atbrīvošanas organizācijas atzīšanu un atbalstīšanu stāvokli vēl vairāk sarežģī. Nenovēršamā arabu un žīdu konfrontācijā neizbēgami tiks ievilktas arī citas valstis. Šis konflikts noteikti atbalsosies arī Eiropā, un var gadīties, ka tas aptvers visu pasauli.

Grieķijā notikušajā tautas nobalsošanā ar lielu vairākumu (2:1) peņemts lēmums par monarchijas līdzsvarošanu. Grieķu konservātīvās partijas vadītājs un tagadējais ministru prezidents Karamalis notikušo plebiscītu uzskata par nozīmīgu soli Grieķijas iekšpolitiskās stabilitātes radīšanai. Te jāpiezīmē, ka parlamenta vēlēšanās viņa partija uzvarēja ar lielu balsu vairākumu, un kreisā spārna partija, ieskaitot komūnistus, pedzīvoja smagu, pilnīgi negaidītu sakāvi.

Prezidents Fords Vašingtonā apspriedēs ar lielu un mazu valstu vadoņiem mēģina nostiprināt sev jauno brīvās pasaules vadoņa lomu. Nekas ārkārtējs līdzšinējās apspriedēs nav panākts. Šīs apspriedes varbūt ir tikai diplomātiskas rutīnas notikumi, bet nav šaubu, ka Fords mēģina tās izmantot arī savu politisko akciju kāpināšanai ASV. Tikai nākotne rādīs, vai Fords patiešām ir vīrs, kas spēj uz saviem pleciem sekmīgi uzņemties visas brīvās pasaules vadoņa pienākumus. Pagaidām šai lomai nav neviena cita pretendenta.

Daži republikāņu senātori ar Goldvoteru priekšgalā Fordam ieteikuši neniekoties ar fotografēšanos kopā ar ārlietu ciemiņiem un komūnikē parakstīšanu, kuŗus neviens nelasa un kuŗiem neviens arī netic.

„Ar to prezidents Fords tautas acīs sevi par vadoni nepadarīs," senātors Goldvoters, kā parasti, ir pilnīgi atklāts. „Pašlaik Fordam pirmā vietā risināmas iekšpolitiskās problēmas.. Inflācijas apkaŗošana, bezdarbnieku skaita samazināšana, dzīves dārdzības pieau-

(Turpinājums 20. lp.)

„Ziemsvētku vecīt, neej gaŗām, te mazā Lindiņa!"
Foto: L. A.

Smaga apsūdzība Padomju savienībai

PLAŠA APSPIESTO TAUTU PIEDERĪGO PROTESTA SANĀKSME TORONTO

Atzīmējot Starptautisko cilvēku tiesību dienu, apspiesto tautu piederīgie 10. decembŗa vakarā pulcējās Toronto pilsētas valdes nama laukumā, lai apsūdzētu Pad. savienību par cilvēku tiesību apspiešanu un pieminētu Pad. savienības cietumos un vergu darbu nometnēs ieslodzītos. No latviešiem iniciātīvu bija uzņēmusies Latviešu nacionālā apvienība Kanadā un Daugavas vanagi. Sapulcē, kuŗā pēc organizētāju vērtējuma piedalījās ap 3000protestētāju, bija ieradušies latvieši ne vien no Toronto, bet arī no tuvākās apkaimes. Īpašas komisijas izstrādāto rezolūciju, kam sanāksme vienprātīgi piekrita, virzīs tālāk uz Apvienotajām Nācijām, prasot iestāties par cilvēku tiesību ievērošanu apspiestajās zemēs.

Pirms lielās sanāksmes bija izkārtota preses konference Four Seasons-Sheraton viesnīcā Toronto, dodot iespēju Kanadas presei gūt personisku kontaktu ar lietuviešu jūrnieku Simas Kudirku, kas kopš izkļūšanas novembŗa sākumā no Pad. savienības vergu darbu nometnes, kur bija notiesāts ar 10 gadiem ieslodzījumā, apņēmās pastāstīt par padomju ieslodzījumu nometņu stāvokli un palīdzēt saviem agrākajiem līdzgaitniekiem — ieslodzītiem. Preses konferencē piedalījās 40 pārstāvju no etniskajiem un lielākajiem kanadiešu dienas laikrakstiem, klātesot arī Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidentam un LNAK priekšsēdim T. Kronbergam.

Preses konferenci ievadīja ukrainis Andri Semotijuks, nolasot Kanadas lietuviešu sastādīto Simas Kudirkas nesekmīgās bēgšanas aprakstu 1970. gada novembrī no krievu kuģa ASV piekrastē un neseno izkļūšanu no Pad. savienības ieslodzījumu nometnes, kas notika pēc daudzajiem protestiem rietumos. S. Kudirka bija ieradies konferencē savās dzīvesbiedres Genas un tulces pavadībā. Viņš lietuviešu valodā izteica pateicību brīvās pasaules sabiedrībai rietumos par iestāšanos viņa atbrīvošanai un aicināja cīnīties pret cilvēku apspiešanu Pad. savienības okupētajās un pārvaldītās zemēs. S. Kudirka ieteica rietumniekiem apmeklēt Pad. savienības vergu darbu nometnes, ko padomju vara brīvajai pasaulei noslēpj, un nobeigumā aicināja nostāties apspiesto pusē.

Visrosīgākā jautātāja bija The Toronto Star reportiere, kas interesējās par padomju ieslodzījumu nometnēm. T. Kronbergs jautāja par notikumu pēc pārlēkšanas no padomju kuģa uz amerikāņu krasta aizsardzības kuģi Vigilant, kur krievi viņu piekāvuši, un kā Kudirka raugās uz dzimtenes apciemojumiem? Viņš paskaidroja, ka pēc izdošanas krieviem, tie šīsanu pārtraukuši, bet dzimteni nebūtu ieteicams apmeklēt vecākiem cilvēkiem. Ja brauc jaunieši, tiem jābūt sagatavotiem. Ukraiņi savukārt jautāja par Moroza likteni. Atbilde bija, ka tas atkarīgs no aktīvitātes rietumos.

Pēc preses konferences S. Kudirka tūliņ ieradās lielajā sanāksmē pilsētas valdes nama laukumā, kur bija uzcelta īpaša runātāju tribīne. No latviešiem tajā bija redzams arī archibīskaps A. Lūsis, Baltijas

(Turpinājums 20. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 14. DECEMBRIS, 50. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietot manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs i skats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

„... tas trakais 1974. gads ..." Dadža zīmējums

V. Irbe

Baltiešu sadarbība

Bieži norādīts, ka kopējiem spēkiem politikā var panākt vairāk nekā atsevišķi cīnoties par kādu mērķi. Vairākkārt apgalvots, ka baltieši būtu panākuši krietni vairāk, ja tiem vismaz pirms desmit gadiem būtu bijusi tāda sadarbība kā pēdējā laikā. Kaut arī visas pretišķības vēl nav izzudušas, tomēr baltiešu sadarbību un arī saprašanos var apzīmēt par labu.

Brīžam rodas jautājums, vai baltiešiem nevajadzētu vairāk saistīties arī citām apspiestajām tautām. Baltieši nevienu apspiesto tautu nav nokaitinājuši, kaut arī nāk līdz neatkarības laika robežu strīdi, kas sevišķi sakāms par Lietuvu. Pēc Ulža Gravas domām latvieši katru gadu varētu rīkot kādu plašāku sarīkojumu kopā ar vienu no apspiestajām tautām, bet nākamajā gadā ar kādu citu tautību. Tas dotu lielākas iespējas iepazīties abām pusēm, kaut no baltiešu puses būtu visas trīs tautības.

Apspiestās tautas pēc igauņu pārstāvja Ilmāra Plēra domām būtu iedalāmas trijās grupās. Baltieši veidotu atsevišķu grupu, jo tās ir bijušas pastāvīgas valstis un savā laikā uzņemtas Tautu savienībā, tām vēl tagad pasaules lielvalstis atzīst diplomātiskās pārstāvniecības, kaut arī tās varmācīgi pievienotas Pad. savienībai. Otra grupa ir satelīti, kam ir patstāvīgas valdības, bet padomju iespaidā. Trešā grupa ir tās Pad. savienībā esošās tautas, kas nav bijušas patstāvīgas vai tādas bijušas ļoti īsu laiku. Šo tautību skaits padomijā ir liels.

Pēc lietuviešu un igauņu uzskatiem baltieši šādā veidā tuvāk apvienojoties varētu tikai zaudēt. Tagad tām ir legāls pamatojums un tās ir lielvalstu atzītas. Apvienojoties vienā kopējā grupā, šīs priekšrocības varētu zaudēt. Šī iemesla dēļ arī noraidīts ukraiņu priekšlikums atvērt baltiešu biroju jaunajās lielajās telpās Ņujorkā. Baltieši baidās, ka ukraiņiem varētu būt lielas telpas, bet baltiešiem norādīts tikai kāds attālāks kakts. Abu pārējo zemju pārstāvji tomēr atzīst, ka nepieciešams atbalstīt arī pārējo tautu brīvības centienus citādā veidā, kaut vai sadarbojoties dažādās demonstrācijās.

Nav zināms, ko par šādu priekšlikumu teiktu dažas citas tautības. Pagājušā pavasarī bulgāri izteica vēlēšanos sadarboties ar baltiešu presi, rīkojot preses apspriedes. Vienā no rēgulārām baltiešu preses pārstāvju sanāksmēm piedalījās bulgāru pārstāvis, bet nākamajā sanāksmē viņš vairs neieradās. Vai tā būtu zīme, ka bulgāri sadarbības principiem pieiet uzmanīgi?

Kāda cita pazīme norāda, ka šāds sadarbības princips tomēr pastāv un ka dažas tautu grupas vēlas savā starpā sadarboties. Ņujorkā tikko radusies kāda apspiesto tautu grupa, kuŗu darbinieki baltiešiem mazāk pazīstami, bet tur ieiet arī visu triju zemju pārstāvji. No latviešiem tur darbojas Dr. A. Bogdanovičs, kas ir Ņujorkas latviešu organizāciju padomes valdes loceklis. Nesen tie pieņēmuši kādu apspiesto tautu rezolūciju.

Pēdējos gados baltieši ir mācījušies, ka kopējiem spēkiem var gūt labākus panākumus, tāpēc nevajadzētu secināt, ka sadarbība ar citām apspiestām tautām būtu mazāk vēlama tikai tāpēc, ka baltieši nav bijuši Pad. savienības sastāvdaļa. Ja šo vērtējumu apskatītu mazliet rūpīgāk, būtu jāatzīst, ka arī Baltija savā vēsturē bijusi saistīta ar cara Krieviju. Izvērtējot jautājumu dziļāk, neviens neatkarības atgūšanā nekā nebūtu zaudējis, varbūt tikai ieguvis.

Lasītāju vēstules

KOSMS UN MĪTOLOGIJA

L. A. 16. nov. n-rā kāds lasītājs (Toronto) pārmet Vanagu Kārlim, ka viņš savā labā vēlējumā V. Korstam Dievu licis vienā līmenī ar Laimu un Māru. Negalvoju, bet man liekas, ka te Vanags nebūs domājis jūdu Dievu Jahvi, bet mūsu pašu dainu Dievu, kuŗu biežāk tā sirsnības un piemīlīgās labestības dēļ dēvē arī par Dieviņu. Kas attiecas uz Kosma resp. Bezgalīgās Esmes rašanās problēmām, tad pēc manas mirstīgi aprobežotās jēdziņas jūdu Jahvem tur nav bijusi neko lielāka teikšana kā Zevam, Jupiteram vai arī mūsu pašu mītoloģiskajiem tēliem. Vajaga tikai mierīgi, apdomīgi izlasīt Pirmās Mozus grāmatas pirmo nodaļu no sākuma līdz beigām. Nedrīkst gan lasīt tā, kā tagad „pareiziticīgie" komūnisti lasa Marksa un Ļeņina rakstus. Tad gan velti aprunāties par jūdu dzīvo Dievu Jahvi un latviešu mītoloģiju. **Valentīns Pelēcis,** Minesotā, ASV

THE LATVIANS IN AMERICA 1640—1973

Ar augšējo virsrakstu Amerikas latviešu apvienības protekcijā nupat iznākusi Ocean Publication, Inc. izdevumā grāmata par latviešu darbu un nozīmi Amerikā angļu valodā. Tās noļūks iepazīstināt ne tikai amerikāņu skolas, bet arī sabiedrību ar latviešu līdzdalību Amerikas dzīves un sasniegumu izveidošanā. Nav šaubu, ka autori — Dr. Laimonis Streips un Līga Korsta-Streipa, kā arī Maruta Kārkle ieļikuši šīs grāmatas sastādīšanā lielu darbu.

Atzīstot darba lielo nozīmi, nevar neminēt arī dažus trūkumus. Būtu derējis ievadā iepīt īsu Latvijas vēsturi, lai svešais lasītājs jau sākumā gūtu ieskatu par latviešu tautu un pārbaudījumu laiku, ko tā pašreiz pārdzīvo. Tāpat būtu derējis uzsvērt, ka Amerikas latvieši ir gan lojāli pilsoņi, bet ir pārliecībā, ka tikai tad Amerikas nākotne būs nodrošināta, ja visas tautas apspiestajās zemēs atgūs tiesības pašas noteikt savu dzīves veidu un valsts iekārtu.

Nebija vajadzīgs pieminēt ikvienu teātŗa izrādi, kā arī apmeklētāju skaitu. Tas pat ir kaitīgi. Tas liek domāt, ka latviešu nozīme Amerikas dzīvē būtu visai niecīga, kas neatbilst īstenībai, bet lasītāju garlaiko. Nav pieminēti daudzi cilvēki un to darbi ar paliekamu nozīmi, kā Vilis Hāzners (un ļoti lielā DV organizācijas aktīvitāte), Alfons Reins, Ēriks Dundurs, Augusts Vanags u. c. Dokumentu starpā nav ievietota ASV kongresa pieņemtā rezolūcija (H.C. Res. Nr. 416), kas prasa Baltijas valstu patstāvības atjaunošanu, nosoda padomju okupāciju un vēl tagad ir pamatdokuments, uz ko vienmēr var atsaukties. Amerikas latviešu līdzdalība ASV politiskajā dzīvē vispār maz minēta.

Neievērojot minētos trūkumus, šis tomēr ir pirmais darbs, kas iepazīstina plašākas amerikāņu aprindas ar latviešiem un latviešu nozīmi ASV dzīvē, kādēļ autori pelna atzinību. Liekas, ka ne vienmēr tie ir guvuši prasīto atbalstu nepieciešamās informācijas iegūšanā, kādēļ grāmatā varēja rasties arī pieminētie trūkumi.

Lasītājs Ņujorkā

KĀ SAGLABĀT LATVIETĪBU SVEŠUMĀ?

Latviešu namā 21. novembŗa vakarā ap divdesmit latviešu meklēja atbildes uz jautājumiem: Kas ir latvietis? — Kāpēc man jāpaliek latvietim? u. t. t.

Latvieši parasti saņēma savu gudrību no iepriekšējās paaudzes, kas bija krātas gadu simtos.

Veci vīri nomiruši,
Padomiņu pametuši;
Jauni vīri salasīj'ši
Padomiņu gribēdami.
(L. d. 27293)

Lai gan arī pagātnē veco vīru padomi nav vienmēr uzklausīti, tagad esam bez padoma. Ierastais pavediens ir pārtrūcis, radies samulsums un augšminētie jautājumi. Atbilde meklējama mūsu uzkrātajās gara mantās — Latvju dainās un to daudzās izlasēs, kas minētos jautājumus apskata sīkāk — E. Brastiņa Latviešu tautasdziesmu tikumi, 1929. g. (Kr. Barona godalga); Latvju gadskārtas dziesmas, 1929.; Latvju dievadziesmas, 1928.; prof. F. Baloža Senā Latvija; Indriķa Livonijas chronika, 1936.; E. Brastiņa Latvija, viņas dzīve un kultūra, 1931.; E. Brastiņa Tautības mācība, 1936.; Latviskas Latvijas labad; Arv. Brastiņa — Māte Māra, izdota trimdā. Kam būs interese, atradīs vēl daudz jo daudz.

Ko darīt man jaunam,
Nava gudra padomiņa;
Daža dieniņ' i aizgāja
Domājot, gādājot.
(L. d. 3804)

A. A. Kopmanis Toronto

281. BATALJONS

Grāmatas — Latviešu karavīrs Otra pasaules kara laikā — 262. lappusē minēts, ka 280. un 281. bataljonu 1943. gada janvāŗa beigās saformēja bijušā Sapieru pulka kazarmās Bolderājā. Attieksmē uz 281. bataljonu minētais neatbilst patiesībai, jo 281. bataljons saucies arī par Abrenes bataljonu. Kā nosaukums rāda, tas nav saformēts Bolderājā, bet gan Rīgā, agrākajās Rīgas karaspēka apriņķa „Abrenes kazarmās". Tās atradās Maskavas priekšpilsētā, netālu no vecā krāmu tirgus. Šīs vāstules rakstītāju iedalīja par ložmetāju vada pirmās grupas komandieri. 281. bataljons tika izformēts nevis Sakaru bataljona telpās, bet gan Vidzemes artilerijas pulka kazarmās pie Krusta baznīcas.

Bij. 281. btlj. ložmetēju vada 1. gr. k-ris kapr. K. Toronto

VISPIRMS GARĪGAIS SPĒKS

Latvija Amerikā 23. novembŗa n-rā A. Ķegumnieks savā rakstā — Mūsu politiskā cīņa prasa līdzekļus — būs kļūdījies, jo ar saviem niecīgajiem līdzekļiem mēs, brīvībā esošais mazais latviešu pulciņš, neko nepanāksim, ja nebūsim garā stipri.

Inž. J. Radziņš Detroitā

Jāņa Širmaņa - Lielmeža pasakas

AUTORA DIVDESMITĀ OTRA GRĀMATA. APGĀDS ZIEMEĻBLĀZMA ZVIEDRIJĀ

„Dziļi lielajā mežā, kur reti iemaldās kāds mednieks, ogu vai sēņu meklētājs, dzīvo trīs rūķi: Klāvs, Mārcis un Kristaps." Tā sākas J. Širmaņa Lielmeža pasaku grāmata. Tā ir rakstnieka fantazija, teiks ļaudis. Tādu rūķu patiesībā nav. Bet vai to varam tik droši apgalvot? Varbūt viņi tomēr ir, tikai ne katrs tos saredz. Lai par to pārliecinātos, ir jāaiziet uz Lielmežu. Bet „kur atrodas šis brīnumu un noslēpumu pilnais mežs? Lūdzu nemeklēt!" saka rakstnieks. „Ja katram tas būs zināms, tad brīnumi pazudīs."

Lai kaut ko tuvāk uzzinātu par šo noslēpumu pilno mežu, ir jālasa Širmaņa grāmata. Tur nu atklājas, ka mežs ir pilns iemītnieku. Rūķiem „tuvos kaimiņos dzīvo vāvere Draiskule un zaķēns Bricis. Dažreiz manāma arī Mežamāte, laumiņa Lija, briedis Andrievs, lapsa Lūriķe un vilks Auris. Putni — kā jau gaisa ceļos raduši — nāk un iet."

Jo tālāk mēs lasām Širmaņa grāmatu, jo vairāk iedzīvojamies šajā brīnumu pilnajā pasaulē kā reālitātē. Meistarīgi ir tverti meža iemītnieku raksturi un izdarības, dodot tiem arī piemērotus vārdus. Visiem kopēja ir viņu cenšanās darīt labu. Tie ir labsirdīgi, draudzīgi un viens otram izpalīdzīgi. Kopējiem spēkiem viņi tiek galā ar ļaunām būtēm, kas iemaldījušās mežā. Tādas ir burvis Ašacis, kas dzīvo tuvējā Dzērveņu purvā, ragana Melnā Kača, kas atjāj uz slotas kāta, un velnēns, kas par slinkošanu izdzīts no elles. Tie ir gatavi uz visādām nelietībām un sagādā rūķiem un pārējiem meža iemītniekiem visādas nepatikšanas. Rūķi ar viņiem draudzīgo zvēru un putnu palīdzību ļaunos tomēr pieveic un dažreiz arī pārmāca. Labais vienmēr uzvar, tāpēc pasakām teicama audzinoša nozīme.

Rūķi dažreiz nonāk saskarē arī ar cilvēkiem. Tie ir Silmaņu māju ļaudis un viņu bērni, kas sūta rūķiem Ziemsvētku sveicienus, skopais pulksteņu meistars Dižjānis, kas vārdziņa Skangaļu saimnieka dēlu — mācekli Mazjāni un ļaunais bārdainis, kas ieslēdz Mārci būdā un par naudu rāda tirgus ļaudīm. Mārcis tomēr ar savu draugu rūķu Klāva un Kristapa palīdzību no sprosta tiek laukā, un ļaunais saņem pelnītu pērienu.

Rūķi nav meklējami kaut kur pagātnē senlaicīgos ticējumos. Tie dzīvo līdz mums. Viņiem ir gudrības grāmata, kur var atrast daudz vērtīgu pamācību. Viņi izmanto arī technikas ieguvumus: telefonu, spārnainos ratus, acausi (televīziju), interesējas par zemūdeni un citiem izgudrojumiem. Viņiem pilnas rokas darba pirms Ziemsvētkiem, jo jāgatavo piemērotas svētku dāvanas. Un kas gan varētu būt labāka Ziemsvētku dāvana kā J. Širmaņa grāmata — Llelmeža pasakas. To ar interesi lasīs kā mazie, tā pieaugušie, brīdi pastaigājoties pa brīnumu un noslēpumu pilno Lielmežu.

Grāmatai piemērotas, skaistas illustrācijas un izskatīgu vāku veidojis Reinis Birzgalis. Grāmatai piešķirta skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera fonda 1971. gada balva literātūrā.

Pauls Ozols

Modris Lorbergs

JA VARĒTU

Ja gadus varētu
vienkārši
kā mednieku desiņas
uzdurt iesmā,
izcept
un apēst
bez atlikuma! — — —

Tavu trakumu,
mēs visi
būtu paēduši
mūžīgās jaunības
negausībā — — —

Ja gadus varētu —
mēs būtu,
mēs dzīvotu
kā negaušas . . .

Gunars Irbe

Ar jokiem vien - latviski bagātāki

GLUŽI JAUNA ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅIEM — APGĀDA ATVASE JAUTRĀ GRĀMATA

„Muris nopirka jaunu kaklasaiti. Vecmāmiņa teica, ka tā esot par gaŗu. Viņa **nogrieza** krietnu gabalu — Ai, vecomāt, griez, bet ar apdomu! Kur lai tāds rādos?"

Šī „drāma" norisinās kaķu ģimenē Ričarda Skerija (Richard Scarry) grāmatā „The Storybook Dictionary". Tā nule laista klajā latviskā apstrādājumā ar titulu **Jautrā Grāmata** (128 dižformāta lappuses, apgāds Atvase, Porfyrv. 5, S-16132 Stockholm, Sweden).

Kaķu drāmas atstāstījuma nolūks — dot angļu vārdiņam „cut" atbilstošu vārdu un tā lietājumu latviešu valodā (skat. pasvītrājumu citātā!). Ir vēl divi citi vārdi, kā tulkot „cut" latviski: griezt un sagriezt. Arī tie pieteic savu esamību, pievienoti daudzkrāsainajam attēlam, kuŗā redzam kaķu vecomāti nogriežam Muŗa „pusjūdzi" gaŗo kaklasaiti tieši zem mezgla.

Kā angliskais „cut", tā latviskais „nogriezt" parādīts skaidri un uzskatāmi un priecīgās krāsās. Turpat — vienu pakāpienu augstāk lappusē — trīs rukši „raud" un „brēc", un ja vēl izlasām vārdu „kliegt", esam skaidrībā, ko visu gan ietver angliskais „cry", ja to pārtulko latviešu mēlē. Un tā tālāk lappusi pēc lappuses — pavisam ap 700 šķirkļu ar īsiem stāstiņiem, un bez tam vēl vairāki simti priekšmetu nosaukumu.

Grāmatas ievadā apgāda vadītāja Baiba Vītoliņa paskaidro, ka šajā angliski latviskajā vārdnīciņā neietilpst visi iespējamie Skerija izvēlēto angļu vārdu latviskie tulkojumi, un mudina bērnu vecākus „jo agri radināt bērnus meklēt nozīmes un atbildes (arī citās) vārdnīcās un enciklopēdijās". Tas nu būtu viens „aiz auss liekams" norādījums.

Grāmatas sagatavošana prasījusi no apgāda milzum lielus ekonomiskus ieguldījumus, bet arī daudz nesamaksājamu darba stundu apgāda lietpratīgajiem izpalīgiem, kuŗu ir daudz.

Skerija grāmata ar šo latvisko versiju veic pavisam cittu uzdevumu nekā sākotnēji sastādītais angļu oriģināls. Jautrās grāmatas primārais uzdevums nav vis paplašināt angļu valodas zināšanas un palīdzēt neangļu bērniem iemācīties — jautri un priecīgi — angļu valodu, bet gan, tikpat jautri un priecīgi, ar jokiem vien, palīdzēt latviešu bērniem iemācīties un bagātināt latviešu valodu.

Tā ir radikāla „mērķu maiņa": ap Skerija alfabētiski sakārtoto angļu vārdu skeletu bijusi jāapaudzē „latviskā miesa". Pāršķirstot Jautro grāmatu, drīz vien atklājam, ka šā uzdevuma veikšanai nav taupīti ne proteīni, ne vitamīni: Jautrajā grāmatā latviešu valoda tiešām dzirkstīt dzirkstī, bet noturas bērniem saprotamu jēdzienu līmenī. Varētu sacīt, ka ikviens bērns, kas apgūs lielāko tiesu šajā grāmatā atrodamo vārdu un to saistījumu teikumā, būs savu „līmeni" padarījis plašāku un krāšņāku. Un to paveikt nenāksies grūti, ja pie vienas reizes iespējams skatīties tādās jokupēterīgās bildēs, kādas saviem angļu vārdiem sameklējis Skerijs.

Uzmanīgāk izlasot Vītoliņas ievadvārdus, atklājas arī Jautrās grāmatas dzirkstīgās latviešu valodas noslēpums: to vispēdīgi vīlējusi un spodrinājusi neviena cita kā Veronika Strēlerte. Ar to arī pielikts punkts pasākumam, kas ne tikai ir gluži vienreizējs iecerē, bet arī veikuma ziņā.

Apgāda agrāk izdotā Skerija „Kā to sauc latviski un angliski", kā zināms, izpelnījās izcilu ievērību latviešu bērnu grāmatu pircēju saimē, grāmata bija jāizdod jaunā iespiedumā. Salīdzinot ar Jautro grāmatu" var tikai piebilst, ka „Kā to sauc . . ." ir tikai tāds treniņa veikums. Ar to arī būtu pasacīts viss par Jautro grāmatu. Vēl tikai var piebilst, ka šī recenzija būtu iznākusi gaŗāka, ja recenzents nebūtu sācis aizrauties ar Normunda Hartmaņa pareizās vietās bildēs ietilpinātajiem „reklāmu" uzrakstiem uz māju un autobusu sienām.

Bet kas tur rakstīts, to atstāsim pārsteigumam. Priecīgus Ziemsvētkus novēlēdams, recenzents atļaujas izteikt sirsnīgu lūgumu bērnu vecākiem un vecvecākiem: Ņemiet un lasiet Jautro grāmatu arī jūs — bet pēc tam, kad bērni aizgājuši gulēt. (Lai neiznāktu kautiņš!). Vai arī: Lasiet vienā pulciņā!

Latviešu fondā jau 530 dalībnieku

Latviešu fonda sēdē 30. novembrī Vindzorā, Ontario, piedalījās fonda priekšsēdis Valdis Muižnieks (Kalamazū), vicepriekšsēdis Brunis Rubess (Toronto), sekretārs Verners Rūtenbergs (Klīvlande), kasieris Ģirts Kaugars (Kalamazū), locekļi Jānis Kukainis (Dīburne, Mič.) un Edīte Āpše (Toronto). Sēdē bija ieradušies arī fonda dalībnieki — St. Duļevskis no Bostonas, māc. J. Cālītis no Toronto, Liene Kaugara no Kalamazū, Biruta Rubesa, Valdis un Astrīda Liepiņi no Toronto.

Kopš pagājušās sēdes Toronto tūkstošnieku grupa ar 1000 dol. iemaksām palielinājusies par 6 jauniem dalībniekiem: 103. n-rs Juris un Ilze Upatnieki Anarborā, Mičigenā, 104. — Kārlis un Anna Eiduki Mičigenā, 105. — Vitolds un Rasma Vītoli Masačuzetā, 106. — Jānis Spidāns Ontario, 107. — Oskars un Baiba Ozoli Masačuzetā un 108. — Andrejs Bankovičs Mineapolē, kas ir pensionējies skolotājs.

Latviešu fondā tagad ir 108 tūkstošnieki. Apstiprinātas divas jaunas fonda pārstāves Losandželosā — Nonita Priedīte un Daira Cilne. Latviešu fonda dalībnieku skaits uz 30. novembri bija 530. Līgumi pēc piešķirumiem jaunajiem projektiem iesūtāmi līdz 1975. g. 15. martam Latviešu fonda projektu komisijas vadītājam, padomes loceklim Ojāram Cellem, 962 Westmont Court, San Jose, California 95117, U.S.A.

Jaunās pieprasījumu veidlapas būs saņemamas pie Latviešu fonda pārstāvjiem.

ed

Jāņa Bičoļa 70 gadu atcere Ņujorkā

Kad Dr. Pēteris Norvilis kādā karstā vasaras novakarē sasauca jaunajā Ņujorkas DV namā, kur visapkārt vēl skanēja darba troksnis, ieinteresētu cilvēku pulciņu, kas sprieda, ka nerimtīgā pētnieka un sabiedriskā darbinieka Jāņa Bičoļa 70. gadskārta nebūtu palaižama gaŗām tik klusu kā iepriekšējās, paši rīkotāji necerēja uz tik plašu atsaucību, kāda pierādījās 24. novembrī, taisni jubilāra dzimšanas dienā, kad šais pašās telpās — bet nu jau mājīgi uzpostās — pulcējās pāri par simt apsveicēju. Vakara vadītāju ziņā palika, kā tikt galā ar gandrīz tikpat lielu rakstveida apsveicēju skaitu, nemaz nerunājot par trīstik daudz tautiešiem, kas visās pasaules malās bija piedalījušies jubilejas balvas vākšanā, tādējādi sagādājot „ārpuskārtas tautas balvu".

Sarīkojumu atklāja Dr. P. Norvilis, pēc tam pats jubilārs referēja par jaunā un vecā maiņu dzīvē un kultūrā. J. Bičolis uzsvēra, ka jaunā un vecā maiņa ir mūžīgas un ka no tām nav jābaidās. Viņš salīdzināja savas jaunības laikus ar mūsu dienām un atzina: „Šis ir vērtīgs laiks, kad dzīvojam. Apgūsim iespējas, kādas tas sniedz, piedalīsimies vērtību radīšanā!" un aicināja: „Jaunie — esiet jauni garā! Jo agrāk jūs ieiesit mūsu kultūras veidošanā, jo vairāk spēsit sasniegt! Un — lai vecā paaudze neaiziet no mūsu vidus par ātru! Katrs cilvēks mūsu mazajā tautā vajadzīgs!"

Par Jāni Bičoli darbā un dzīvē runāja Dr. phil. Heronims Tichovskis, raksturodams jubilāru par izcilu latviešu literātūras vēstures problēmu risinātāju un atcerējās, ka jau studējot LU jaunajam baltu filoloģijas studentam varēja paredzēt panākumiem bagātu dzīvi. Referents piemin̄eja arī jubilāru kā kritiķi, redaktoru, skolotāju un jauno Latviešu preses biedrības priekšnieku.

Koncerta daļā piedalījās Ilze Štrāle-Didrichsone un Rita Dziļna-Zaprauska (soprāns), atskaņojot vairākas Volfganga Dārziņa kompozicijas un tautasdziesmu apdares.

Apsveicēju rindu uzsāka sen. J. Rumpēters (Latvijas baznīcas virsvalde), it sevišķi pieminot jubilāru kā bibliofilu, kuŗa personīgajos krājumos savākti ne mazāk 13.000 sējumu, neskaitot periodiku. No Pasaules brīvo latviešu apvienības sveica Uldis Grava, no Amerikas latviešu apvienības — J. Riekstiņš, no Latviešu preses biedrības — D. Vallena, no Rāmaves — V. Zante-Šimis, no humānitāro zinātņu asociācijas un Ņujorkas latviešu mākslinieku kopas — prof. Jānis Siliņš, no Latviešu akadēmisko mācības spēku apvienības — prof. E. Kāpostiņš, no Universitas redakcijas un Letonijas — G. Cimbulis, no Ņujorkas latviešu organizāciju padomes — Nikolajs Grava, no jaunatnes pulciņa Stops — Aija Spirģe un Aija Abena, no draudzes — A. Blodnieks un H. Garokalne, no bijušajiem audzēkņiem — J. Kilpats un M. Nāruna-Bogdanoviča. Apsveicēju vidū bija arī Dr. J. Drillis, jubilāra skolotājs; viņš humoristiskā stāstījumā atklāja, kā savā laikā mēģinājis savu audzēkni Jāni Bičoli pierunāt studēt fiziku . . . Apsveicēju rindu noslēdza Daugavas vanagi un vanadzes, K. Kitnera un A. Skaras vadībā ienesdami milzu kliņģeri ar aizdegtām svecēm.

Vakara programmu vadīja Nikolajs Kalniņš un Gunārs Saliņš, pie kam pēdējā uzdevums bija nolasīt rakstveida apsveikumus, kas bija ienākuši gan no archibīskapa A. Lūša, gan sūtniecības vadītāja Dr. A. Dinberga un padomnieka V. Tomsona, prāv. J. Birznieka un prāv. J. Turka, Komitejas Latvijas brīvībai pr-ža V. Hāznera, ASV DV pr-ka J. Utināna, Alfrēda Bērziņa, PBLA ģenerālsekretāra B. Albata, Latviešu preses biedrības Kanadas, Austrālijas, Anglijas, Vācijas un Dienvidamerikas kopas, izdevēja H. Rudzīša, Latvija Amerikā redaktora K. Sidara, Jaunās Gaitas red. L. Zandberga, Latviešu rakstnieku apvienības pr-ka prof. Dr. V. Nollendorfa, Latviešu nacionālās apvienības Kanadā — J. Mežaka. No ALA kultūras biroja sveica M. Grīns, ALA izglītības biroja U. Inveiss, Austrumkrasta vasaras vidusskolas — A. Liepkalns, Latviešu kultūras institūta — J. Skrundēns, DV apvienības Ņujorkā — J. Baumanis, kā arī gaŗa rinda literātu un mākslinieku: Ernests Aistars, Augusts un Jānis Annusi, A. Beķeris, Reiņa Birzgaļa ģimene, Janis Gailis, Angelika Gailīte, Guna Ikona, Jānis un Aleksandra Kadiļi, Inta Kurbe, Oļģerts Liepiņš, Valda Mora, Eduards Ramats, Arnolds Rasa, Dr. H. Vītols, Rasma un Vitolds Vītoli, Teodors un Velta Zeltiņi u. d. c.

D. V.

Vairāk kā 400 dalībnieku jaunatnes kongresā

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 22. kongress šogad risinājās Detroitā, pulcinot 410 reģistrētu dalībnieku. Kongresu Sheraton-Cadillac viesnīcā 28. novembrī ievadīja mācītājs V. Līventāls, aicinādams jaunatni savos idejiskos meklējumos ņemt vērā arī latviešu tautas intereses. Pēc ASV himnas nodziedāšanas Māras Sīpolas klavieru un Detroitas jauniešu koŗa pavadījumā kongresa vadītājs Uldis Sīpols minēja, ka doma par kongresa rīkošanu Detroitā radusies 1972. gada vasarā Gaŗezerā, kad grupa jauniešu Dzintaros pārrunājusi arī 1974. gada kongresa vietas izvēli. Ierosinājums par Detroitu nav radījis vairuma piekrišanu, sakarā ar nedrošību šajā pilsētā. Taču beigās kongress varēja sanākt Detroitā, teica U. Sīpols un aicināja visus nodziedāt Latvijas himnu.

Amerikas latviešu apvienības un Gaŗezera vārdā kongresu apsveica Vilis Miķelsons. Latviešu skautu vārdā sveicināja Amerikas latviešu jaunatnes apvienības valdes priekšsēdis Jānis Mūrnieks. Fricis Sīpols un Dainis Rudzītis sveicināja no Latviešu apvienības Detroitā. Bija arī daudz apsveikuma rakstu, to starpā arī no Baltā nama Vašingtonā, Latvijas sūtniecības Vašingtonā, Daugavas vanagiem, Apspiesto tautu apvienības Detroitā, Mičigenas gubernātora, Detroitas pilsētas galvas, 6. Rietumkrasta dziesmu svētku rīcības komitejas, latviešu gaidām un skautiem, studentu korporācijām, latviešu skolām, draudzēm u.c.

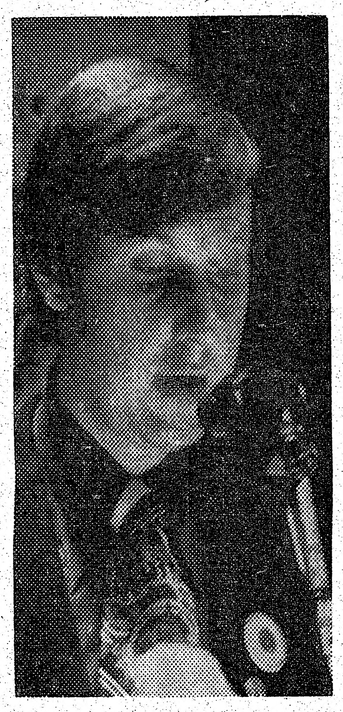

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības priekšnieks Jānis Mūrnieks atklāj kongresu.

Kongresa prezidijā ievēlēja: Guntaru Ģeduli (Ņujorka), Miķeli Bērzkalnu (Detroita), Aivaru Osvaldu (Virdžīnija), Noru Zālīti (Ņujorka), Viju Udenāni (Lansinga) un Ināru Vatvaru (Delavera).

Prof. Jānis Peniķis runāja par „politiku, varoņiem un parastiem cilvēkiem". Vecos laikos varoņi bijuši gan pasakās, gan īstā dzīvē, bet tagad latviešiem vairs neesot varoņu. Runātājs tādus neparedzēja arī tuvākā nākotnē. Cilvēki dabiski tiecoties saskatīt varoņus, bet ja izcilu varoņu tagad neesot, par tādiem pieņemot „parastā cilvēka mazu izcelšanu varoņa līmenī". Parastam jaunietim šādā lomā iekļauties tagadējos apstākļos esot grūti, bet kad drusku izceļoties, „ducis organizāciju to stumjot savā darbībā". Referenta secinājums bija, ka latviešu tautas nākotnes labā jauniešiem tomēr būs jāizceļas.

No valdes ziņojuma bija redzams, ka uzlabots Amerikas latviešu jaunatnes apvienības financiālais stāvoklis, kas jau gadiem bijis sāpīgs. Nodibināti ciešāki sakari ar vietējiem jauniešiem. Financiālu atbalstu devusi biedru veicinātāju kartīšu izplatīšana, kur sekmīga bijusi Māra Graudiņa. Vairāk nekā 28.000 dol. devusi loterija „Lats laimei" Aijas Spirģes vadībā. Gaŗākas pārrunas bija par apvienības žurnālu Spogulis; gada laikā sagatavots tikai viens numurs, lai gan redaktrise solījusies sagatavot vairākus.

Kongresa turpinājumā Aivars Osvalds referēja par 3. Pasaules latviešu jaunatnes kongresu un 12. Divreiz divi nometni. 3. Pasaules latviešu jaunatnes kongress notiks nākošā gada vasarā Beļģijā, kur domāts veikt ieceres, kuŗas neizdevās īstenot Londonas kongresā. Uz ekrāna demonstrēja diapozitivus, parādot 3. Pasaules jaunatnes kongresu un 12. Divreiz divi nometnes vietu, kā arī skatus no iepriekšējām nometnēm. Starplaikā notika internacionālais vakars ar Detroitas meiteņu ansambļa un ukraiņu tautas deju grupas piedalīšanos. Kongresa ballē bija ap 500 apmeklētāju.

Notika arī mākslas izstāde, kuŗā jaunieši bija izstādījuši savus darbus — fotografijas un gleznas.

—bv—

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības kongresa sarīkojuma „Dārdošie divdesmitnieki" aina Detroitā. Foto: F. Strobels

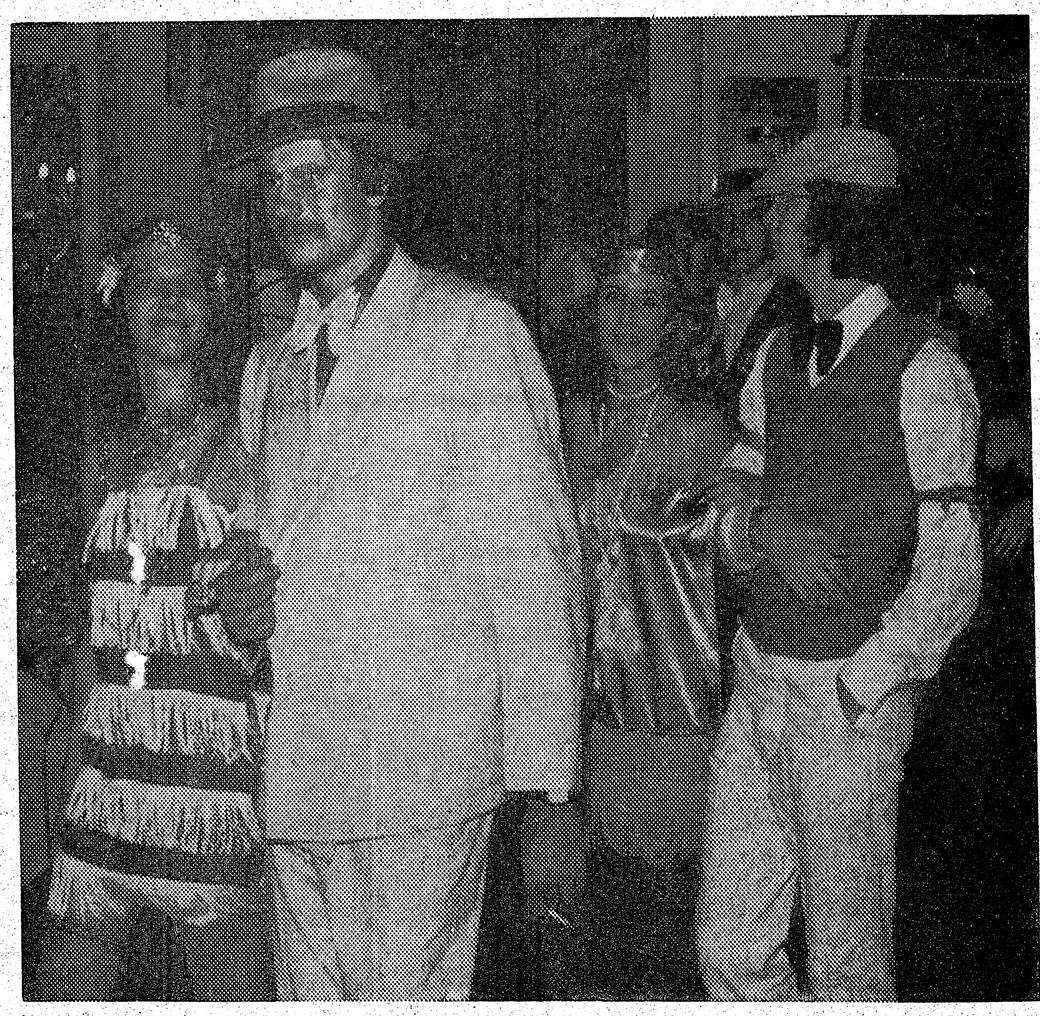

„Dārdošie divdesmitnieki" kopējā soli balles laikā. Foto: F. Strobels

Atgādinājums

Laipni lūdzam atsūtīt atpakaļ ziedojumu listes DV Ziemsvētku tirdziņam.

Rīcības komiteja.

Sveicam savus draugus un radus tuvumā un tālumā. Novēlam gaišus Ziemas svētkus un panākumiem bagātu Jauno gadu. Svētku kartītes šogad nesaņemsit, jo to vietā iemaksājam Latvijas Brīvības Fondā $100.00.

Inta un Rūdolfs Purvi
Toronto, Kanadā

PATEICĪBA.

Daugavas vanagiem, vanadzēm, tautiešiem Bafalo. Krāšņie ziedi, bagātīgais dzimšanas dienas klinģeris un sudrabotais trauks, ar kuŗiem Jūs iepriecinājāt mani, un sirsnīgie aplausi, ko Jūs veltījāt Sarkanvīna tēlotājiem, deva gandarījumu par paveikto un aicina dzīvot cerību pilnai nākotnei! Maza, bet bezgala stipra ir Jūsu vienība.

Sirsnīgā pateicībā

Jūsu Hugo Miķelsons

Balvas un apbalvotie

4. Ziemeļamerikas latviešu teātŗa apvienības Teātŗa dienās Sanfrancisko no 28. — 30. nov.

Gaŗajā nedēļas nogalē, svinēdami Pateicības dienu, Kalifornijas latvieši svinēja arī 4. Latviešu teātŗa dienas. Trīs dienas Sanfrancisko latviešu draudzes nama durvis virināja svinīgi un pateicīgi teātŗa draugi un teātrinieki. Bez triju ansambļu izrādēm bija arī mākslas izstāde: Latviešu zīmējumi no 1970. — 1974. gadam. Triju ansambļu izrādes notika vakaros, un dienas stundas pildīja dažādas nodarbības un referāti, kā: jauniešu un režisoru domu izmaiņa par jauniešu aktuālām problēmām; pārrunu vadītājs Austris Ruņģis. No režisoriem piedalījās L. Siliņš, J. Lindbergs, A. Rubenis, M. Ubāns, no jauniešiem J. Bušs, A. Gulbis, A. Jurika, D. Kanaševics, B. Razevska, G. Strads, L. Zunte. Bija arī teātris praksē, divu stundu darbības laikā; dalībnieku iepriekšējās zināšanas un prakse nebija nepieciešama. Darbību vadīja Laimonis Siliņš un M. Ubāns.

Latviešu teātŗa vēstures materiāli (Zigurda Ritmaņa kollekcija) bija skatāmi visās trijās svētku dienās. Dienās referāti nebija gaŗāki par 40 minūtēm. Nikolaja Lapkaša: Lugu tulkotāju galvenās problēmas; Māŗa Ubāna: Režisora un aktieŗa sadarbība lugas iestudējumā; Artura Rubeņa: Žanri un stili lugas iestudējumā; Emmas Znotiņas-Kalniņas: Koptā skatuves valoda tēlotāja runā un kustībās; Zigurda Ritmaņa: Silueti un pretmeti.

Priekš vairākiem gadiem Ziemeļamerikas kontinenta Daugavas Vanagu dāvātā ceļojošā balva Teātŗa apvienībai (tēlnieka Augusta Kopmaņa darbs) aizceļoja no Toronto, kur pagājušās Teātŗa dienās to ieguva Toronto Daugavas Vanagu teātris par Moljēra Tartifa iestudējumu, — pāri kontinentam uz Sanfrancisko, lai tur gaidītu jaunu ieguvēju. Šā gada Teātŗa dienās piedalījās ar izrādēm trīs ansambļi: Sanfrancisko Mazais teātris ar M. Zīverta Kaļostro Vilce Laimoņa Siliņa režijā, Toronto teātris ar Kārļa Vitlingera Vai pazīstat piena ceļu? Voldemara Pukata režijā, Sietlas teātris ar četriem vienčēlieniem Ivara Miķelsona režijā: Augusta Strinberga Jūlijas jaunkundze, A. Gerstenberga Divas sejas, Dž. Reči Mamma, kāda viņa kļuva, bet ne tāda, kāda viņa bija, R. Patrika Camera obscura.

Šajās Teātŗa dienās A. Alliņāna ceļojošās balvas piešķiršanas žūrijas komisijā bija 5 locekļi, bet iepriekšējās trijās Teātŗa dienās tikai 3. Šoreiz tie bija: režisors, teātŗa mākslas teorētiķis un aktieris Māris Ubāns; režisors, teātŗa mākslas teorētiķis Arturs Rubenis; rakstniece Elvīra Kociņa (viņas lugas izrādītas Rīgas Nacionālajā Teātrī 30-to gadu sākumā); Zigurds Ritmanis — teātŗa vēstures un teātŗa materiālu arhīvārs; Emma Znotiņa-Kalniņa — aktrise un teātŗa izrāžu recenzente. Visi minētie žūrijas locekļi katrs dzīvo dažādās kontinenta pilsētās. Sanfrancisko dzīvo tikai rakstniece Elvīra Kociņa. Komisijas locekļi savas balsis nodeva slēgtās aploksnēs ar kodu: 3 četrstūri ar uzrakstiem — ceturtdienas izrāde, piektdienas un sestdienas. Savu vārdu komisijas locekļi nepierakstīja. Ceļojošo balvu ieguva Toronto teātris par K. Vitlingera lugas Vaipazīstat piena ceļu? Voldemāra Pukata un Viļņa Brastiņa tālojumu V. Pukata režijā. Lēmums tika pieņemts ar 3 balsu vairākumu pret 2, piedaloties 5 žūrijas locekļiem.

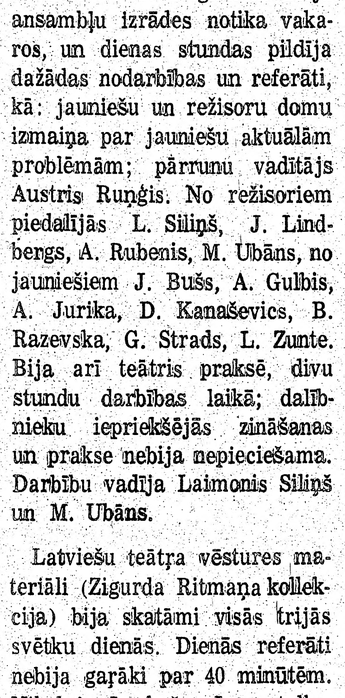

Medicīnas students Rolands E. Amoliņš no Hamiltonas šogad saņēmis „The Adiel Steacy memorial Scholarship" 2000 dol. stipendiju. Viņš beidzis Makmāstera universitātes biologijas fakultāti ar B.Sc. gradu un jau divus gadus studē medicīnu Kvīns universitātē Kingstonā, Ont.

Ziemsvētkiem tuvojoties labākā dāvana ir latviešu grāmata. Kā tas redzams augšējā attēlā, Toronto Sv. Jāņa draudzes tirdziņā visvairāk apmeklētāju pulcējās pie grāmatu galda, kur varēja iegādāties arī Ziemsvētku skaņu plates. Foto: L. A.

Dziesmu svētku rīcības komiteja arī nebija skopojusies. Par pārsteigumu svētku viesiem un tēlotājiem paziņoja, ka ar savu balsojumu un 100 dol. dāvanu arī dziesmu draugi nav aizmirsuši teātriniekus. Paredzētais apbalvojums bija piešķiŗams jaunākajam teātriniekam, kas dzimis šai kontinentā, labi runā latviski un darbojies visintensīvāk no visiem jauniešiem teātŗa darbā. 5 jaunākie teātrinieki atradās Sietlas drāmatiskā kopā. Žūrijas komisija balvas piešķiršanā nevarēja būt lēmējos, jo Sietlas teātriniekus dažs redzēja pirmo reizi uz skatuves. Apbalvojumā izvēli atstāja drāmatiskās kopas vadītājam, kas savus darbiniekus (jaunākos) pazīst vislabāk. Balvu ieguva Bernadete Rezevska.

Bija vēl kāda negaidīta balva jaunajiem teātriniekiem. Tā nāca no tālās Zviedrijas. Gleznotājs Rūdolfs Kronbergs, atcerēdamies savu jaunības darbu gan skatuvē, gan skatuvju dekorāciju darbnīcās kā dekorātora palīgs, sveicināja ar zīmējumiem (krāsainas teātŗa maskas) — pārējos 4 jaunākos teātriniekus, kas arī bija savos jaunajos gados Sietlas spirgtajā drāmatiskajā kopā.

Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda dāvana, arī 100 dol., nāca par pārsteigumu gan svētku viesiem — skatītājiem, gan arī teātriniekiem. Teātŗa dienu rīcības komiteja lūdza piešķirt un izšķirt lēmumu visu triju izrāžu redzētājiem — skatītājiem. To veica neticami ātri aizklātā balsošanā, ar izdalītām zīmītēm. Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda balvas ieguvējs bija Toronto teātris ar Vitlingera lugu Vai pazīstat piena ceļu?

Rietumu krastā tālajā Sanfrancisko lielajās svētku dienās bija vēl kāds ilgi nepiedzīvots notikums un nākotnes apliecinājums latviešu teātrim. — Nevienā no šajā kontinentā redzētām latviešu teātŗa izrādēm, pat tik lielos latviešu centros kā Toronto, Čikaga, Ņujorka — izrāžu starpbrīžo un saviesigos vakaros nav redzēts tik daudz jaunu seju, nav dzirdēts tik daudz jauniešu balsu čalu. Gaiteņi un īsās pauzes starp ainām šalkoja gan smieklos, gan spirgtu, skanīgu balsu vidžināšanā. Sveiki svētkos! **E. K-Z.**

Palīdz sagatavot viesības.

Zvanīt pēc pl. 9 vak.
Tel. 466-4161, Toronto.

Ideāla dāvana ģimenei, draugiem un paziņām

1975. Gada Latviešu Sakāmvārdu Kalendārs

Pirmais šāda rakstura izdevums, 1975. gada Latviešu Sakāmvārdu Kalendārs ar mākslinieka Gvido Brūveŗa zīmējumiem, dabūjams Toronto.
Labas kvalitātes, divu krāsu iespiedums, 10x14
sienas kalendārs, kur katram mēnesim savs zīmējums.

Kalendārs pasūtināms rakstot:
Mr. U. Bruveris, 40 Pauline Ave. Toronto, M6H 3M8, Ont. Canada
Cena: $3.00 Kanadā $3.25 ASV, Eiropā un Austrālijā
Lūdzu man piesūtīt ___ kalendārus, pievienoju čeku par ___ dol.
Vārds, uzvārds _____
Adrese _____

DV Vanadžu kopa rīko 1974. gada 31. decembrī plkst. 9 vakarā

BEACON MOTOR HOTEL — SAND ROOM
divās lielās zālēs (abas kopā) pie Jordan Harbour — Queen Elizabeth

Jaungada sagaidīšanas balli

Spēlēs iecienītie „R U N Č I" no Hamiltonas.

Ieejas biļetes dabūjamas pie kases no plkst. 8 vakarā.

Viesus, kas vēlētos rezervēt istabas, lūdz zvanīt tel. 934-9340, 685-4779 un 682-0757.

Pēc Latvijas valsts dibināšanas atceres dienas mākslas izstādes atklāšanas runāja prof. A. Annuss. Attēlā no kreisās mākslinieki: A. Sildegs, J. Annuss, Latviešu biedrības viceprieksšēdis J. Grotēns, prof. A. Annuss, I. Vinklere (daļēji aizsegta) un A. Vinklers — Kalamazū.

Padomju spiegs Otavā

AR VIŅU SATICIES MINISTRU PREZIDENTS TRUDO, BET NAV ZINĀJIS, KA TAS IR KRIEVU SPIEGS

Laikraksta The Toronto Star 6. decembŗa izdevumā bija ievietots raksts ar virsrakstu „Ministru prezidents tēlo namatēvu krievam, kas apsūdzēts par spiegu". Pie raksta bija redzams arī uzņēmums, kur Padomju savienības internacionālās sporta komitejas viceprieksšēdis un Pad. savienības atašejs Montrealas 1976. gada olimpiadā Aleksandrs Greško 14. novembrī pasniedz ministru prezidentam Trudo viņa kabinetā Otavā adresi, grāmatu un kanadiešu hokejvienības pulovera atmiņai par hokejsacīkstēm starp Pad. savienību un Kanadu. Uzņēmumā ar parakstu „Trudo satiek krievu spiegu" — vēl redzams Lajolas kolledžas profesors Ež. Enoss, kas Grešku ieveda.

Rakstā minēts, ka Pad. savienības diplomāts, ko 1971. gadā izraidīja no Anglijas par spiegošanu, šogad divreiz apmeklējis Kanadu un bijis ministru prezidenta viesis. 37. g. vecais Aleksandrs Greško rietumu pretizlūkošanas aprindās pazīstams kā krievu spiegu centrāles KGB vecākais locekļis un ieradies Kanadā kā padomju atašejs 1976. gada Olimpiadai Montrealā.

Franks Šonesijs, kas atbildīgs par olimpiadas ārzemju atašejiem, izteicies, ka padomju olimpiskā komiteja jūnijā izraudzījusi Grešku par savu pārstāvi Montrealas olimpiadā. Neviens no Kanadas valdības neesot olimpiadas pilnvarotiem norādījis, ka Greško nebūtu piemērots pārstāvis. Tas ieradies Kanadā bez diplomāta statusa, bet pašlaik atkal atrodas Maskavā. Kanadā viņš saticies ar ministru prezidentu Trudo kā padomju olimpiskais atašejs un padomju sporta ārlietu komitejas viceprieksšēdis.

Aleksandrs Greško ir viens no 105 padomju sūtniecības pārstāvjiem, ko Anglija izraidīja 1971. g. 24. septembrī par KGB aktīvitātēm Anglijā. Izraidītos padomju diplomātus atmaskoja Oļegs Ļaļins, kas ar savu draudzeni pārbēga uz rietumiem.

Grešku Anglijā ieradies 1967. gadā kā students Londonas universitātē un vēlāk sācis strādāt padomju sūtniecībā par trešo sekretāru. Ļaļins atklājis, ka KGB aģenti iefiltrēti padomju studentu grupās un nozaguši angļu aizsardzības ministrijas tehnisko informāciju.

Grešku ieradies Montrealā 9. novembrī Olimpiadas plānotāju un atašeju sanāksmē, kuŗā pārstāvētas 67 valstis. Pēc sanāksmes viņš atkal atgriezies Maskavā. Krievi gan izteikušies, ka viņš bieži uzturēsies Montrealā, lai nodarbotos ar īpašām studijā, sakarā ar 1980. gadā paredzēto olimpiadu Maskavā, ko rīko Pad. savienība. Grešku bijis arī padomju delegācijas vadītājs nesenajā olimpiadas komitejas sanāksmē Vīnē, kur izlemta 1980. gada olimpiadas vieta. Kad kāda Montrealas laikraksta ziņa sasniegusi Grešku Maskavā, tas izteicies, ka viņam piedēvētās spiega aktīvitātes Anglijā bijuši „safabricēti meli', ko izplatījuši rietumu pret pretizlūkošanas dienesta aģenti.

Kanadas ārlietu ministrs atteicies paskaidrot, kā padomju pārstāvim šogad izdevies divas reizes ierasties Kanadā. Makekens nav arī sacījis, vai Aleksandram Grešku arī turpmāk atļaus ierasties Kanadā. Ārlietu ministrijas referents paskaidrojis, ka viņam šai jautājumā neesot nekādu komentāru.

Laikraksts The Toronto Star savā nākošās dienas izdevumā ziņoja, ka Grešku apmeklējis Kanadu vasarā un rudenī. Savā otrā apmeklējumā viņš ticies Trudo. Viņus abus nofotografējis ziņu aģentūras fotografs. Trudo biroja preses referents laikraksta pārstāvim izteicies, ka ministru prezidents Trudo nav zinājis, ka Grešku ir spiegs. Pēc šīs satikšanās Grešku tūlīt atgriezies Maskavā, bet sagaidāms, ka viņš atkal ieradīsies Kanadā pavasarī, lai piedalītos olimpiadas sanāksmē Montrealā.

Kanadas ģenerālprokurors V. Almans izteicies, ka Kanadas karaliskā jātnieku policija bijusi informēta, ka Greško no Anglijas izraidīts par spiegošanu. Karaliskā jātnieku policija šāda veida informāciju nodod tālāk ārlietu ministrijai, kas tad izsniedz vai noraida ārzemniekiem iebraukšanas vīzas Kanadā. Arī olimpiadas organizēšanas komitejai Montrealā bijusi zināma Greško pagātne, bet tā uzticējusies ārlietu ministrijas lēmumam.

Padomju sūtniecības Otavā pirmais sekretārs Genedijs Zolotovs paskaidrojis, ka nezina neko un ieteicis piezvanīt preses birojam. Padomju preses sekretārs Otavā Viktors Mikējevs brīnījies: „Greško? Es nezinu šādu vārdu."

Kanadas ārlietu ministrs Makekens pa to laiku izlidojis uz NATO sanāksmi Briselē, un viņš atgriezīsies pēc nedēļas. Ministru prezidents Trudo, vēlāk uzzinot, ka nofotografēts kopā ar padomju spiegu, bijis sadusmots.

—ls—

Solžeņicins apsūdz komūnistisko ideoloģiju

Latvija Amerikā līdzstrādnieks Rietumvācijā saņēmis oriģinālas skaņu lentes no Aleksandra Solžeņicina dotajiem paskaidrojumiem preses konferencē Cīrichē. Tālāk sniedzam mūsu līdzstrādnieka rakstu pēc iegūtajiem materiāliem. Redakcija

Aleksandrs Solžeņicins 16. novembrī bija sasaucis preses konferenci savā dzīvoklī Cīrichē. Faktiski tas bija turpinājums konferencei, ko 14. novembrī Maskavā iesāka Igors Šafarevičs ar ārzemju žurnālistiem.

Konferencē lielāko Eiropas un ASV preses orgānu un radiofonu aicinātiem pārstāvjiem Solžeņicins nolasīja savu ziņojumu par Samizdata Maskavā izdoto rakstu krājumu ar nosaukumu „No dziļumiem". Izdevums veltīts Pad. savienības tagadējām un nākotnes problēmām. Preses konference ilga 4 stundas. Solžeņicins sākumā sniedza izdevumā publicēto rakstu autoru biografisko apceri, bet pēc tam analizēja vienpadsmit publicētos rakstus.

Pad. savienībā pilsoņiem jābūt ar lielu drosmi, lai pateiktu patiesību, sevišķi publikācijās, tādēļ Solžeņicins jau pašā sākumā konferences līdzdalībniekus iepazīstināja ar briesmām, kādas tagad draud minētā izdevuma autoriem, kas dzīvo Pad. savienībā.

Seši rakstu autori: matēmatiķis Igors Šafarevičs, vēsturnieks Vadzims Borisovs, kibernetiķis Meliks Agurskis, mākslas zinātnieks Evgenijs Barabanovs, kā arī divi citi, kas savus rakstus parakstījuši ar pieņemtiem vārdiem, visi dzīvo Pad. savienībā. Septītais publicēto rakstu autors ir pats Solžeņicins.

Svarīgākās problēmas apskatītas Solžeņicina un Šafareviča rakstos. Izdevums „No dziļumiem" sākas ar Solžeņicina rakstu, kuŗā viņš uzsveŗ, ka Pad. savienībā nekāda „staļinisma" nav bijis un nav arī tagad. Ar apzīmējumu „staļinisms" daudzi cenšas novērst pasaules uzmanību no patiesības. Atbildību nes pati komūnistiskā ideoloģija.

Vienā no saviem diviem publicētiem rakstiem Šafarevičs runā par savstarpējām attieksmēm starp tautām un daudznāciju valsti. Viņš apgalvo, ka komūnisms, pirms bija ticis pie varas, uzstājās pret lielvalsts šovinismu un atbalstīja Krievijā dzīvojošo mazo tautu nacionālās intereses, bet, nostiprinājies, tagad rīkojas gluži otrādi — mazās tautas apspiež un asimilē. Tam par liecību ir komūnistiska nacionāla politika Pad. savienībā. Citā rakstā Šafarevičs uzsveŗ, ka sociālisms nemaz nav radies jaunāko politisko notikumu attīstībā. Sociālisma izcelšanās arī nav saistāma ar kapitālisma krizēm. Sociālisma pazīmes, saka Šafarevičs, ir saskatāmas visos gadu simteņos, un tas ir tikpat vecs, cik veca ir visa cilvēce.

Šim izdevumam, uzsveŗ savā rakstā Šafarevičs, jākļūst par diskusiju sākumu par neatkarīgu Krieviju. Par diskusijām, neatkarīgām no marksisma un ļeņinisma. Vajadzība pēc tādas diskusijas, uzsveŗ Šafarevičs, brieda jau sen, un tagad, kad iznāca rakstu krājums „No dziļumiem", tādas diskusijas kļuva īstenība.

Tālāk, runājot par Šafareviča rakstu, Solžeņicins izteica rūpes par to, kā varētu sakopot spēkus nevis naidam, bet vispārējas saprašanās sasniegšanai. Solžeņicins arī uzsvēra, ka nacionālais jautājums Pad. savienībā pašreiz ir daudz aktuālāks nekā cara Krievijas laikā.

Komentējot savu rakstu krājumā publicēto rakstu ar virsrakstu „Nožēlošana vai pašierobežošanās", Solžeņicins jautāja, vai vispār var runāt par nožēlošanu. Vai var runāt par grēku, ko izdarījusi visa tauta. Solžeņicins paskaidroja, ka vārda tiešā nozīmē nekad nevar pieņemt, ka visi cilvēki kādā nācijā patiesi pastrādātu kādu noziegumu, pārkāpumu vai grēku. Bet, no otras puses, tas tomēr iespiežas cilvēku atmiņā. Piemēram, koloniālvalstu tautas. Viņu uztverē koloniālisti ir vainīgi kā nācija.

Solžeņicins arī jautāja, vai totāliţāro valstu tautas vainīgas par savu valsts vadītāju darbību un secināja, ka nekad nedrīkst pilnīgi noškirties no vispārējiem politiskiem procesiem, bet jāmeklē tajos arī sava vaina — daļa no savas atbildības. Izeju no strupceļa, kādā nokļuvusi padomju sabiedrība, Solžeņicins redz tikai „morāliskajā revolūcijā". Domājot par savas valsts nākotni, viņš rūpīgi pētī Pad. savienības vadības izdarītās kļūdas. Solžeņicins ir pārliecībā, ka nekad nevar iepriekš garantēt labus panākumus kādai jauniesāktai darbībai, bet stingri tic, ka centieni un neatlaidīgas pūles morāles celšanai tautą nesīs vērtīgus un bagātīgus augļus. Šie augļi būs vērtīgi arī tiem, kas nāks pie varas tagadējo vadītāju vietā.

Solžeņicina domas par Pad. savienības demokratizāciju bieži ievērojami atšķiras no citu domātāju uzskatiem, sevišķi no akadēmiķa Sacharova.

I. Blaževičs

Audzinātāja
MĀRTIŅA CELMA
kultūrvēsturiskais stāsts
„GRAUDNIEKI"
iznācis. Harija Laķa ilustr.,
280 lappuses un cena $6.60.
Pasūtinājumus pieņem
Ed. Putniņš,
2152 N. 74 St., Milwaukee, Wis. 53213, U. S. A.

JAUNGADA BALLE
Latviešu namā, 491 College St., Toronto
31. dec. plkst. 8.00 vak.
Galdiņi iepriekš rezervējami Toronto latviešu kreditsab. birojā, tālr. 922-2551. Ieejas kartes $8.00 iegādājamas līdz 25. decembrim.
Deju kapella spēlēs no pl. 9 vak. līdz pl. 2 rītā
BUFETE AR VISĀDIEM ATSPIRDZINĀJUMIEM
Latviešu nama valde

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.,
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. **Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.**

11% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

Toronto birojs pirmdienās slēgts.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

WHOLESALE DIAMONDS AS A HEDGE AGAINST INFLATION. INVEST FIVE DOLLARS

AND OUR BROCHURE WILL BE SENT TO YOU OUTLINING THIS INVESTMENT OFFERING A GUARANTEE CLAUSE.
WRITE TO

FIFTY-EIGHT FACET DIAMOND CORPORATION
1111 FINCH AVENUE WEST,
SUITE 158,
DOWNSVIEW, ONT. CANADA
M3J 2E6

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā, 491 College St., kā arī LA spiestuvē, 125 Broadview Ave.

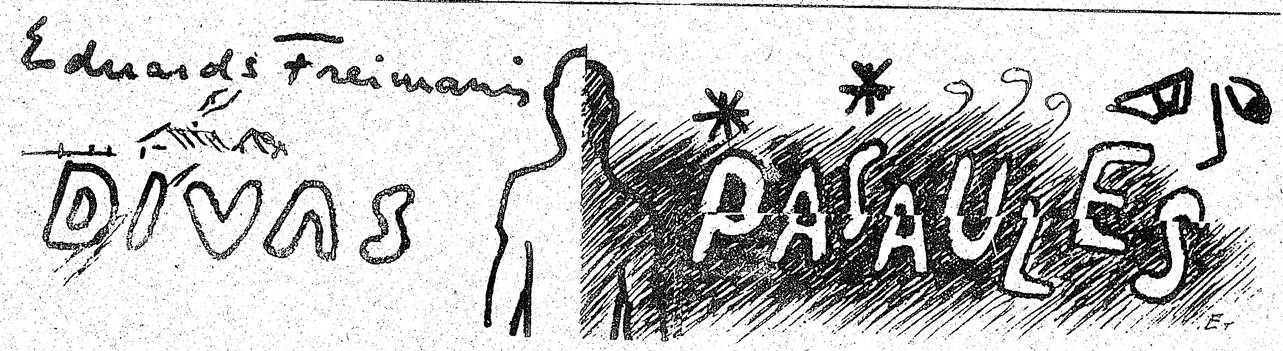

romāns

(64. turpinājums)

30.

Māte mani piemin ik dienas — par to nešaubos. Neredzams dzīpars ir izstiepts starp mums, tāpēc nejūtamies pavisam vientuļi. Valdim māte ir tuvu un palīdz: ne ar darbiem, bet ar smaidu, vārdiem un acu siltumu. Mani pār tālumiem apglāsta mātes svētība, lai nejustos bārenis lielajā zemē, kurā neesmu pratis atrast draugus, bet kurā draugi vēl radīsies. To tagad zinu: tāpēc cietums kļuvis miera pils.

Vai tu arī mani piemini, Iris? Ja esi mani aizmirsusi, bēdīgs nesmu, jo manu pieminēšanas prieku tas neaizēno. Tevi domās auklēt man nevar aizliegt neviens; ar to man pietiek, lai vientulība kļūtu gaiša. Nav tik grūti kā tiem, kas vairs nespēj atgriezties cilvēkos.

Kā māte man šeit ir Maknīlija kundze — mundra večiņa cēli baltu galvu, jokiem vaigos un lūpās. Pievakarē viņa atnesa grāmatu: Jāņa Steinbeka Dusmu vīnogas. Darbs par nabaga ļaudīm, bet viegli lasās. Steinbeks man patīk — nopietnāks par Artūru Heiliju.

Kanadas māmuļa man noglāstīja roku kā paša māte kādreiz; glāsts nozīmē vairāk nekā runas. Apjautājas tikai, vai galva vēl sāp, vai vakaros negribas ēst; iedeva maisiņu ar āboliem un šokolādi. Noglāstīju arī viņas pirkstus. Domāju: tāda roka ir manai īstajai mātei; varbūt vēl vārgāka, pelēkāka, nožēlojamāka.

„Atbraukšu parīt," viņa teica atvadīdamās.

„Nebrauciet tik bieži — ceļš nogurdina," atbildēju, bet gribējās lūgt, lai brauc jo biežāk.

„Izkustēšanās der reumatismam. Gadās kādu sastapt — var parunāties."

Kad Maknīlija kundze aizgājusi, sameklēju gaišu galdu un atvēru grāmatu, bet lasīšana liekas sīkumaina. Aizklīstu gaiteņos, kur spuldzes sienu nomāktas, kur gaisma nav uzbāzīga, kur varu būt ar sevi un iziet no sevis.

Maknīlija kundze manī ieviļņojusi palus; neizkliegtas gaviles kutina krūtis. Ir jāizlīgst ar visiem — tā ir sevis atpestīšana! Ja to nevar roku pasniedzot, tad tas nenozīmē, ka izlīgšana jāatliek.

Gaiteņa galā spuldze izdegusi — tur sastopu Kļaviņa jaunkundzi. Pirmajā mirklī viņu noturu par Maknīlija kundzi, jo skolotāja tagad tikpat sirma un savītusi. Tādām pašām vārgām rokām. Bet vai ar viņu var runāt tāpat kā ar Kanadas māmuļu? Nevar vis, jo Kļaviņa jaunkundzē iemājojis tiesnesis, tāpat kā manī cinisms. Tiesnesis prasa kārtību, vij likumus; samierinās tikai ar pirmās šķiras krietnumu, godīgumu, čaklumu. Kā var izskaidrot, ka Dievam tik daudz brāķu gadās? Savādi, nesaprotami. Brāķus vajag pārveidot! Jaunu jēgu vajag tiem ieskrūvēt, lai pasaules riteņi griežas gludi!

Uzrunāju savu audzinātāju: „Esmu Auduls, ko mācīdami neizmācījāt. —" Man sāp paša vārdi, bet citādi nespēju runāt.

„Cietāks un rūgtāks nekā toreiz," Kļaviņa jaunkundze manī lasa.

„Cinisms nokaltējis — svešums saindējis."

„Ko lai ciets ar cietu rīvējas?"

„Nevarēsim nekā sarunāt, lai kā vēlētos."

„Kad atgriezīsimies vecajos laikos, tālajā zemē."

„Drošo likumu, Dieva kārtības valstī."

„Aizvien vēl esmu jūsu klases audzinātāja."

„Un es jūsu skolnieks ar cieto pieri."

„Satiksimies citu reizi."

„Kādā tikko nojaušamā salidojumā."

Pienāk apkalpotājs ar kāpnēm, sāk runāties un apmaina izdegušo spuldzi pret jaunu.

*
* *

Pirms Lieldienu brīvdienām Kļaviņa jaunkundze mani iesauc skolotāju istabā. Nostājos kā kaŗavīrs parādē.

„Auduļ, kā klases audzinātājai man jums daži jautājumi. Vai varat paskaidrot, kāpēc šogad vājākas atzīmes nekā pērn? Skolotāji par jums nobažījušies."

Padomāju. Nedrīkstu strauji atcirst — šoreiz nepalaistu ar mīnusu pie uzvešanās.

„Nezinu."

„Kā var nezināt?"

„Grūtāka klase."

„Citiem klase viegla. Caurmēra atzīmes labākas nekā pērn. Jūs vienīgais velkat līmeni uz leju."

„Daži ir vājāki par mani —"

„Kas jums daļas par citiem!"

„Jūs sākāt salīdzināšanu —"

Kļaviņa jaunkundzes acīs iezaigojas krusas graudi.

„Netaisāties pārgudrs! Dažiem aizvien grūtāk veicies. Jūs bijāt pie labajiem."

„Negribu vairs būt — kad tik tieku cauri."

„Tā ir niekalbja valoda! Slinkošana!"

„Mēģināšu pacensties pēc Lieldienām."

„Jums vienaldzīga balss. Mēģināt gribat? Tikai mēģināt? Saņemties vajag kā nākas!"

„Ja divnieku nav, uz nākošo klasi tiek."

Kļaviņa jaunkundze pārkārto uzbrukumu. Nomaskējas ar diplomātiju:

„Tiešām nevarat paskaidrot, kas traucē sekmes?"

„Grūti."

„Kāpēc?"

„Personīgas lietas."

„Tādi noslēpumi, ko nedrīkst atklāt?"

„Jā."

„Klases audzinātāja jums mātes vietā. Nevienam nestāstīšu."

„Mātei arī neteiktu."

„Man jūs žēl, Audul."

Nu vairs neizturu. Cērtu asi: „Kādas tiesības jums ar savu līdzjūtību uzbāzties? Jūsu dēļ man negribas mācīties!"

Kļaviņas jaunkundze paliek apbrīnojami mierīga:

„Man pienākums par jums rūpēties."

„To saprotu."

„Tātad vairāk nekā negribat sacīt?"

„Nē — ja drīkstētu klusēt."

„Tas iespējams."

Pagriežos iešanai, bet Kļaviņas jaunkundze vēl piemetina: „Ja vēlāk gribas ko pastāstīt, vienmēr varat šeit ienākt."

Viņas pēdējā teikumā, man liekas, nedzirdu ne tiesneša, ne cietuma uzrauga. Bet Kļaviņas jaunkundze apklust, pirms paspēju pavisam atkust. Tā ir labi — nekādas smilkstēšanas no manis!

*
* *

Pagāja šis un pēdējais skolas gads, bet ledus neizkusa. Vismaz manī ne. Kļaviņa jaunkundze bija piesardzīga; ar mani runāja tikai klasē un par uzdevumiem. Slikta nekad neteica — drīzāk paslavēja; bet uzmanīgi, izmērītos teikumos. Pats viņas stundās sēdēju sastindzis. Pasmaidīju reizi mēnesī.

Visus pēcskolas gadus neesmu gribējis Kļaviņa jaunkundzi pieminēt. Ja par viņu kāda atmiņa iemaldījās smadzenēs, atgādināju sev, ka jāturas aukstam.

Bet šovakar žēl, ka neesam nogatavojušies izlīgšanai. Patiktos viņu pievienot tam pulkam, kurā ir māte, tu — Iris, Maknīlija kundze, Lavīze, Valija, Beno, Jans, Paula, Cizikis, Ārijs Priedītis un citi šejienieši un turienieši, kas grib būt ar mani, kas vēl man labu.

Rīt rakstīšu vēstuli Kļaviņa jaunkundzei; sūtīšu to uz Ulānu. Varbūt viņa sūtījumu saņems un priecāsies. Protams! Vēstule sadziedēs ieilgušo vainu; ikviens jūtas atjaunots, kad veca, sāpīga brūce pārstāj sūrstēt. Vai jākaunās būt pirmajam, kas pasniedz roku?

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Pirmajā Sv. Andreja baznīcas latviešu un igauņu draudžu 1. decembŗa angļu valodas dievkalpojumā, ko vadīja abu draudžu mācītāji J. Cālītis un A. Tauls, piedalījās 65 baznīcēni no ģimenēm, kur viens no laulātiem neprot latviešu vai igauņu valodu. Dievkalpojumu ar kokļu mūziku kuplināja Sarma Eglīte un Daina Brammane. Dievkalpojumi angļu valodā Sv. Andreja baznīcā notiks ik svētdienu no pl. 1 pēcp. un tos aicināti apmeklēt arī ieinteresētie no Sv. Jāņa un Austrumu draudzes.

● Toronto latviešu koncertapvienības otru šīs sezonas koncertu, kuŗā 5. decembrī Toronto universitātes telpās koncertēja ērģelniece Anita Rundāne un vijolnieks Arturs Jansons, noklausījās 400 apmeklētāju. Abi mākslinieki saņēma ziedus. Nākošā koncertapvienības koncertā sestdien, 1. februārī, pl. 8 vak. koncertēs vijolniece Norma Auziņa un čellists Ronalds Leonards no ASV; pie klavierēm Berija Snidera. Šis koncerts notiks parastā vietā — Sv. Lorensa mākslas centrā.

● Ziemsvētku sezonā pasta sūtījumus Toronto piegādās mājās arī sestdien, 21. decembrī. Pasta kantoŗi būs atvērti sestdien, 14. decembrī, no pl. 9 rītā līdz 5 pēcp., bet 21. un 28. decembrī no pl. 10 līdz 2 pēcp. 25. un 26. decembrī pasta sūtījumus mājā nepiegās, tāpat 1. janvārī, izņemot speciālos sūtījumus (Special Delivery). Pasta kastītes uz ielām iztukšos 26. decembrī. Rēgulāros pasta pakalpojumus atsāks 2. janvārī.

● Latviešu pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienas saietā 5. decembrī Latviešu namā karikatūrists Ed. Keišs uzzīmēja bez maksas 54 apmeklētāju šaržus. Saietā bija ieradušies 118 pensionāri. Mākslinieks apsolījies viesoties arī janvārī. — Pensionāru eglītes vakars 19. decembrī pl. 2 pēcp. Latviešu namā. Priekšnesumu daļā dziedās pensionāru koris Dziesmu kamols, bet Lija Pone skandēs J. Jaunsudrabiņa Ziemsvētku stāstu. Dāmu komiteja rūpēsies par svētku cienastu. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 1 dol. Pensionāri ar otru semestri janvārī var pieteikties vispārizglītojošos un speciālos kursos Community Centre College, 860 College St. Tuvāka informācija saņemama pie pensionāru apvienības valdes.

● Kanadas mākslas amatniecības ģildes galerijā, 29 Prince Arthur Ave., 3. decembrī atklāja māla podu izstādi, kas ilgs visu decembri. Savus darbus izstādījuši keramiķi no visas Kanadas, dodot iespēju iepazīties ar dažādiem keramikas stiliem. Izstāde nosaukta „Casserole Cooking-Oven to Table" (cepšana podos). Izstādītiem podiem pievienotas arī sacepumu receptes. Divus podus izstādījusi arī keramiķe Velga Jansone, pie viena no tiem pievienojot sviesta sacepuma recepti. Izstāde atvērta no otrdienas līdz sestdienai, no pl. 9.30 rītā līdz 5.30 vakarā. Ieeja brīva. Izstādes atklāšanas dienā bija klāt arī keramiķe Velga Jansone un daiļamatniece Olga Mežule, kas piedalījās Ziemsvētku eglītes pušķošanā ar četriem māla zvaniņiem un no salmiem darinātiem latviskiem puzuļiem.

● Toronto draudžu ganu vajadzībām izgatavota mācītāju rokas grāmata — agenda, 286 lappušu izdevumā pēc 1928. gadā Latvijā izdotās agendas, kuŗu bēgļu gaitās izvedis Austrumu draudzes mācītājs A. Briedis. Šādas grāmatas izdošana ierosināta un īstenota triju Toronto latviešu ev. lut. draudžu mācītāju apspriedē. Šo mācītāju sanāksmē 3. decembrī Sv. Andreja baznīcas telpās pārrunāja arī LELDAA mācītāju pensijas fonda plānu, kas paredz izmaksāt pensiju tikai ar 75 gadiem. Nolēma nākamajā LELDAA konferencē ierosināt, lai pensiju fonds darbotos reālāk un to ar savām iemaksām atbalstītu arī draudzes. Māc. J. Cālītis, kas darbojas arī Toronto latviešu sabiedriskā centra plānošanas komitejā, ziņoja par šīs komitejas darbu. Apspriedē izskanēja doma, lai lēto dzīvokļu īres namā, kas ir viens no plānotā centra sastāvdaļām, būtu paredzēta viena telpa — kapella dievkalpojumiem tiem tautiešiem, kas dzīvos jaunajā centrā.

● Toronto latviešu misijas eglītes vakarā 7. decembrī misijas vadītāja A. Lakšmaņa mājā Skarboro piedalījās 40 apmeklētāju, bērni un pieaugušie. Priekšnesumos bija bērnu deklamācijas, dziesmas un mūzika. Pieaugušie dalījās Ziemsvētku piedzīvojumos. Zviedru evaņģelista Mārtiņa Gustavsona dzīvesbiedre dziedāja divas solo dziesmas Agritas Lakšmanes-Čileanes klavieŗu pavadījumā. Ar dziesmām un deklamācijām vēl piedalījās Anita Lāma, Miķelis Reijers no Hamiltonas un Anna Ešentāle. Bērnus apdāvināja ar saldumiem. Vakaru vadīja A. Lakšmanis.

● Toronto latviešu tautas augstskolas Latvisko zināšanu seminārs paredzējis nākošā gada janvārī rīkot semināristu Talantu vakaru. Pieteikties pie semināra vadītājas Gunas Ikonas, tālr. 769-1360 vai kasieŗa R. Ārgala — 222-2036. Semināra sarīkojumā 14. janvārī pl. 8.30 vak. Latviešu namā rādīs Induļa Ķekša 20 min. garo filmu „Trīs dienas".

● Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku vakara dievkalpojumi 24. decembrī pl. 5 un 7 vakarā. Piedalīsies archibīskaps A. Lūsis un draudzes mācītājs I. Gaide. Otrs dievkalpojums būs liturģisks. Mūzikālā daļā piedalīsies Alfreds Spricenieks (bass) un Arturs Jansons (vijole), dziedās draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā; ērģelnieki J. Barušs un Ruta Āze. 23. decembrī pl. 6.30 vak. jaunatnes svecīšu dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Aicināti piedalīties visi jaunieši. Pēc dievkalpojuma jaunieši apmeklēs vecos un slimos tautiešus mājās, kas svētkos nevarētu ierasties dievkalpojumā dievnamā. Tautieši, kuŗiem būtu šādi apmeklējumi nepieciešami, aicināti pieteikties pie draudžu mācītājiem J. Cālīša un I. Gaides.

● Daiļamatniece A. Dzērvīte darinājusi un dāvinājusi Sv. Jāņa baznīcai Adventa laikam piemērotu altāŗa segu. Materiālus segai sagādājusi draudzes dāmu komiteja. A. Putniņa dāvinājusi draudzei Adventa vainagu.

● Māc. J. Cālītis kristījis Eduardu Maikelu Mālderi, Māra un Katrinas dēlu un Jāni Aleksandru Kūlnieku, Induļa un Māras dēlu.

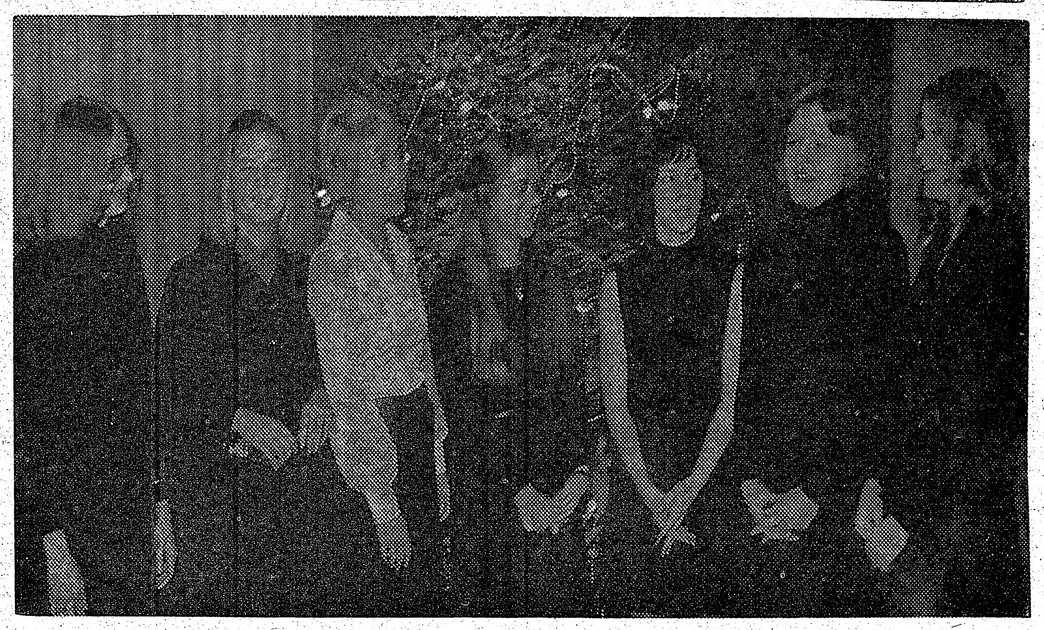

Toronto studenšu kopas eglītes vakarā. Korporācijas Spīdola meitenes dzied „Kas tā tāda skuju būda?" No kreisās: Ilze Andžāne, Dace Vare, Ilga Āboltiņa, Tamāra Krieviņa, Anda Kukse, Vizma Maksiņa un Brigita Joma. Foto: J. Liģers

● Miltonas veco ļaužu mītnē 1. decembrī mirusi 96 g. vecā Marija Baršēvska. Aizgājēju 4. decembrī Mt. Pleasant krematorijas kapellā izvadīja māc. A. Čops. Nelaikā Kanadā paliek 3 precēti bērni ar ģimenēm.

● DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšanas sarīkojums 31. decembrī pl. 8 vak. DV namā. Piedalīšanās 7 dol., ieskaitot galdiņu un uzkodas. Iepriekšēja pieteikšanās līdz 25. decembrim pie Ainas Selgas, tālr. 759-0460. Spēlēs H. Arro kapella. — Latviešu nama valde rīko Jaungada sagaidīšanu pl. 8 vak. savā namā ar deju kapellas mūziku. Ieejas kartes par 8 dol. iegādājamas līdz 25. decembrim Latviešu kreditsabiedrības birojā (tālr. 922-2551), turpat rezervējami arī galdiņi. — Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības piparkūku balle piektdien, 20. decembrī, pl. 8 vak. 1585 Dundas St. W.

● DV Toronto nodaļas meistaršāvējs Pēteris Zvirgzdgrauds 5. decembrī bija aicināts uz īpašu ceremoniālu Kanadas nacionālās izstādes laukumā. Tur viņam kopā ar citiem apbalvotiem sporta disciplīnās pilsētas pārstāvis pasniedza Toronto mētropoles sporta medaļu un atzinības rakstu. P. Zvirgzdgrauds bija aicināts arī sekojošā banketā. 16 g. vecais šaušanas sporta entuziasts pazīstams pie kanadiešiem kā Pēteris Grauds, un Kanadas šaušanas federācijas nesen rīkotajās Kanadas mēroga šaušanas sacīkstēs (snaiperu klasē) korespondences veidā izpelnījās pirmo vietu. Pēteris Zvirgzdgrauds kanadiešu sabiedrībā ir arī rosīgs futbolists, kur spēlē jau 4 gadus.

● Sakarā ar TLB inženieŗu un tehniķu kopas bij. valdes locekļa Ārija Kalniņa aiziešanu mūžībā šā gada martā, kopas dalībnieki, valdes ierosmē, nodevuši 331 dol. ziedojumu Ziemsvētku veltei viņa atraitnei Brigitai, kuŗa piedzīvoja nelaimīgu auto katastrofu, un mazgadīgajai meitai Lubai. Velti saņēmēju dzīves vietā Numarketā nodeva kopas pārstāvis E. Tiltiņš.

● DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglīte notiks 14. decembrī pl. 8 vak. DV namā. Svētbrīdi vadīs māc. A. Briedis. Būs priekšnesumi un pašapdāvināšanās.

● Vanadžu kopas rīkotais bērnu Ziemsvētku eglītes vakars 15. decembrī pl. 3 pēcp. DV namā. Būs bērnu priekšnesumi, ieradīsies Ziemsvētku vecītis.

● DV šacha kluba ātrspēles turnīrs 15. decembrī pl. 9 rītā DV namā. Pieteikšanās pirms spēles uz vietas, vai iepriekš pie kluba vadītāja V. Braslina (tālr. 691-3163).

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba pirmā šīs sezonas mēnešsanāksmē bija ieradušies 32 kluba biedri, kas noskatījās K. Šverna rādītās trīs kultūrfilmas par zvēriem un putniem Kanadas ziemeļos, Jukonas dabu un Halifaksas jūŗas vēžiem. Nākošā sanāksme paredzēta 6. februārī DV namā. Pirmajā sanāksmē kluba priekšnieks J. Atmats apbalvoja šā gada veiksmīgākos lielmedījumu medniekus: J. Veckaru, kas nomedījis 3 aļņus, un J. Drapestu (1 alnis), kas saņēma 3 un 1 zelta naglu šautenes laidē. Zelta naglu saņēma arī M. Reingarts, kas nomedījis lāci, bet pa vienai sudraba naglai — K. Šverns un J. Miķelsons, kas katrs nomedījis vienu briedi.

● Viena no Bramptonas mednieku grupām, kopā medījot, nomedījusi 3 briežus. Laime uzsmaidījusi gados vecākajam medniekam A. Andersonam, kas nomedījis 2 briežus, bet vienu briedi J. Verlis. Bramptonas mednieki piedalījušies vēl trijās citās grupās, gan bez kādiem guvumiem. Pēc mednieku domām briežu skaits šogad bijis daudz mazāks nekā citus gadus.

● Jaunās gaitas draugu biedrības rīkoto Rīgas filmas Nāves ēnā izrādi 8. dec. Ontario zinātņu centra zālē noskatījās ap 500 interesentu, būdami par filmas režiju un techniku dažādās domās. Filmā galvenajās lomās spēlēja Drāmas un Dailes teātŗa aktieŗi. Filma bija latviešu valodā ar krieviskiem teksta uzrakstiem. Zālē redzēja arī daudzas svešas sejas, un bija dzirdama arī krievu valoda. Filma uzņemta pēc līdzīga nosaukuma R. Blaumaņa noveles.

OFICIĀLS PAZIŅOJUMS.

Toronto DV Sporta klubs dara zināmu visām latviešu organizācijām, ka 1975. gada 18. okt. Igauņu namā ar Hamiltonas „Runči Trimdā" piedalīšanos notiks Sporta kluba 22 gadu darbības atcere.

Toronto DV sporta kluba valde

Latviešu sabiedrisko centru paredz atklāt 1977. gadā

KO DARĪT AR LĪDZŠINĒJIEM LATVIEŠU SABIEDRISKIEM ĪPAŠUMIEM?

Toronto latviešu centra plānošanas komiteja, kuŗā darbojas 7 locekļi, 9. decembrī Sv. Andreja baznīcas zālē bija sasaukusi Toronto latviešu draudžu, Latviešu nama, Daugavas Vanagu un citu ieinteresēto latviešu sabiedrības pārstāvju sanāksmi, lai uzklausītu viņu domas centra izveidošanā, pēc kam plānošanas komiteja varētu vadīties savā turpmākajā darbā. Pēc komitejas plānojuma jauno centru varētu oficiāli atklāt 1977. gada 18. novembrī, Latvijas valsts dibināšanas dienā, kad jaunajās telpās varētu jau notikt atceres akts, kas reizē būtu skaists mūsu kopības apliecinājums, izteicoties šinī grandiozajā latviešu darba veikumā.

Plānošanas komitejas priekšsēdis A. Budrēvics iepazīstināja turpat 40 ieradušos latviešu sabiedrības pārstāvjus ar komitejas līdzšinējiem veikumiem un turpmākām iecerēm Latviešu sabiedriskā un dzīvokļu centra izveidošanā, nākot ar rūpīgi izstrādātu laika sadales plānu un daudziem pārskatiem plakātu veidā, kas raksturo centra vajadzību, uzdevumus, organizācijas veidu un līdzekļu iegūšanas iespējas, ko ar lielu entuziasmu nodemonstrēja sanāksmes dalībniekiem. Priekšsēdis minēja, ka dzīvokļu nams ar noteiktiem 15 procentiem sabiedriskajām telpām tikai daļēji spēs apmierināt mūsu vajadzības, kādēļ jādomā par pašu latviešu līdzekļu iepludināšanu jaunajā centrā un par līdzekļu sagādi citos dažādos veidos, kā loterijām, sarīkojumiem un citiem pasākumiem, bet nekādā ziņā ar ziedojumu vākšanu, kas nav populāra un ļoti neērta pašiem vācējiem, kā tas agrāk piedzīvots, meklējot dalībniekus Toronto latviešu namam.

Izveidojot Latviešu centru, jādomā vairāk par mūsu paaudzi, lai to saturētu kopā, jo jaunās un modernās telpās visi labprāt nāk. Tagad apstākļi mainījušies un ir citādi nekā mūsu ieceļošanas sākumā, kad savās prasībās bijām ļoti pieticīgi. „Jādomā arī par to, ka, piemēram, Sv. Andreja baznīca ar gadiem mums varētu kļūt par lielu, bet jaunajā centra baznīcā vēl pie latviešu draudzēm palikušie varētu lūgt Dievu savā valodā," teica A. Budrēvics. Viņš tālāk sniedza arī plašu izklāstu par centra vietas izvēli, kas ir viens no galvenajiem priekšdarbiem. Tāpēc jāzina, cik un kādas latviešu organizācijas vēlētos

(Turpinājums 15. lp.)

Sarīkoju
vanadžu
jām pr
meitiņu
O. Mežu

KANADAS ZIŅAS

LONDONA

● Latvijas dibināšanas atceres aktā 16. novembrī, kuŗu ar uzrunu atklāja DV Londonas nodaļas priekšsēdis R. Alksnis, svētku runu teica Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks. Viņš savā runā īpašu vērību pievērsa zemai dzimstībai latviešu vidū, kas apdraud latviešu tautas pastāvēšanu nākotnē un mudināja, lai latviešu ģimenēs bērnu skaits kļūtu lielāks. Pēc akta Sv. Katrīnu vanadžu ansamblis Senatne diriģenta V. Rundāna vadībā dziedāja latviešu tautasdziesmas; daudzas no tām ir samērā reti dzirdētas, bet skanīgas un melodiskas. Koncertam sekoja kafijas galds ar cienastu, par kuŗu bija rūpējušās Londonas nodaļas vanadzes. Rietumontario universitātē notika radio raidījums Latvijas neatkarības pasludināšanas atcerei.

● Svētdien, 24. novembrī, notika gadskārtējais Londonas tautas mākslas padomes rīkotais tautību festivāls ar bagātīgu programmu, dažādu tautību daiļamatniecības izstrādājumu un cepumu stendiem. Gaumīgo Latvijas stendu bija iekārtojušas Londonas nodaļas vanadzes, un cepumus pārdevā kā vanadzes, tā arī latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja. Programmā piedalījās Toronto deju kopa Daugaviņa. No latviešu vidus viens no galvenajiem festivāla organizētājiem bija R. Epneris, kas ir Londonas tautas mākslas padomes kasieris.

● Londonas latviešu kopas dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš šogad notika agri — jau novembrī. Tanī ar daiļamatniecības izstrādājumiem piedalījās arī vairāki latvieši no Toronto. Šogad tirdziņa apmeklētāju vidū bija arī daudz latviešu jauniešu un kanadiešu. D.

HAMILTONA

● DV teātŗa Kanadā Gunāra Griezes komēdijas Te runā Stariņš izrāde 18. janvārī pl. 7 vak. Dalewood skolā. Ieeja 4 dol., studentiem un pensionāriem 2 dol.

● DV Hamiltonas nodaļas biedru sapulce pārcelta uz sestdienu, 1. febr., pl. 6.30 vak. Hamiltonas latviešu biedrības namā. Pēc sapulces biedru vakars ar Leģiona filmas izrādi. Gadskārtējais nodaļas karnevāls 15. februārī.

SAVIENOTAS VALSTIS

KALAMAZŪ

● Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes baznīcā vietējā latviešu sabiedrība 21. novembrī atvadījās no Daugavas Vanagu organizācijas rosīgā darbinieka Augusta Vanaga, kuŗu 18. novembrī 63 g. vecumā pieveica ļaunā slimība. Atvadvārdus teica prāv. J. Turks, pieminot aizgājēju kā dedzīgu latviešu patriotu. Tieši pirms gada Augusts Vanags bija izkārtojis, lai pie Sv. Jāņa baznīcas plīvotu Latvijas karogs. „Toreiz neviens nezināja, ka šodien tas plīvos pusmastā," teica prāvests. Sēru brīdi kuplināja Kalamazū vīru koris diriģenta R. Zuikas vadībā. Atvadu vārdus teica draudzes priekšnieks V. Grīnbergs. DV ASV priekšnieks J. Utināns pēdējam sveicienam nodeva Brāļu kapu smilšu sauju, kas atvesta no Latvijas. DV Kalamazū apvienības priekšnieks A. Minka atvadījās arī Kanadas DV vārdā. Grand Rapidu vanadžu priekšniece E. Brūna atvadījās ar Tonijas Krūkas dzejoli. V. Antiņš bija ieradies no Bostonas, lai teiktu pēdējās ardievas no DV Bostonas apvienības. No aizgājēja atvadījās arī daudzi citi DV apvienības pārstāvji. Pie šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, goda sardzē stāvēja DV apvienību pārstāvji, piedaloties 200 izvadītājiem. Šķirstu no dievnama iznesa Daugavas vanagi, lai aizgājēju nodotu pārpelnošanai.

V. Boķis

● Kalamazū latviešu ev. lut. draudze aicināja nodot dievkalpojumu vajadzībām dziesmu grāmatas, kas paliktu pastāvīgi baznīcā. Saņemti jau 33 eksemplāri. Pašpalīdzības fonda valde par priekšsēdi izraudzījusi V. Lietapuru, kasieri E. Pavasari, sekretāri F. Krastu; valdes locekļi — J. Lapiņš, K. Brūveris un A. Kalniņš. Draudzes kapu pārzinis ir J. Gailis.

● Studenšu korporāciju kopa nākošam darbības gadam prezidijām izraudzījusi seniori A. Balceri (Selga), viceseniori E. Zeltiņu (Dzintra) un sekretāri A. Zadiņu (Daugavete).

● Pēc pensionēšanās no Kalifornijas uz Kalamazū uz pastāvīgu dzīvi pārnācis Valdemārs Rudzītis. Viņam piederīgo šeit nav. LKOK Roberts Blankenburģis pēc pārciestas slimības slimnīcā veselojas mājās. Viņš tomēr vēl nebija spējīgs ierasties Latviešu biedrības lāčplēšu godināšanas sarīkojumā, kādēļ biedrības priekšnieks J. Cīrulis ar valdes locekļiem viņu apsveica dzīves vietā.

V. B.

Sarīkojumā „Rudenīga pēcpusdiena" ar DV Toronto nodaļas vanadžu darbu skati DV namā. Attēlā no kreisās ar tautiskajām prievītēm: pēcpusdienas vadītāja S. Ozola ar 3 g. veco meitiņu Veltu, A. Selga, rokdarbu kursu vadītāja daiļamatniece O. Mežule un M. Dumpe. Foto: Verners Cinis

DV Ziemsvētku tirdziņā Toronto, velkot laimīgo olimpiadas lozi, ar kuŗu varētu laimēt arī miljonu. Labajā pusē — savu laimi izmēģina 12. g. vecā Aida Dārziņa no Bramptonas; vidū — tirdziņa vadītājs A. Čivzelis; pa kreisi — ložu pārzinātāji Velta Šilinska un Jānis Ezergailis. Foto: J. Liģers

Nākošie miljonāri DV tirdziņā

DV tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš DV namā Toronto darbojās 2 dienas no 7. līdz 8. decembrim. Pēc rīkotāju aplēsuma to apmeklējušas ap 2000 personas un tas dos vairāk nekā 5000 dol. atlikuma, kas arī ir rekorda skaitlis. Tirdziņu organizēja īpaša rīcības komiteja ar priekšsēdi A. Čivželi, kas arī bija pirmo tirdziņu rīcības komiteju vadītājs. Šoreiz DV nama zāle likās daudz par mazu, īpaši pirmajā dienā.

Lielāko piekrišanu guva loterija, kuŗā šoreiz bija 1006 laimestu. To vadīja Monika Jonāne ar palīdzēm. Toronto latviešu kreditsabiedrība bija dāvājusi 5 olimpiadas loterijas biļetes. Tās laimēja Mirdza Cudare, A. Ģimis, Vera Miķis, H. Skritulis un Magda Vestfāle. Galvenos laimestos vēl bija Benjamiņa filmu laboratorijas dāvātais foto aparāts, zeltkaļa darbnīcas Kalupe īpašnieces Aldonas Ķivlenieces-Kormas dāvātais pulkstenis un sakta, E. Krūkas un Z. Jākabsona dāvātie radio aparāti, kā arī A. Šiņķa no Sadberijas un Veltas Zariņas (gleznotājas Kēleres no Vinipegas) dāvātās gleznas u. c.

Bija izstādītas arī Mirjamas Bērziņas un E. Damberga gleznas, no kuŗām vairākas arī guva īpašniekus. Sudrablietu un rotu izstrādājumu stendus pārstāvēja A. Gugans un Kalupe; audumus — Milda Bolmane, Silvija Ozola, Alma Miesniece un Ieva Eņģele; keramiku Velga Jansone, Herta Jaunzeme un Emma Dzeguze; ādas izstrādājumus — Austra Hana no Londonas, Ont., bet filateliju (monetas, pastmarkas, nauda) — E. Michelsons un J. Ronis no Bramptonas. Kosmetika bija Hermīnei un Elmāram Helgutiem.

Gleznotāja E. Damberga gleznu un laikrakstu stendu vadīja E. Plūme, DV grāmatnīcas galdu — A. Šterns. Tajā varēja iegādāties arī skaņu plates un daiļamatnieka H. Lapiņa darbus, K. Buša ādas izstrādājumus un modernos tautiskos tērpus. Liela piekrišana bija skaņu platēm; pietrūka arī jaunākie grāmatu izdevumi, sūtījumiem kavējoties gausā svētku pasta dēļ. Bija arī S. Vasarāja bišu dravas medus. Vera Leišupe pārstāvēja DV bibliotēkas novietni. Daudz ļaužu apgrozījās vanadžu bufetē, kuŗu pārzināja Ausma Magone ar Ainu Selgu. Sevišķu piekrišanu guva piparkūkas.

Pirmajā dienā ieradās arī Ziemsvētku vecītis (A. Šterns) un ar saldumiem apdāvināja bērnus. Tie bija saradušies tik kuplā skaitā, ka vecītim nācās gādāt papildveltes. Netrūka ļaužu arī DV klubā, kur abās dienās rosījās ļaudis un skanēja latviskas čalas.

O. K.

Pauls Kundziņš

Latvju sēta

Viens no visnozīmīgākajiem un skaistākajiem sējumiem Daugavas kapitāldarbu serijā. Profesora Paula Kundziņa lielo ieguldījumu latviešu tautas kultūrā tagad atzīmējusi trimda, piešķirot viņam Tautas balvu par latviešu tautas celtniecībai un tās pētniecībai veltītajiem vairāk nekā 50 gadiem. Viņa raženo mūža darbu, kas pētniecības jomā aptver ap 50 publikāciju, tagad sakopo un noslēdz šis plašais pārskats par latvju sētu — to savdabīgo, sevī noslēgto vidi, kuŗā izpaudās mūsu tautas samēra un daiļuma izjūtas un kur izauga tās materiālā un garīgā kultūra.

Grāmatai 450 liela formāta lappušu, 220 attēlos redzama latviešu lauku architektūras vēsturiskā attīstība, novadu īpatnības, sētu izveidojums un tās atsevišķo celtņu veidi, tautas celtniecībai raksturīgās konstrukcijas un sīkdaļas. Īpaši zīmēta Latvijas karte ar pagastu sarakstu, kā arī lauku dzīves un celtniecības mazāk pazīstamo nosaukumu „vārdnīciņa" atvieglo darba saprašanu. Plašais angļu kopsavilkums ļaus ar mūsu tautas celtniecību, vēsturi un dzīves īpatnībām iepazīstināt arī cittautu draugus. Daugavas grāmatu iekārtotājs Normunds Hartmanis rūpējies par attēlu apdari un skaisto iekārtojumu. Cena $25.00, dabūjama latviešu grāmatnīcās.

Daugava

Box 43054, S-100 72 Stockholm 43, Sweden

Tautieši,

kas nonākuši grūtos materiālos apstākļos vai slimi un vēlētos apciemotājus,

lūdz zvanīt Toronto,

tel. 766-2233.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

14. dec. pl. 8 vak. DV namā DV Toronto nodaļas Ziemsvētku eglītes vakars ar svētbrīdi un priekšnesumiem.

14. dec. pl. 7 vak. koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave. Piedalās Rita Dzilna-Zaprauska (soprāns) un Anita Rundāne (ērģeles).

15. dec. pl. 3 pēcp. DV namā Ziemsvētku eglīte bērniem.

19. decembrī plkst. 2 pēcp. Latviešu namā eglīte pensionāriem. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar 1 dol.

22. decembrī pl. 3 pēcp. Walmer Road baptistu dievnamā „Ziemsvētku ieskaņa mūzikā". Filadelfijas meiteņu ansamblis, baptistu draudzes koris, Anita Rundāne — ērģeles.

26. dec. pl. 6 vak. DV namā Burtnieki svinēs Ziemsvētkus. Ielūgumi netiks izsūtīti. Visi ielūgti. Groziņi.

31. decembrī pl. 8 vak. DV namā Jaungada sagaidīšana. Galdiņi rezervējami pie A. Selgas, tālr. 759-0460.

31. decembrī pl. 8 vak. Jaungada sagaidīšanas balle Latviešu namā.

Toronto koncertapvienības koncerti

1. februārī pl. 8 vak. Town Hall — Norma Auziņa (vijole) un Ronalds Leonards (čells).

12. aprīlī pl. 8 vak. Town Hall — Ileāna Pētersone, Stokholmas operas soliste (mecosoprāns).

SV. KATRĪNAS

14. decembrī pl. 6 vakarā St. Giles presbiterāņu baznīcas zālē, Linwell Road un Howard Ave. stūrī, Sv. Katrīnu latviešu skolas eglītes vakars. Programmā garīgs akts, bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecīša apciemojums un tējas galds.

TORONTO

1975. gada

4. janv. pl. 7 vak. — Latviešu nama augšējā zālē — Latviešu veterānu — strēlnieku biedrība rīko Ziemsvētku kauju atceri un 60 gadu latviešu strēlnieku bataljonu dibināšanu. Programmā — svētbrīdis, priekšnesumi, kopmielasts, izloze un saviesīga dzīve. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

11. janvārī pl. 6 vak. Saulainē pie kritušo karavīru pieminekļa Kurzemes Ziemsvētku kauju 30 gadu atceres svētbrīdis.

11. janvārī — 1975. g. Romas pagrabiņš, DV namā. Viesosies flamenko ģitarists Andris Kārkliņš (André el Leton).

5. janvārī pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā 1021 College St., TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums.

12. janvārī — svētdien, Andŗa Kārkliņa koncerts. Tuvāka informācija sekos.

18. janvārī pl. 7 vak. Latviešu namā Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba zaķu balle ar medījumu un zivju izlozi. Runču deju mūzika.

25. janvārī pl. 8 vak. DV namā — DV Toronto nodaļas masku balle. Spēlēs „Runči trimdā.

Bīskapa Jāzepa Rancāna atceres aktā Latviešu namā Toronto. Pa kreisi — par nelaika bīskapu atminās kavējas Jānis Lejiņš. Labajā pusē no kreisās: K. Znotiņš, archibīskaps A. Lūsis, V. Upeslācis ar dzīvesbiedri un prāvests Dr. B. Kokins.
Foto: J. Kreilis

Lielu valstsviru atceroties

BĪSKAPA JĀZEPA RANCĀNA FONDA VALDES SARĪKOJUMS NELAIĶA BĪSKAPA PIEMIŅAI

Pirms pieciem gadiem, 1969. gada 2. decembrī, Grand Rapidos no dzīves šķīrās trimdas katoļu augstākais garīdznieks bīskaps Jāzeps Rancāns. Viņš bija ne tikai izcils garīdznieks, bet arī liela vēriena valstsvīrs, kas visu mūža darbu veltījis latviešu tautai. Bīskapa Rancāna piemiņas fonda valde 8. decembrī Latviešu namā Toronto rīkoja bīskapa nāves dienas atceri.

Atceri ar dievkalpojumu ievadīja Kristus augšāmcelšanās baznīcā, kur par nelaika bīskapu aizlūdza prāvests Dr. B. Kokins, piedaloties ap 200 latviešu katoļiem un citu konfesiju piederīgajiem. Baznīcā dziedāja katoļu vienības koris A. Gertmaņa vadībā. Pēcpusdienā turpat 180 apmeklētāju pulcējās piemiņas sarīkojumā Latviešu namā. Bija ieradies arī archibīskaps A. Lūsis, konsuls Dr. E. Upenieks, LNAK padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis un citi latviešu sabiedrības pārstāvji. Vistālāko ceļu bija mērojis Aleksandrs Bušs no Zviedrijas, kam gadījās būt Toronto, kur studentu korporācija Lacuania atzīmēja savu 47. gadskārtu.

Ar karogiem, ziediem un lielu bīskapa J. Rancāna ģīmetni greznotā Latviešu nama zālē piemiņas brīža dalībniekus uzrunāja norises vadītājs K. Znotiņš, atceroties bīskapa J. Rancāna lielo devumu savai tautai un minot piemiņas fonda mērķi — uzturēt dzīvas bīskapa idejas un centienus. „Šai darbā aicināti visi tautieši, kam ir dārga brīva, vienota un neatkarīga Latvija," teica runātājs, aicinādams nodziedāt Latvijas valsts himnu. Nelaika bīskapa piemiņu godināja ar klusuma brīdi. Pēteris Zariņš pēc tam atskaņoja H. Berino Balādi.

Biruta Senkēviča, ģērbusies tautas tērpā, skandēja bīskapam veltītu dzejojumu: Lai Tevi pieminam. Soprāns A. Sapale-Raikovska izjusti nodziedāja L. Slaucītāja Lūgšanu, J. Mediņa Glāstu un beigās F. Šuberta Ave Maria, klavieŗu pavadījumu spēlējot Anitai Rundānei.

Pēc koncerta Jāzeps Grodnis iepazīstināja ar atceres sarīkojuma runātāju, bijušo neatkarīgās Latvijas saeimas deputātu Jāni Lejiņu un viņa politisko darbību trimdā, kas it sevišķi izcēlusies sakaru nodibināšanā ar politiķiem Otavā, izkārtojot arī baltiešu centrālo organizāciju vadītāju satikšanos ar Kanadas agrāko un tagadējo ārlietu ministru un ministru prezidentu Trudo, minot arī daudzus citus viņa veikumus mūsu politiskajā un sabiedriskajā dzīvē.

J. Lejiņš, kuŗa darbs Latvijas saeimā ritējis kopā ar bīskapu Jāzepu Rancānu, kas bijis visu četru saeimu deputāts, pārstāvot Latgales kristīgo zemnieku un katoļu partiju, raksturoja bīskapa cīņu par latviešu tautas tiesībām jau pirms Latvijas proklamēšanas

(Turpinājums 11. lp.)

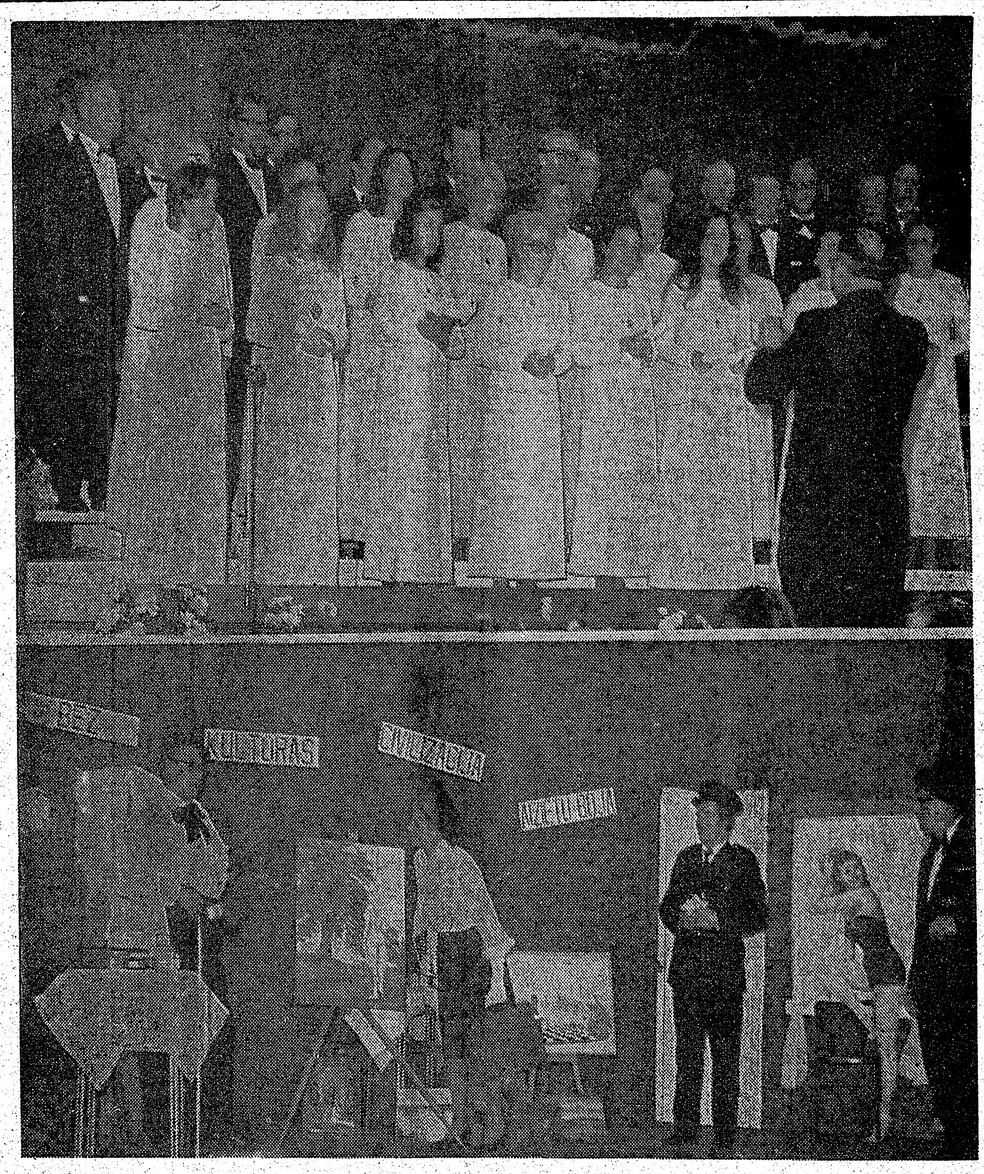

Latviešu dzīve Anglijā. Augšējā attēlā — Koventrijas jaunatnes koris Senatne dzied savā raibajā vakarā Mūsmājās; apakšā — uzvedums „Gleznas lietā", no kreisās tēlotāji: Fricis Cvēgelis (gleznotājs), Velta Muceniece (sekretāre), Raimonds Liepa (šoferis) un Fricis Cīrulis (kluba priekšnieks).
Foto: Harijs Blezūrs

25. un 26. janvārī Latviešu namā M. Zīverta „Ķīnas vāze". TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi.

1. febr. DV Toronto tautas deju grupas Daugaviņa lieluzvedums.

1. febr. pl. 7.30 vak. DV Toronto tautas deju kopas Daugaviņa sarīkojums — „Baltic Night" ar lietuviešu, igauņu un cittautu viesu piedalīšanos Minklera auditorijā, Senekas kolledžā.

8. febr. — 7 vak. Lietuviešu namā 1573 Bloor St. West vīru koŗu — Junda, Kalamazū un Viestura koncerts ar sekojošu saviesīgu dzīvi.

9. februārī, svētdien, pl. 4 pēcpusd. Latviešu namā Jaunās Gaitas 100. numura jubilejas sarīkojums — Kokteilis ar vakardienas balsīm un skatiem, šāsdienas un rītdienas dzeju.

15. februārī Daugavas vanagu teātŗa izrāde Te runā Stariņš (atkārtojums).

16. februārī Daugavas vanagu teātŗa izrāde Zaļā pļava.

1. martā pl. 7.30 Lietuviešu zālē 1573 Bloor St. W. Zīles koŗa koncerts diriģenta A. Purva vadībā.

15. martā Dainas koŗa koncerts un saviesīgs vakars.

3. — 11. maijam — DV organizācijas Kanadā 25 gadu darbības atcere.

HAMILTONA

18. janvārī pl. 7 vak. Dalewood skolā DV Teātŗa Kanadā izrāde. G. Griezes komēdija Te runā Stariņš.

Lielu valstsvīru . . .

(Pārnesums no 10. lp.)

un vēlāk par Latvijas de jure atzīšanu, šajā sakarā apmeklējot arī pāvestu Romā. Arī pēc 1934. gada pārmaiņām viņš palicis uzticīgs Latvijas satversmes principiem, savu politisko darbību pārtraucis un pievērsies tikai garīgam darbam. Arī bēgļu gados Vācijā bīskaps J. Rancāns bijis aktīvs latviešu tiesību aizstāvis, it sevišķi latviešu leģionāru statusa nodrošināšanā pie angļu militārām iestādēm. Runātājs ierindoja nelaiķa bīskapu, kas trimdā 1966. gadā saņēma Tautas balvu, trīs izcilāko latviešu pirmajā grupā, par pirmo minot pirmo Latvijas valsts prezidentu Jāni Čaksti, bet otru — pirmo Latvijas ārlietu ministru Zigfridu Meierovicu. Nobeigumā J. Lejiņš aicināja sekot bīskapa Jāzepa Rancāna ideāliem un cīnīties par brīvas un demokratiskas Latvijas atjaunošanu — celt viņam pieminekli!

Rīkotāju vārdā K. Znotiņš sirsnīgi pateicās visiem piemiņas sarīkojuma kuplinātājiem un viesiem, it sevišķi arhibīskapam A. Lūsim, kas cēlis Latvijas brīvības karogu; viņš aicināja beigās nodziedāt Nevis slinkojot un pakavēties pie katoļu vienības dāmu komitejas kafijas galda.

Bīskapa Jāzepa Rancāna fonda valdē darbojas priekšsēdis K. Znotiņš, vicepriekšsēdis J. Grodnis, sekretārs B. Logins, kasieris K. Boriss un valdes loceklis V. Rundāns.

—ls—

Gadskārtējā Montreal Trust sabiedrības rīkotā leļļu sacensībā 2. decembrī uzvarēja latviskā lelle, kuru bija gatavojusi šīs sabiedrības darbiniece Skaidrīte Pūpēde Toronto, saņemot galveno godalgu — 50 dol. Viņa bija zīmējusi un lelli gatavojusi Nīcas novada tautas tērpā, ar vainadziņu un villaini. Sacensībā „piedalījās" 400 lelles. Pēc izstādes labdarības organizācijas atdāvina lelles trūcīgiem bērniem Ziemsvētkos. Godalgošanas komisijā piedalījās arī pazīstamā televīzijas dziedātāja Džūliete. Visas septiņas godalgotās lelles, to starpā arī latviešu tautu meitu, varēja redzēt Toronto televīzijas raidījumā „Luncheon Date". Skaidrīte Pūpēde savai lellei bija pievienojusi aprakstu par Latviju un latviešiem. Attēla kreisajā pusē redzama Latvijas lelle, kas saņēma augstāko godalgu.

Grieķi nobalso par republiku

Grieķi 8. decembra vēlēšanās nobalsoja 68,2 proc. par republiku, pret — 31,8 proc., noraidot 142 gadus veco monarchiju, tā izjaucot agrākā karaļa Konstantīna drīzas cerības atgriezties Grieķijas tronī. Ekskaralis, 34 g. v. Konstantīns, kas dzīvo trimdā Anglijā, vēlējās atgriezties dzimtenē vismaz kā privātpersona, bet pēc vēlēšanām viņam būs vēl jānogaida daži gadi. Konstantīns 1967. gadā aizbēga pēc neizdevušās sazvērestības pret militāro režīmu, kas bija sagrābis varu pirms 6 mēnešiem. Konstantīns ir precējies ar dāņu princesi, un ģimenē aug 3 bērni.

Sacharova vēstule prezidentam Fordam

Padomju fiziķis prof. Andrejs Sacharovs piesūtījis ASV prezidentam Fordam un padomju komūnistu partijas vadītājam Brežņevam viņu sarunu laikā Vladivistokā vēstuli: „Es vēršu jūsu uzmanību uz jaunu politisku vajāšanas vilni mūsu valstī. Tiesas vajāšana reliģiski ticīgajiem pastiprinās." Sacharovs arī atkārtoti sacījis, ka cietuma termiņi samazināmi, ieslodzīto pārtika uzlabojama un režīms ieslodzītajiem mīkstināms. T. Sacharovam un Bejeram Naude no Dienvidafrikas īpašā ceremonijā Čikagas universitātē piešķirta Reinholda Nībūra balva par viņu cīņu par cilvēku tiesībām. Balva ir 5000 dol. vērtībā, ko Nībūra fonds piešķir par politisku darbību un technoloģiskām zināšanām.

Makarioss atgriezies

Archibīskaps Makarioss, kas aizbēga no Kipras pēc jūlija bruņotā apvērsuma, atgriezās 7. decembrī salā, ko turku invāzijas spēki pārdalija uz pusēm. Makariosu sagaidīja tūkstošiem sajūsminātu grieķu kipriešu. Kipras turku vadītājs Denktašs brīdināja, ka Kipru sadalīs, ja archibīskaps atteiksies atzīt turku invāzijas izdarītās pārmaiņas un turpinās sevi uzskatīt par visas Kipras prezidentu. Makariosam ir jāatzīst ģeografiskās pārmaiņas, ko radījusi 40 proc. salas okupācija. Turki izdarīja invāziju salā, baidoties, ka Kipras grieķu jaunā valdība mēģinās pievienot salu Grieķijai. Turku kipriešu vadonis apsolījis pakāpeniski atvilkt 35.000 turku karavīru no Kipras, ja salā būs atrasts kāds nokārtojums.

Pārbaudījums Vitlama valdībai

Austrāliešu vēlētāji Kvīnslandē sagādāja triecienu Vitlama strādnieku valdībai, nosverot ies 7. decembra jaunā pavalsts parlamenta vēlēšanās pa labi. Vairāk nekā miljons vēlētāju gāja pie balsošanas urnām, kas bija pirmā pārbaude Vitlama valdībai, kas maijā tikko noturējās pie varas. Viņa strādnieku partija zaudēja 22 no 33 sēdekļiem, kamēr nacionālisti ieguva 32 sēdekļus un liberāļi 30 no 82 sēdekļiem.

Pensionāri dažādās valstīs

6. Starptautisko pensionāru kongresā Losandželosā, kas ilga četras dienas, piedalījās 800 delegātu. Kongress ierosināja izsludināt „Pasaules pensionāru dienu", kad Apvienotās nācijas izdotu speciālas „senioru pastmarkas". Pilsoņiem pēc 50 gadu sasniegšanas rīkos īpašus kursus, lai viņus sagatavotu aiziešanai pensijā. Anglijā un Francijā pensionāru nodrošināšanas likumi ir vieni no labākajiem, bet Kanadā pensionāru stāvoklis vēl labāks. Vissliktāks tas ir Indijā un Brazilijā. Kongresā ievēlēja jauno Pasaules pensionāru apvienības valdi. Valdes priekšsēdis ir Maržori Borcharts, bet vietnieks Džeks Loreti, kas ir arī Ontario pensionāru apvienības priekšsēdis un Kanadas federālās pensionāru apvienības viceprieksšēdis. Nākamā gada Pasaules pensionāru apvienības kongress notiks jūnijā Jeruzalemē.

Ai dzive, dzive, dzivite!

Kā baznīcā pirms spredika mācītājs nolasa bībeles pantu, tā partijas ievadraksti avīzēs allaž sākas vai nu ar Kremļa pašreizējā cara Iļjiča II, vai, retāk, ar nu jau pasen nomirušā, bet vēl arvien nesatrūdējušā („svētie" nesatrūd!) Iļjiča I gudrības graudu. Tālāk tad var rakstīt, ko grib — arī muļķības, nesakarības un pretrunības. Papīrs visos laikos bijis pacietīgs.

Cīņā kādā ievadrakstā lasām: „Taču ir tādi izgudrojumi, kā, piem., medicīnas zinātņu kandidāts J. Lināra pirms vairākiem gadiem izgudrotā un plašu mediķu atsaucību ieguvusī pH-zonde kuņģa skābes noteikšanai, kuru var un kuru nepieciešams izmantot ļoti plaši. Un tomēr vēl vairākās slimnīcās un poliklīnikās šo zondi neizmanto, bet strādā ar vecajiem, krietni mazāk efektīvajiem paņēmieniem."

Kāpēc tik atpalicīgi? Atbilde atrodama tā paša raksta nākamajā paragrafā: „Nekādi nav attaisnojams tas, ka zondu trūkuma dēļ pats to izgudrotājs J. Linārs spiests brīvajās dienās kļūt par amatnieku un tās gatavot visām ārstniecības iestādēm, jo citādi kuņģa skābes (noteikšanas) ierīce nav izmantojama."

Nu — tad taču uzreiz skaidrs, kāpēc „vēl vairākās slimnīcās un poliklīnikās šo zondi neizmanto". Lnārs mājsaimniecības ražošanā nespēj viens pats zondes visai „republikai" vai pat savienībai saražot. Taču to, kā nav, nekādi nevar lietot.

Vienīgi par Cīpas ievadrakstniekiem jāteic: Vai tad labā roka nezina, ko kreisā dara, jeb: vai viena paragrafa sacerētājs nemaz neizlasa, ko uzrakstījis otrs!

Okupētās Latvijas periodikā, piemēram, par Rīgas Audumu lasām: „paredzēts, ka 56 procentiem auduma jābūt pirmās šķiras. Vai šoreiz pati augstā plānošanas komiteja Maskavā nav brāķa procentu ielēsusi mazliet par augstu — 46 procenti!

Vai notiek arī tā: „Ledusskapis ļoti nepieciešams mājsaimniecības agregāts. No tā klātbūtnes dzīvoklī un, galvenais, bezavāriju darbības atkarīga mūsu labsajūta, garastāvoklis, apmierinātība ar pirkumu, kas savukārt atstāj iespaidu uz mūsu darba ražīgumu, kvalitāti u. t.t. Tāpēc iedomāsimies tos 19 tūkstošus (!) 'Līgas' un 'Vizmas' īpašniekus, kuri pagājušā un aizpagājušā gadā bija spiesti aizsūtīt pirkumu (t.i. ledusskapjus) rūpnīcai atpakaļ."

Nav brīnums, ka sociālistiskais vezums netiek no vietas. Taču — jau čigāns esot teicis: „Vai neēdām, kad bija, vai neēdīs, kad būs!"

„Ventspils koks" iekļuvis likstās. Nolemto 70.000 kubikmetru skaidu plātņu vietā „izspiedis" tikai kādus 40.000. Izrādās, ka „lēmums (vai Maskavas?), 70.000 kubikmetru — nebija kombinātam vienkārši pa spēkam."

Lem cik grib, lai vista dētu trīs olas dienā! Ja vistai nav pa spēkam, ko padarīsi?

Latviešiem ir tāda pasaka, kur velns izģērbies par smalku kungu, lai krāptu ļaudis. Tikai savu āža kāju nav pratis noslēpt un tā dažkārt sevi nodevis.

Gluži tāpat reizēm notiek arī pašreizējiem Latvijas okupantiem, kas mēdz izģērbties internacionālā proletārisma drānās, lai attaisnotu savu klātieni svešā territorijā. Taču dažbrīd no tautu draudzības internacionālā zābaka paslīd „āža kāja"! Tā nesen varēja lasīt Literātūrē un Mākslā, ka „pašlaik (novembra mēnesī) Dubultos notiek Viskrievijas kritiķu seminārs." Jaunsudrabiņš būtu teicis: „Varde, kur tu līdi!" Bet tad — tā pati Viskrievija vien jau ir. Tas liekas vairākfaktiem atbilstošs nosaukums nekā teorētiskā Padomju Sociālistisko Republiku Savienība. X

Solžeņicins saņem Nobela prēmiju

Zviedrijas ārlietu ministrija ziņoja, ka Pad. savienība un 5 Austrumeiropas sabiedrotie atteikušies sūtīt savus delegātus 10. decembra Nobela prēmijas pasniegšanas ceremonijā Stokholmā, lai protestētu pret izraidītā padomju rakstnieka Aleksandra Solžeņicina klātieni. Aleksandrs Solžeņicins ar dzīvesbiedri Natāliju ieradās Stokholmā 8. decembrī, lai saņemtu 1970. gadā piespriesto apbalvojumu literātūrā.

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba seši mednieki pie nomedītiem trim alņiem, kas jau sadalīti sešās līdzīgās daļās pārvešanai uz Toronto. No kreisās: E. Zirnītis, Dr. P. Bārdiņš, J. Miķelsons, J. Veckers ar ragu trofeju, kurš nomedīja trīs alņus, J. Beitiņš, un M. Holcmanis. Mednieku grupa no Toronto izbrauca uz Kanadas ziemeļiem automašīnās, bet no 800 jūdžu attālās Džeraldtonas 150 jūdžu veica lidmašīnā. Arī medījumi līdz apdzīvotai vietai bija jāpārved no meža ar lidmašīnu, lai tālāko ceļu līdz Toronto turpinātu ar saviem spēkratiem. Kā izteicās mednieku kluba dalībnieks K. Šverns, šis „joks” katram izmaksājis 300 dol. No Toronto kluba biedriem šogad nomedīt alni vēl izdevies J.Tapertam, kopā ar kollēgu Sanderbejas tuvumā. No 10 kluba biedriem, kas vienu nedēļu bija medībās Apslijas tuvumā, ap 125 jūdzes no Toronto pie Pīterboro, pa briedim izdevies nomedīt K. Švernam un J. Miķelsonam. Kluba biedrs M. Reingarts Maskoka apkaimē nomedījis lāci.

Vai pazīstat piena ceļu?

Toronto Teātris ar Kārļa Vitlingera lugu 4. Ziemeļamerikas latviešu teātra dienu izrādē Sanfrancisko.

Vācu autora Kārļa Vitlingera luga pirmo reizi izrādīta Vācijā, Ķelnē, 1956. gadā. Autors to rakstījis 20 cilvēku personālam, bet pēc tam personu skaitu samazināja uz 14. Luga tulkota vairākās valodās un kopš savas pirmizrādes piedzīvojusi 7000 izrāžu dažādu tautu teātros. Autora darbs katra teātra literātūras un teātra mīļotāja — ne tikai tēlotāju vien, — izlasīts un jau skatīts uzvedumā, tomēr vienmēr sauc pie sevis atpakaļ jaunai saskarei. To nevar nolikt grāmatu plauktā ilgākam laikam. K. Vitlingers ar savu fantaziju un savdabīgo vērojumu lugas galvenajam raksturam Samam dod tik plašu un spēcīgu jaudu viņa neikdienišķos piedzīvojumos, ka tā ierosina lasītāju un skatītāju, iespējams, arī lugu rakstniekus, vairākiem citiem lugu tematiem. Darbība un personu attieksmes pret apstākļiem, kādos tos ierauj autora fantazija, ir dažbrīd ar milzum spēcīgu jaudu.

Voldemārs Pukats savā režijas darbā nav baidījies pats tēlot arī septiņas lomas, pie tam ņemot vērā, ka luga rakstīta kādreiz 14 personām. Līdz ar drāmas galveno persónu, neparasta likteņa piemeklēto Samu, ko tēloja Vilnis Brastiņš, ne mirkli visas izrādes ritējumā viņš nelika manīt, ka trūktu autora doto un domāto vēl divpadsmit personu. Galvenokārt par to jāpateicas režisoram un viņa negaidīti plaši pierādītajām raksturotāja dāvanām. Vilnim Brastiņam izcila spēja iemiesot savu tēlojumu skatuvē reti sastopamā personības siltumā un gaismā, kā arī kāda nesalaužama ticība, ko Sama tēlotājs savā lomā izteica pat klusējot. Tā ir viņa ticība, ka Radītājs nekad nenovēršas ne no vienas zvaigznes izplatījumā, lai kāda būtu šīs zvaigznes gaisma, lai kādus viļņus tā mestu debesu zvaigžņu pulkos. Izrādē bija kāds moments, kur salstošais, neēdušais Sams ar vienkāršiem, bez patosa un fanātisma teiktiem vārdiem — „Ticība ir vienmēr paēdusi,” izraisīja auditorijā vieglu šalkoņu.

Tādi momenti piedzīvoti ļoti reti, pat ļoti izcilus tēlotājus skatot. V. Brastiņš ir ar samērā mazu skatuves pieredzi un garus gadus nemaz nav nodarbojies ar teātri un lomām. Atmiņā ir viņa sen redzētais Krustiņš Blaumaņa lugā Pazudušais dēls. Arī tai lomai iezīmīgākais bija tēlotāja personības spēks. Aiz tā pazūd skatuvnieka darba formas trūkumi, kā kustību pārvaldīšana, frazes veidojuma technika, toņu maiņas spēja. Viļņa Brastiņa tēlotais Sams var būt tam veikums, par ko varēs stāstīt viņa bērnu bērniem. Tas nebūtu tikai skatuvnieka ieskats un vērtējums — Teātra dienu daudzo izrāžu apmeklētāju pulkam virzoties pa gaiteņiem, kāda pusmūža sieviete teica tādus vārdus: „Ko vēl tas aktieris tur Kanadā spēlējis? Viņš jau sasilda cilvēku, tam garām paiedams, un . . .” tālāk teiktais vai vaicātais pazuda ļaužu čalā nedzirdēts. Neoliedzami sekmīgi saskatāms bija režisora darbs V. Brastiņa vēl daudz trūkumiem aplipušajā tēlā. Bet lomas veikums palika neaizmirstams, — arī tāds, kāds tas bija tagad.

Voldemārs Pukats ir teātrinieks kopš skolas gadiem kā Rīgas radiofonā bērnu ansambļos, tā vēlākos gados, kur un kad vien bijis iespējams gan lomu, gan režijas darbā. V. Pukats ir nenogurdināms polemizētājs par teātriem, skatuvnieku darbu un savā paša fantaziju un iecerēm. Tās reizēm īstenojamas, reizēm paliek tikai paša fantazētāja ziņā. Ar saviem septiņiem raksturiem, pie tam vienam no otra tik atšķirīgiem, Vitlingera lugā režisors un aktieris godam pierādīja savu izteikto un arī vēl neizteikto fantazijas produktu auglus. Analizējot atsevišķo septiņu tēlu detaļas un to dažādi veikto pacēlumu skatuves gaismās, tēlotājam jāveltī atsevišķs raksts — iespējams, ka tāds parādīsies Ziemeļamerikas teātra apvienības žurnālā Skatuve Skatuve, kas parasti izdots pēc katrām teātra dienām. Par Ādolfa Alunāna ceļojošās balvas, arī Zinaīdas Lazdas piemiņas fonda dāvanas ieguvējiem 4. Teātra dienās jāvēlas: lai visi labie gari, labie un ļaunie apstākļi teātra darbu veicot nāktu palīgā abiem „piena ceļa meklētājiem”.

Emma Kalniņa-Znotiņa

Latvija Amerikā eglīte

Laikam viena no pirmajām eglītēm, ja ne pati pirmā, ko Toronto latviešu sabiedriskās ēkās dedzināja, bija laikraksta Latvija Amerikā un latviešu spiestuves Amber Printers darbinieku eglīte 3. decembra vakarā Daugavas Vanagu nama zālē. Vakaru saviem darbiniekiem bija rīkojusi šo abu uzņēmumu valde.

Pie klātajiem galdiem, uz kuriem dega krāsainas sveces, spožās eglītes gaismā pulcējās Latvija Amerikā redakcijas, biroja un ekspedīcijas darbinieki, kā arī spiestuves personāls. Bija ieradušies arī Toronto dzīvojošie Latvija Amerikā līdzstrādnieki un mākslas recenzenti, klātesot abu uzņēmumu valdes locekļiem, kopskaitā ap 40 personas.

Eglītes runu teica Latvija Amerikā reliģiskās dzīves nodaļas redaktors mācītājs R. Ekšteins, pēc tam visi kopīgi nodziedāja divas Ziemsvētku dziesmas. Darbiniekus uzrunāja un apsveica Latvija Amerikā un Ambera spiestuves valdes priekšsēdis E. Treilons, īsumā pieminot arī aizvadītā gada veikumu. No laikraksta līdzstrādniekiem runāja Osvalds Liepa, Latviešu preses biedrības Kanadas kopas tagadējais valdes priekšsēdis, Septītās lielvalsts vārdā novēlot spalvas bruņiniekiem priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu. Feļetonists Krišs Ķepals atjautīgā feļetonā ventiņu izloksnē pakavējās pie laikraksta un spiestuves darbinieku darba gaitām.

Redaktors K. Sidars tad pieteica „slepenā Rīgas satelita” radio raidījumu par „latviešiem klaidā”, kurā bija dzirdami jaunākie notikumi par šejienes „klaida” dzīvi, arī par nupat notiekošo eglītes vakaru, ierīkojot DV namā „slepenu mikrofonu”. Tālākais vakara viesis bija laikraksta Vašingtonas speciālkorespondents Aleksandrs Ķegumnieks, kas pastāstīja jaunākos notikumus ASV galvaspilsētā.

Ar siltām Ziemsvētku vakariņām, aukstiem ēdieniem, svētku cepumiem un kafiju vakara dalībniekiem bija klāti gaumīgi galdi. Netrūka arī iemīļotākie svētku dzērieni plašā izvēlē, ko bija sagādājušas laipnas rokas. Arī par tiem sirsnīgs paldies!

—ab

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KLĪVLANDE

● Latvijas valsts dibināšanas atceres aktu Apvienotās draudzes zālē ievadīja māc. L. Grendze ar lūgšanu, bet atklāja Klīvlandes latviešu biedrības priekšnieka vietnieks E. Ieviņš. Latvijas brīvības liesmu iededzināja jaunā paaudze un Latvijas atbrīvošanas kaŗa dalībnieks J. Ezergailis. Svētku runā Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Uldis Grava norādīja, ka Latvija pieder latviešiem, un 18. novembris ir kulminācijas punkts mūsu tautas vēsturē. ALAs kultūras biroja vadītājs M. Grīns pasniedza goda rakstu Dr. V. Rūtenbergam sen. ALAs nopelnu stipendijas atzinības rakstus saņēma latviešu skolas audzekņi A. Dinbergs un R. Brošs. Atbrīvošanas cīņu dalībniekus apsveica U. Grava, bet ziedus pasniedza gaidas. Sveicienus nodeva igauņu un lietuviešu pārstāvji. Koncertdaļā dziedāja tenors P. Lielzuika, pavadījumus spēlējot J. Zemzaram. Klīvlandes pilsētas galva 18. novembri bija izsludinājis par Latvijas brīvības centienu dienu. Svinības kuplināja J. Kalmītes darbu izstāde. Kopējā svētku dievkalpojumā piedalījās mācītāji K. Briedis, H. Jurjāns, L. Grendze un U. Ukstiņš. To kuplināja vīru dubultkvartets Tēvzeme E. Stelmaņa vadībā un divām dziesmām Dr. V. Ūsis.

● Klīvlandes Apvienotās draudzes skolas un latviešu vidusskolas kopējo Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres aktu apmeklēja arī PBLA prekšsēdis Uldis Grava. Iededzināja svecītes Latvijai, visiem sastājoties lokā un nodziedot Daugav's abas malas. Draudzes skolas padomes prekšsēdis G. Raņķis pasniedza grāmatu veltes aizejošiem skolotājiem P. Dūmam, V. Šilderei un V. Apinei. — Mirušo piemiņas dienā Apvienotā draudzē notika ļoti labi apmeklēts dievkalpojums māc. L. Grendzes vadībā. To ar dziesmām kuplināja Dr. V. Ūsis. Gandrīz visi baznīcēni gāja pie dievgalda. Labi apmeklēts dievkalpojums bija arī Mārtiņa Lutera draudzē māc. K. Brieža vadībā. To ar vijoles solo kuplināja P. Briedis, ērģeļu pavadījumu spēlējot L. Zemesarājai.

● Triekas lēkmi piedzīvojis Apvienotās draudzes skolotājs J. Kalnietis. Viņš ievietots Leikvudas slimnīcā. Galvas operāciju pārcietis Klīvlandes latviešu biedrības priekšnieks A. Piterāns. Izbraukumā uz Floridu smagu sirdslēkmi piedzīvojis klīvlandietis J. Liepiņš. Viņš ievietots slimnīcā.

● Klīvlandes latviešu koncertapvienības sezonas pirmais koncerts ar ērģelnieci Anitu Grigali-Rundāni notika 23. novembrī metodistu draudzes baznīcā. Programmā bija latviešu un cittautu komponistu darbi. Koncerts bija labi apmeklēts.

J. E.

MANČESTRA

● Konektikatas organizācijas komitejas rīkoto 18. novembra atceres aktu Mančestrā apmeklēja 260 tautiešu. To atklāja komitejas priekšsēdis Ansis Mitrēvics, bet svētbrīdi vadīja prāvests Juris Pudāns. Hartfordas universitātes mūzikas skolas audzēkne Ilga Paupe nodziedja ASV himnu, bet visi akta dalībnieki — Dievs, svētī Latviju. Galvenais svētku runātājs bija BATUN priekšsēdis Ints Rupneris, bet A. Mitrēvics deklamēja Leonīda Breikša — Brīvības piemneklis. Jauniete I. Dzene nolasīja savu apceri — Veltījums Latvijai. Sveicināja lietuviešu pārstāve Vita Sliogeris un Konektikatas igauņu apvienības priekšsēdis Erichs Slimests. Koncerta daļa bija veltīta latviešu komponistu darbiem. Dziedāja Rotas koris diriģenta V. Aldiņa vadībā un soliste Ilga Paupe. Vakarā bija kopīgas vakariņas Austrumhartfordas restorānā, kur piedalījās 120 personu. Mančestras latviešu ev. lut. baznīcā notika Mančestras un Vilimantikas draudžu valsts svētku dievkalpojums, kurā piedalījās prāv. J. Pudāns un mācītāji K. Kronis un K. Freimanis. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja soliste Skaidrīte Prince un Rotas sieviešu koris V. Aldiņa vadībā, ērģeles spēlējot Ronaldam Princim.

P. S.

BAFALO

● Valsts svētku akts Bafalo ar sekojošu teātra izrādi un saviesīgu vakaru risinājās Ukraiņu namā. Īsu uzrunu teica DV apvienības priekšnieks A. Mikulis. Broka universitātes mācībspēks Juris Dreifelds no Sv. Katrīnām plašākā runā apskatīja mūsu tautas pārkrievināšanas metodes un krievu iepludināšanu Latvijā. Pēdējā laikā krievus cenšas novietot arī uz laukiem, kur līdz šim vairumā bija latvieši, piesolot tiem daudzas priekšrocības jaunās dzīves uzsākšanai Latvijas kolchozos. Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas absolventi izrādīja V. Kārkliņa komēdiju Sarkanvīns, kuŗu savā 50 gadu jubilejā un 25 gadu skatuves gaitu atcerē sagatavojis režisors Hugo Miķelsons, 10 gadus darbodamies ar ģimnazijas drāmatisko pulciņu. DV apvienības priekšnieks viņam pasniedza sudraba velti, bet vanadzes kliņģeri un sarkanas rozes. Juris Dreifelds veltei saņēma Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsturi greznā izdevumā.

E. Alka

ŅUJORKA

● DV Ņujorkas apvienība saņēmusi rakstu, ka tā atbrīvota no nodokļiem. Tas nozīmē, ka apvienībai nav jāmaksā nodokļi, un arī ziedotāji savu devumu apvienībai var atskaitīt pie ienākuma nodokļa aplēses par iepriekšējo gadu.

— be

ČIKAGA

● DV Čikagas apvien. Lāčplēšu dienu ievadīja ar radio raidījumu — Avotiņas Sparinskas deklamēto Ilonas Leimanes Spīdolas vēstījums un dubultkvarteta Kalvja dziedāto A. Kalniņa — Kaŗš. Lāčplēšu dienas atceres sarīkojumu Latviešu namā ar svētbrīdi ievadīja māc. G. Straumanis, bet vanadžu dubultkvartets nodziedāja Piemini Latviju. Sekoja DV apvienības priekšnieka U. Vītola uzruna un vienīgā lāčplēša Čikagā Kārļa Heinrichsona godināšana. Vanadžu priekšniece E. Šmite K. Heinrichsonam pasniedza baltu neļķes ziedu, bet dzīvesbiedrei rozes. Atmiņās par brīvības cīņām pakavējās Kārlis Dzirkalis, kas no skolas sola brīvprātīgi piedalījies Cēsu kaujās. Koncerta daļā dziedāja vanadžu dubultkvartets diriģenta T. Ozoliņa vadībā. Vanadzes bija rūpējušās par cienastu.

● V. Jaunkalnieša foto attēlam Latvija Amerikā 30 nov. nr. nepareizs paraksts, minot, ka godināšana notikusi Milvokos.

A. Zaube

Latviešu sabiedrisko...

(Turpinājums no 8. lp.)

jaunajā centrā piedalīties, lai varētu izvēlēties apbūves vietu, tās lielumu un to nodrošināt.

Komitejai līdz šim jau ienākuši 8 dažādi zemes piedāvājumi. Viens no tiem ir Toronto ziemeļos, Steeles un Yonge rajonā, ar prasīto cenu 2 milj. 650.000 dol., otrs — Lawrence un Victoria Park Ave. pilsētas austrumos — 14 akru, bet cena noskaidrojama. Pilsētas centrā, Church un Gerrard ielu rajonā par pus milj. dolaru iespējams iegūt 14.000 kv. pēdu lielu apbūves gabalu; pie Church ielas vēl dabūjama zeme par 1 milj. 700.000 dol. Pilsētas rietumos vēl izdevīgi iegūstams zemes gabals Mimiko — par 590.000 dol. ar visiem plāniem, ko sava centra vajadzībām bija ieguvuši poļi, bet tagad grib pārdot. Zemes cenas pilsētā strauji ceļas, kādēļ tur ieguldītā nauda ir nodrošināta, jo vērtība aug.

Liela interese ir arī par lēto dzīvokļu māju, kur jau apzināti kādi 100 pensionāri, kas vēlētos uz to pārcelties. A. Budrēvics demonstrēja arī Lieltoronto karti, kurā bija atzīmētas līdz šim apzinātās apbūves vietas, un savu ziņojumu nobeidza vārdiem: „Mums ir tikai divas iespējas — domāt pozitīvi vai negātīvi."

Pēc ziņojumiem izcēlās plašas un lietišķīgas pārrunas, kurās visdzīvāk piedalījās Latviešu nama valdes priekšsēdis E. Baumanis un DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis V. Plūdons, jo „visas bultas", kā to dzirdēja sanāksmē izsakāmies, vērstas pret Latviešu namu un DV namu, kuŗus eventuāli pārdodot, līdzekļus varētu iepludināt jaunajā Latviešu centrā un tādējādi paplašināt sabiedriskās telpas pāri 15 proc. robežai. Abu šo īpašumu pārstāvji iebilda, ka bez biedru pilnsapulces lēmuma atbildi nevar dot, Latviešu nama valdes priekšsēdim paskaidrojot, ka nama akcionāru ārkārtas sapulce varētu notikt jau janvārī, kad jautājumu par nama pārdošanu varētu izšķirt. V. Plūdons teica, ka DV namu, kas darbojas uz ekonomiskiem pamatiem, nebūs iespējams likvidēt, bet izteicās, ka DV jaunajam Latviešu centram eventuālu atbalstu neliegs, ko apliecināja arī Kanadas Daugavas vanadžu priekšniece M. Jonāne, jo „nav neviena redzama pasākuma, ko DV neatbalstītu". R. Britāls piebilda, ka DV nams paturams, jo tur atrodas arī spiestuve. Nama pārdošana nozīmētu arī laikraksta Latvija Amerikā, kas kalpo visai latviešu sabiedrībai, izbeigšanu.

Par abiem latviešu sabiedriskajiem īpašumiem izteicās vēl citi runātāji, paskaidrojot, ka tie dod telpas arī dažādām jaunatnes aktīvitātēm, un jautāja, vai tādu pretimnākšanu spēs izrādīt arī jaunais Latviešu centrs, kam būs stingri jāsaimnieko sava budžeta robežās? Toronto latviešu pensionāru apvienības priekšnieks A. Retigs izteicās, ka ar pensionāru dzīvokļu mājas uzcelšanu nedrīkst vilcināties, „un ja to uzcels, mēs izsaimniekosim". A. Budrēvics paskaidroja, ka „nav vērts meklēt zemi, ja neceļam centru kopēji" un rūgti piebilda: „Celsim dzīvokļu māju tikai vecajiem cilvēkiem un dalīsimies tālāk!"

Mācītājs J. Cālītis, kas ir arī Latviešu centra plānošanas komitejas loceklis, vārēja ziņot, ka archibīskaps ir domās, ka jaunajā centrā varētu novietoties arī Baznīcas virsvalde. Sv. Andreja draudze meklē mācītāja māju, kas arī varētu atrasties jaunajā centrā.

Pēc vispusīgām pārrunām, kuŗās centra vajadzību neapstrīdēja, sanāksmes vadītājs V. Liepiņš pēc trim stundām varēja rezumēt izteiktās domas, ka sanāksme vēlas konkrētu plānu un uzskatāmu finanču ainu, lai organizācijas savās biedru sapulcēs varētu lemt, ar cik lieliem līdzekļiem un kādā veidā tās varētu piedalīties jaunajā Latviešu centrā. —ls—

Latviešu skautu un gaidu nometnes Radu ciltš karoga laukums Austrālijā.

V. Trankeļa zīmējums

Ziemsvētkos un gadu mijā Austrālijā

NO TORONTO UZ LIELO NOMETNI RADU CILTS IZLIDOS DIVAS GAIDU UN SKAUTU GRUPAS

Kanadas latviešu skautu un gaidu jendas un Toronto latv. kreditsabiedrības kopēji organizētā koplidojumā uz Austrāliju, lai no 3. līdz 8. janvārim piedalītos latviešu skautu un gaidu nometnē Radu ciltš Sidnejas tuvumā, piedalās 48 dalībnieki divās ceļotāju grupās. Pirmā grupa Gunara Kārkliņa vadībā izlidos no Toronto 15. decembrī ar United Airline lidmašīnu, kas nolaidīsies Čikagā un Sanfrancisko, lai uzņemtu braucējus no ASV. Pārsēžoties Austrālijas Quanta sabiedrības lidmašīnā lidojums turpināsies uz Sidneju. Otra ceļotāju grupa izlidos 16. decembrī ar tādu pašu maršrutu un to vadīs Viesturs Treiguts. Atpakaļlidojums abām grupām paredzēts 10. janvārī no Sidnejas.

Kanadas valdība piešķirusi latviešu gaidām un skautiem daļēja ceļa izdevumu segšanai 2500 dol. Pēc ielidošanas Sidnejā viena daļa lidos uz Brisbeni un tālāk uz kontinenta centru, ko vēl nesen sauca par „Beigto sirdi", bet kas tagad izveidojusies par tūristu atrakciju, sakarā ar tuksnesī nokritušo, vienu no pasaules lielākiem monolītiem — jūdzi lielu akmeni. Ziemsvētku vakarā Kanadas un ASV skauti un gaidas ieradīsies Dienvidaustrālijas galvaspilsētā Adelaidē, kur viesus uzņems pie svētku eglītes. Adelaides un apkaimes apskatē parādīs arī slaveno vīna ieleju — Barossa un balto smilšu jūrmalu, kur būs rīkotas brīvdabas vakariņas — „pagalma svētkos" vai „iesmu dzīres".

No 28.—29. decembrim viesi uzturēsies Viktorijas galvaspilsētā Melburnā, kuŗu no Adelaides šķir 480 jūdzes. Lielākajā latviešu baznīcā Austrālijā — Melburnā notiks gaidu un skautu dievkalpojums. Sekos Viktorijas jaunā mākslas centra apskate un brauciens uz Latviešu namu vakariņās. Nākošā dienā paredzēts brauciens uz Filipa salu, lai noskatītos pingvīnu parādi, pēc tam došanās uz Rīgas gaidu un skautu nometnes vietu Tērveti, pa ceļam iegriežoties arī kapsētā, kur atdusas mūsu skautu prezidenta ģen. Goppera dzīvesbiedre. Vakarā Vecgada balle kopā ar Melburnas tautiešiem.

Jaungada dienā viesi uzsāks ceļu uz 580 jūdžu attālo Sidneju un lielo Radu ciltš nometni, kas risināsies no 3.—9. janvārim latviešu īpašuma Straumēnu kaimiņos, 56 jūdzes no pilsētas centra, Kolo upes krastā. 10. janvārī notiks vadītāju tuvināšanās vakars, pēc tam došanās mājup.

Austrālijā Ziemsvētkos sākas puslodes vasara, kad Sidnejā temperātūra ir 100 un vairāk gradu. zls

FLORIDĀ

Ires namus un zemes gabalus pārdod

Anna Tirums

Crisp Co 176 - 37 Ave. NO.

St. Petersburg 33704.

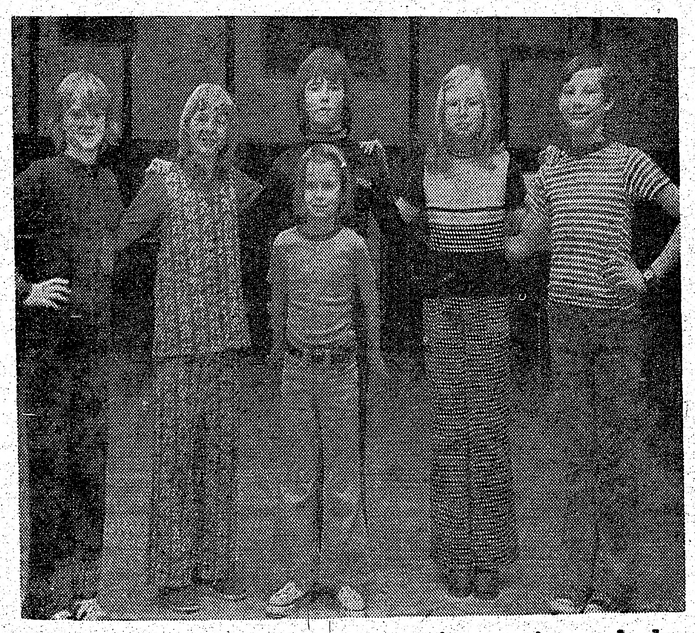

DV Toronto nodaļas deju kopai Daugaviņa aug jaunas daudzsološas rezerves — nākošie tautas deju dejotāji. Attēlā redzamie ir Daugaviņas jaunākās dejotāju grupas dalībnieki, kas savā pulkā labprāt uzņemtu vēl citus dejotājus. Mēģinājumi notiek DV namā, katru otrdienu no pl. 6 — 7.30 vak. Māras Blizzardas un Anitas Plūdones vadībā. Attēlā no kreisās: Anita Martinsone, Amanela Lēvalde, Mērija Bērziņa (priekšā), Leonards Gaujāns, Anita Ābele un Arnis Markitants.

Foto: Verners Cinis

31. decembrī plkst. 8 vakarā

DV namā 125 Broadview Ave., Toronto

Jaungada sagaidīšana

Spēlēs: H. ARRO deju kapella.

Pilna bufete. Ieeja 7.00 dol., uzkodas ieskaitot.

Galdiņi rezervējami pie A. Selgas — tālr. 759-0460

Visus laipni ielūdz

DV TORONTO NODAĻAS VALDE

(61. turpinājums)

Beidzot kursanti tiek sadalīti šādi:

Kas saņem 90.9 — 100 punktus, tiek ieskaitīti apbalvoto klasē. Tie saņem no Zemkopības ministrijas balvu piecdesmit latu apmērā un diplomu zeltītiem burtiem. Kas sasnieguši 85 — 90,9 punktu, tiek iedalīti pirmajā klasē. Viņi saņem desmit latu balvu un diplomu sudrabotiem burtiem. Otrā klasē ieiet tie, kas kursu beidzot ieguvuši 75 — 84,9 punktu. Tie saņem diplomu zaļā krāsā. Kas sasnieguši 65 — 74,9 punktu, kursus ir beiguši. Slaucējas saņem melniem burtiem iespiestu diplomu. Jāpiemin, ka katrā kursā ir arī pāris sieviešu, kas šos kursus neiztur. Tās vienīgi ieradušās, lai labāk pavadītu laiku.

Šiem kursiem bija milzu panākumi. Līdz ar diplomētu slaucēju iesaistīšanu lopkopībā samazinājās nelaimes gadījumi kūtī. Tesmeņa iekaisumi samazinājās līdz retumam. Teļi tika pareizi sagaidīti pēc dzemdībām. Slaukšana izvērtās ne vien par profesiju, bet par mākslu. Labi slaucēji piedalījās sacīkstēs lopkopības un vispārējās izstādēs. Brīvā Zeme katrā numurā vēstīja, ka tāda un tāda slaucēja ieguvusi naudas balvas. Par rekordu balvu ziņā minams kāds gadījums, kur četri simti septiņdesmit latu ieguva kāda Krustpils apgabala slaucēja, uzvarot vairāk nekā divpadsmit slaukšanas sacīkstēs.

*
* *

Sākās rudzu pļaušana. Kaut arī vasara bija slapja, ziemas rudzi un ziemas kvieši saauguši vareni. Par laimi arī pāris dienas nelīst. Nebaidāmies no slapja tīruma. Strādājam no agra rīta līdz vēlam vakaram. Kad rudzi un kvieši nopļauti, lietus ir atkal klāt. Tie kaimiņi, kas šinīs saulainajās dienās nenopļāva, tagad kož pirkstos. Uzmanīgi likām statiņiem cepurītes, lai lietus var notecēt un neskaņ iekšā graudus.

Braucam uz Aumeisteru kapu svētkiem un jūtamies labi. Vismaz nākamam gadam pašiem būs maize. Ja jau ir statiņos, varēs kaut kā nokult. Kapu svētkos, līdzko sākas dievvārdi, sāk līt. Dievlūdzēji un mācītājs, visi uzsit lietusargus, bet kad pat tie nespēj aizsargāt, ļaudis dodas uz ratiem un brauc mājās. To vakaru nenotiek arī Ķempu siliņā balle, kas te ir gadskārtējs sarīkojums un sader kopā ar kapu svētkiem. Braucot ar divriteni no kapsētas, lietus mani atkal pārsteidz pie Podniekiem. Tā kā esmu salijis, nav vairs nozīmes slēpties. Eju kājām līdz Siliņiem. Siliņu Jānis sauc mani iekšā. Tur ir ieradušies Spranemaņu Augusts un Alfrēds no Rīgas. Novelku slapjās virsdrēbes un kopā ar kaimiņiem paēdam pusdienas.

Nākošo nedēļu vedam āboliņu mājās. Kad mēs likām neizkaltušo āboliņu zārdos, kaimiņi smējās, bet tagad acis izpletuši brīnās. Viņu āboliņš kaudzēs ir sapuvis, mūsējais zārdos ir tikai vietu vietām cietis no lietus. Visumā tas ir ļoti labs.

Ir grūtības ar ziemas rudzu iesēšanu. Papuvi maisām vienīgi kalnu galos. Ielejās maisīšanu mēģinām panākt ar atspeŗu ecēšām. Lietojam arī ķepainu ecēšas.

Mākslīgo mēslu maisi, kas stāv jau kopš pavasara, paliek neizsēti. Ogas, āboli, plūmes un bumbieŗi šogad pa pilnam. Plūmju un ābolu ir tik daudz, ka lielākā daļa jāizbaro cūkām. Sulīgos ābolus pārdodam vīnrūpnieku sabiedrībai jeb, kā vietējie saka, Vīnu Jānim. Par Vīnu Jāni iesaukuši agronomu Briedi, kas ir Saulgožu vīnrūpniecības sabiedrības direktors.

Kad pienāk augusta mēneša beidzamās dienas, saule atspīd reti. Bet ja tā parādās, tad karstums ir milzīgs. No trīsdesmit līdz četrdesmit gradu temperātūra pēc Celzija ir parasta lieta.

To rītu, kad braucu uz Smilteni, jau mājā novilku svārkus. Braucot sviedri lija aumaļām. Cilvēku uz šosejas maz. Vienīgie braucēji ir piena vedēji. No milzīgā karstuma viņu zirgi kūp. Skolā šoreiz praktizējamies ziemas sējuma izmēģinājuma lauciņu ierīkošanai. Tāpat augļu un dārzāju ievākšanā.

Sieviešiem māca ogu, augļu un dārzāju konzervēšanu. Pienotavā šoreiz mācāmies Edamas un Gaudas siera pagatavošanu. Edamas siers ir sarkanā krāsā (no ārpuses), bumbveidīgs, četras mārciņas smags siers. Tas nosaukts pēc Edamas pilsētas Holandē, kas ir netālu ziemeļos no Amsterdamas. Siers komerciāli sākts gatavot 1582. gadā. Tas ir saldu graudu siers, pagatavots no govs piena. Siers ir vidēji stipru garšu, iesāļš un ar cietu konsistenci.

Vispirms salaižam pienu vātī. Pievienojam divi procenti pienskābo baktēriju kultūras. Tad pievienojam siera krāsu un fermentu himozīnu. Piecpadsmit minūtes vēlāk griežam recekli ar ⅜ collu nažiem — šķērsām, gareniski un vertikāli. Sildām līdz 33° Celsija. Kad graudi pietiekoši cieti, daļu suliņas nodrenē. Tad graudus savelk vāts malā un ar svaru spiež sūkalas laukā. Graudus maisa un pievieno sāli. Pie trīsdesmit gradu Celsija liek graudus formās un tad spiedē. Formām ir caurumiņi, pa kuriem iztecēt suliņām. Formas izskatā kā uz pusēm pārgriezta bumba. Saliekot kopā, liek spiedē. Spiež ar desmit kilogramu spiedienu pusstundu. Tad siera klučus izņem no spiedes un apgriež izspiedumus. Tad tur desmit minūtes karstās suliņās. Pēc tam liek atpakaļ spiedē un tur divdesmit stundas. Pēc tam siera virsu ierīvē ar sāli, vai arī tur sālījumā. Tas atkarās, cik sālītu sieru vēlas. Pēc tam liek gatavošanās telpā uz plaukta. Temperātūrai jābūt divdesmit viens grads Celsija un relātīvajam mitrumam 80 — 90 procenti. Katru dienu sieru groza un atkārto sāls ierīvēšanu. Tad sieru krāso ar sarkano kāsu un mērcē karstā eļļā vai parafīnā.

Tāda paša procedūra ir pie Gaudas siera. Vienīgi graudus šeit silda ar sietu ūdenī. Recekli griež ¼ collas nažiem. Lieto četrstūrainu spiedi. Spiež divdesmit četras stundas. Gatavina pie 15 — 17° C temperātūras trīs mēnešus.

Praktiskos darbos pienotavā mūs pārrauga piensaimniece Marta Kalniņa. Tā kā laiks ir ļoti karsts un sutīgs, tad esam nosvīduši cauri caurēm. Marta Kalniņa ir ļoti smaidīga un priecīga. Viņa uzaicina iet peldēties. Apsolos iet. Kad nonāku pirts augšā, jūtos piekusis. Atlaižos gultā. Nemanot esmu iesnaudies. Kad pamostos, skolas biedri uztraukti sarunājas. Kad jautāju, kas noticis, Celmiņu Jānis saka:

„Marta Kalniņa noslīkusi."

„Kas? Ko? Nevar būt. Es taču šodien strādāju ar viņu kopā praktiskos darbos. Ak jā, viņa gan teicās iet peldēties," uztraukts atsaku.

„Viņas līķis jau morgā. Aizvesta gan vēl uz slimnīcu, bet par vēlu," stāsta Ķimelis.

„Kā tas noticis? Vai sasvīdusi iegājusi ūdenī? Mēs jau šodien svīdām vienā svīšanā.

„Nē. Viņa ar divām citām nav gājušas uz sieviešu peldētavu. Ielēkušas ūdenī vīriešu pusē un tad peldējušas pāri Temperim uz sieviešu peldētavu. Netālu no malas Marta iekliegusies un nogrimusi. Laikam uznākuši kramji. Tūliņ gan atskrējuši glābēji, bet viss par vēlu. Marta jau bijusi mirusi," piebalso Celmiņu Jānis.

„Liekas tā neticami. Visu dienu strādā kopā. Un redzi, te viņas vairs nav," nosaku un tāda savāda sajūta pārņem mūs.

Piektdienas rītā notiek Martas izvadīšana uz viņas dzimto kapsētu Āraižos. Kad zārku uzliek uz mazā bāniša, visa skola stāv goda sardzē. Pāris skolēnu brauc līdz uz bērēm. Tie visi ir piensaimnieki, jo Marta bija piensaimnieku klasē.

Vēl līdz šim uz nāvi biju skatījies ar bērna acīm. Biju piedalījies daudzās bērēs. Nekad līdz šim neizjutu neko sevišķu. Bieži brīnījos, kāpēc cilvēki raud pie izvadīšanas. Pat stāvot, kā mazam zēnam, pie tēva zārka, man vairāk bija žēl mātes, kas raudāja. Tēvs gulēja mierīgi zārkā. Nelikās, ka viņam būtu grūti.

(Turpinājums sekos)

SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS
labāko dāvanu uz
LATVIJU
Tagad labāku nekā jebkad agrāk
INTERTRADE EXPRESS CORP.
To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.
PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.55
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.
PASŪTINAIT TAGAD tikai caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530
Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Zaz 2101	$3440.00
Jaunais, uzlabotais (Export Model)	
Zhiguli Vaz 2103	$3947.00
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$3795.00
Moskvitch 412 IE	$3490.00
Moskvitch 408 IE	$3210.00
Moskvitch 426 IE Station Wagon	$3648.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon	$3910.00
Zaporozhets Zaz 968	$2200.00
Zaporozhets Zaz 968 E. jauns	$2353.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju!
Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana
Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.
Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.
Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Ziemsvētki bez sentimentālitātes

„Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Tam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgu dzīvību." Jāņa ev. 3:16.

Ziemsvētki ir Dieva mīlestības pierādījums. Dievs mīlēja pasauli. Ne kaut kādu ideālu, gaišu, baltu, pilnīgu, svētu pasauli, bet taisni šo neideālo, tumšo, grēcīgo, nepilnīgo pasauli, kādā mēs tagad dzīvojam. Mīlēt to, kas ir gaišs, tīrs un ideāls, ir viegli, bet mīlēt to, kas ir nelabs, netīrs, ļauns, ir gluži kas cits. Lūk, Dievs mīlēja tādu pasauli, kas nevarēja parādīt Dievam pretmīlestību. Mīlēt to, kas mīl mani, ir ļoti viegli.

Dot dāvanu tam, no kā ir cerība saņemt dāvanu pretim, varbūt vēl lielāku, ir ļoti izdevīgi. Nosūtīt Ziemsvētku sveicienu cilvēkam, kuŗu es uzskatu par savu labāko draugu, ir „darbiņš", kas no manis neprasa nekādas mīlestības. Tas viss ir cilvēcīgi. Pie visa tā nav nekā dievišķīga. Bet mīlēt to, kas tevi nemīl, kā Dievs to dara, tas kaut ko maksā. Dievam tas maksāja vienpiedzimušo Dēlu.

Dot dāvanu tam, no kuŗa nav cerības pat dāvanu saņemt, tas kaut ko maksā. Nosūtīt Ziemsvētku sveicienu kādam, kas nav mans draugs, drīzāk ienaidnieks, arī tas kaut ko maksā, ne tikai dažus centus, ko es izdodu par kartīti, bet morālisku piepūli.

Šāda mīlestība nav sentimentāla. Tā nav romānu un grāvēju mīla. Par šo mīlestību varam lasīt vienīgi bībeles lappusēs. Tā ir Dieva mīlestība: „Tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis . . ." — „Un eņģelis teica ganiem: Es jums pasludinu lielu prieku, kas notiks visiem ļaudīm, jo redzi, jums šodien Pestītājs dzimis, kas ir Kristus tas Kungs Dāvida pilsētā." Dievs mīlējis un mīl visus cilvēkus, labos un ļaunos, ideālos un neideālos, visus bez izņēmuma, tevi un mani ieskaitot.

Mīlestības pazīme ir došana. Dievs mīlēja . . . Dievs deva . . . Nav mīlestības bez došanas. Mīlestība kaut ko maksā, vienmēr. Dievam mīlestība nozīmēja dot visdārgāko. Tā ir tikai dāvana, kas man kaut ko maksā. Tā ir dāvana, kas mani padara nabagāku. Tā ir īsta dāvana, par kuŗu es nesaņemu pat paldies. Tādēļ neaizmirsīsim, ka mīlēt nozīmē dot, pie tam nevis kaut ko, bet labāko, vērtīgāko.

Mīlestība dod — tas ir viss. Ko darīt ar dāvanu, to mīlestība atstāj dāvanas saņēmējam. Dievs deva savu Dēlu, cilvēki varēja darīt ar Viņa Dēlu, kas tiem patīk. Un cilvēki arī parādīja, kāds gars bija viņos, kad viņi Dieva dāvanu, Dieva Dēlu, piesita krustā. Tomēr Dievs nav mitējies pasauli mīlēt un neskatās, kāds tu esi bijis un kāds tu esi tagad. Dievs mīl tevi.

Kādus Ziemsvētkus tu šogad svinēsi? Dieva Ziemsvētki ir tie, kad tu pieņem Jēzu Kristu par savu Glābēju un atzīsti viņu par savu Kungu. Tie tad ir īstie Ziemsvētki. Kaut lai tādi būtu arī šie Ziemsvētki! **R. E.**

Ceļinieki

Mēs visi kaut kur ejam — lieli un mazi, jauni un veci, gudri un ne tik gudri, visi bez izņēmuma, bet kur? Neviens no mums nestāv uz vietas. Dievs ir radījis universu, kas kustas, un ielicis tajā cilvēku. Kas neaug un neattīstās, tas nīkst un iet bojā. Ar katru dienu mēs kļūstam vecāki: šodien vairs neesam tie, kas bijām vakar.

Mēs esam vai nu progresējuši vai regresējuši, kļuvuši gudrāki vai negudrāki, labāki vai sliktāki. Ar katru pulksteņa tikšķi mēs pietuvojamies kādam mērķim vai attālināmies no tā. Daži mūsu mērķi ir teicami, citi mazvērtīgi, vēl citi — gluži nevērtīgi. Dažus mērķus mēs nesasniedzam, jo lietojam nepareizus līdzekļus, vai arī nesasniedzam tādēļ, ka bīstamies lietot pareizus līdzekļus. Nenoteikti mērķi un neskaidri līdzekļi padara mūsu dzīvi par problēmu dzīvi. Jau sensenos laikos Sokrāts staigāja Atēnu ielās, prasīdams jautājumus pretimnācējiem un dodams padomus. Starp citu, viņš atstājis šādu dzīves patiesību: „Nepārbaudīta dzīve nav vērta dzīvošanai." Mūsu problēma ir nepārbaudīta dzīve.

Jēzus teica: „Es esmu ceļš." Jēzus ceļš aizved pie Dieva, kas ir mūsu Tēvs. Jēzus ceļā mēs atrodam ne tikai Dievu — Tēvu, bet arī paši sevi. Jēzus ceļā mūsu dzīves problēmas risinājas vien pēc otras, un mūsu dzīve kļūst vieglāka. Jēzus ceļā staigājot, mēs jau tagad dzīvojam it kā mūžības vārtos. Jēzus ceļā nav zudušo, bet atrasto. Draugs, vai pazīsti šo ceļu? Mēs esam ceļinieki. Kurp tu ej?

No DV saimes šķīries biedrs - dibinātājs un bijušais ASV valdes priekšsēdis

Augusts Vanags

dzimis 1910. gada 7. decembrī,

miris 1974. gada 18. novembrī Kalamazū, ASV.

Piemiņā paturēs

DV Centrālā valde

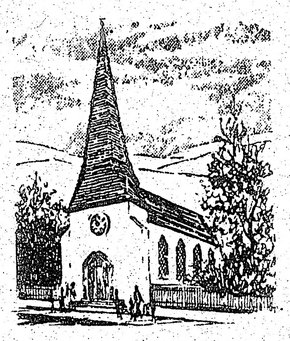

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās un trešdienās no pl. 6—9 vak., bet ceturtdienās un piektdienās no pl. 9.30 līdz 12. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

14. decembrī pl. 7 vak. garīgs koncerts Ziemsvētku ieskaņai.

15. decembrī 3. adventa svētdienas dievkalpojums.

22. decembrī 4. adventa svētdienas dievkalpojums. Pēc tam draudzes bērnu ēglīte svētdienas skolas izkārtojumā.

24. decembrī, Svētvakarā, dievkalpojumi, pl. 5 un 7 vak. Archibīskaps Arnolds Lūsis un māc. Ivars Gaide.

25. decembrī pl. 11 no rīta Ziemsvētku dienas dievkalpojums.

29. decembrī pl. 11 no rīta dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

5. janvārī Jaungada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

12. janvārī dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale Ont., tālr. 493-8211. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston. Tālrunis 249-6593.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 6—9 vak. un piektdienās no pl. 5—8 vak. Pārējās dienās pēc iepriekšējas norunas.

15. decembrī pl. 3 pēcp. 3. adventa dievkalpojums.

22. decembrī pl. 11 no rīta 4. adventa dievkalpojums.

24. decembrī pl. 7 vak. Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

25. decembrī pl. 10.30 no rīta Ziemsvētku dienas dievkalpojums.

29. decembrī pl. 3 pēcp. dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas bazmīcā, 361 Danforth Avenue.

15. decembrī pl. 3 pēcp. Ziemsvētku eglīte bērniem baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 7 vak. Ziemsvētku dievkalpojums.

25. decembrī pl. 11 Ziemsvētku dievkalpojums Grace United baznīcā Bramptonā.

31. decembrī Vecgada vakara dievkalpojums pl. 7.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

15. decembrī „Meklēsim pazaudētos Ziemsvētkus!"

22. decembrī pl. 3 pēcp. Ziemsvētku ieskaņa mūzikā.

29. decembrī „Ja jūs varētu dzīvot 1974. gadu vēlreiz?"

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

15. decembrī pl. 11 no rīta dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās svētdienas skolas bērnu Ziemsvētku uzvedums; plkst. 10.15 no rīta stunda bībeles klasei.

22. decembrī pl. 6 vakarā draudzes koŗa garīgais koncerts Ziemsvētku ieskaņai svecīšu gaismā.

24. decembrī Svētvakara dievkalpojumi — pl. 5,30 pēcp. un pl. 7 vakarā. Dziedās draudzes koris diriģ. A. Kārkliņas vadībā. Dziesmu lapiņas.

25. decembrī pl. 11 no rīta svētku dievkalpojums.

31. decembrī pl. 7 vak. Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

15. decembrī pl. 4 pēcp. Ziemsvētku sarīkojums Ansgara baznīcā.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

15. dec. pl. 4 pēcp. draudzes eglīte Otavas skolotāju Institūta zālē. Svētbrīdis, bērnu priekšnesumi, Ziemsvētku vecītis, azaids no pašu atnestiem groziņiem.

24. dec. pl. 6 vak. Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums. Koris. Dziesmu lapiņas.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu
radio raidījums
kartu svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

**Latviešu misijas
radio raidījums**

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 19. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

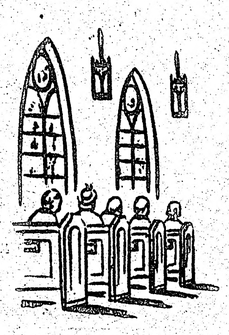

Pēkšņi no mums šķīries mūsu mīļais draugs

Aleksandrs Freimanis

dzimis 1912. gada 17. martā Jelgavā,
miris 1974. gada 8. decembrī Toronto

Ne balsi atsaukt,
Ne līdzi doties
Dievs katram savu
Ir lēmis laiku.

Mīļā piemiņā paturēs

Hans un Traute Plaudes,
Rūdolfs un Vera Ermansoni un
Konstantīns Kārkliņš

Pēkšņi aizsaukts mūžībā
mans mīļais vīrs un tētiņš

Aleksandrs Freimanis

dzimis 1912. gada 17. martā Jelgavā,
miris 1974. gada 8. decembrī Toronto

Kad norims ilgas, klusēs prāts,
Būs noslēgts dzīves vienreizējais stāsts.
Tik gaiša miņa mirklī dzims,
Kā vēja šalkas pārskries un viss rims.

Dziļās sērās

sieva un meita

No DV saimes šķīries biedrs-dibinātājs
un bijušais ASV DV valdes priekšsēdis

Augusts Vanags

dzimis 1910. gada 7. decembrī,
miris 1974. gada 18. novembrī Kalamazū, ASV.

Piemiņā paturēs

DV Centrālā valde

Mans mīļais vīrs, mūsu labais patēvs

Augusts Vanags

aizsaukts mūžīgā mierā 1974. gada 18. novembrī

Dziļās sērās

sieva, Nils un Andris

Korporācijas — paaudžu vienotājas

Dienvidanglijas un Londonas korporāciju kopa 23. novembrī bija rīkojusi atklātu literāro vakaru DVF namā Londonā ar Bruno Dekšņa referātu „Latviešu jauniešu attīstības procesi". Par korreferenti bija aicināta Austra Liepiņa, kas pieder pie Latvijas neatkarības laika akadēmiskās saimes.

Referents atsevišķi apskatīja jaunās paaudzes vecāku problēmas, trimdas apstākļu pārvērtības un jaunās paaudzes veidošanos gan latviešu, gan citu tautu sabiedrībā. Jaunatnes problēmu risinājumā referents vadījās no savas personīgās pieredzes un novērojumiem, bet, runājot par vecākās paaudzes došanos trimdā un ar to saistītiem jautājumiem, vairāk balstījās uz teorētiskiem uzskatiem.

Kaut arī jautājumā par jaunatnes problēmām korreferentes uzskati lielā mērā saskanēja ar referātā minētiem, bija tomēr daudzi atzinumi un secinājumi, kam korreferente nevarēja pievienoties, sevišķi par vecākās paaudzes problēmām, korreferentei bija pašai sava pieredze un atzinumi. Mūsu jaunatnei tagad ir izdevīgs laiks iegūt augstāko izglītību brīvās pasaules universitātēs; cik vērojams, jaunieši šo izdevību arī izmanto. Būtu vēlama lielāka jaunatnes līdzdalība latviešu sabiedrībā un politiskā darbā, kas būtu panākama, ja jaunatnei dotu iespēju vairāk izteikt savus uzskatus un ņemtu vērā tās ierosinājumus. Par vecākās un jaunākās paaudzes sadarbības piemēru noder latviešu korporācijas, kas veicina draudzību un brīvu domu izmaiņu.

Referātam sekoja pārrunas, kur dzīvi piedalījās kā vecākā, tā jaunā pauudze. Kuplais jauniešu skaits šajā vakarā apliecināja, ka korporācijas patiešām vēl var jauniešus pulcināt kopā un izveidot draudzības saites viņu starpā. —ra

Uz nākošajiem Kremļa vadītājiem velti cerēt

Plašu atreferējumu par preses konferenci Cīrichē bija ievietojis arī angļu dienas laikraksts Londonā The Daily Telegraph savā 18. novembŗa izdevumā, minot, ka Aleksandrs Solžeņicins aicina uz „morālu revolūciju" zemēs aiz dzelzs aizkara. Padomju savienībā iekļautajām tautām jāizrāda morāla un politiska varonība un jāpārtrauc ideoloģisko meļu atbalstīšana. „Gaidīt un cerēt, ka nākošā padomju vadītāju paaudze būs liberālāka, ir bezcerīgi. Ja mēs gaidīsim, kamēr vēsture mums dāvās brīvību, mēs riskējam, ka nekad to nelegūsim," citē laikraksts Solžeņicinu.

Solžeņicinam neesot izprotams, ka rietumu sabiedrotie var sadarboties ar valsti, ko pārvalda brutāla vara. Viņā izbrīnu radījis, ka Anglijas premjērs Vilsons atzinis, ka „jāpiedod krievu iebrukums Čechoslovakijā un tās okupācija" un domājot, ka sadarbības (detantes) uzlabošanas labā būtu laiks komūnistiem piedot. Vilsona partijas brālis, jaunais Austrālijas premjērs Vitlams atzinis Pad. savienības okupāciju Igaunijā, Latvijā un Lietuvā un Maskavas tiesības uz šīm valstīm. Solžeņicins izteicies, ka Austrālijas jaunā nostāja ir pilnīgi nesaprotama. Uz tāda līmeņa esot premjērs, kas valda pār visu Austrālijas kontinentu.

Par emigrāciju no Pad. savienības Solžeņicins izteicies, ka nav svarīgi, cik daudz cilvēkiem izdosies no turienes izceļot, bet galvenais, kāda dzīve būs tiem 250 miljoniem dažādu tautu piederīgajiem, kas paliek Pad. savienībā. Tālāk angļu laikraksts atstāstījis faktus, kas jau minēti mūsu Rietumvācijas līdzstrādnieka rakstā. —ls—

PIEMĒROTA DĀVANA DĀRZU KOPĒJIEM

agr. JĀŅA VENNERA grāmata

ĢIMENES MĀJAS AUGĻU DĀRZS

Grāmatas cena $6.-

Pasūtinājumus adresēt:
J. VENNERS
2921 Courtland Ave., Kalamazoo,
Mich. 49004.

Drīzumā iznāks lielā kristieša L. TOLSTOJA

mūža darbs —

Evanģelijs patiesā gaisma

Cena $7.00

Kristīgā mājā tam goda vieta un skaistākā dāvana visos gadījumos.

Iepriekš pasūtinot $6.00

JĀŅA ŠĶIRMANTA apg.,
8013 Craig Dr., Wonder Lake,
Ill. 60097.

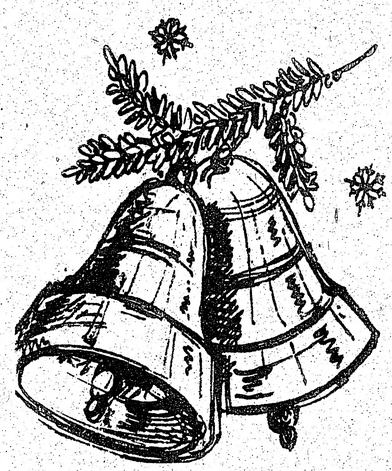

Grāmatas Ziemas svētku dāvanām

U. Ģērmanis — Oberst Vācietis ,vāc. val.) $16.50
M. Čuibe — Stundas un pulksteņi, stāsti $8.50
V. Hāzners — Laiks, telpa, ļaudis I daļa $15.00
A. Kontrovskis — Kādiem mums jābūt $4.00
L. Bērziņš — Mūža stiga, dzej. $3.50
V. Krāslavietis — Tā lielā aizklīšana, dzej. $4.95
T. Vālēna — Saucēja balss, reliģ. apc. $3.00
R. Aizupe — Šešpadsmit gadi Sibirijā $12.00
O. Stumbris — Vāveres stunda, dzej. $4.50
Angliski - latviskā vārdnīca $15.60
A. Šolženicins — Gulaga Archipelags $13.00
A. Kings — Kas notiek Baltijā? $7.50
E. L. Ernstsons — Summer of the Swans (bilž. gr.) $8.50
A. Balks — Varavīksnēm skanot, dzej. $5.50
K. Arums — Sena dziesma, luga $3.00
A. Dziļums — Mežu aizvējā, atmiņas $7.50
I. Šķipsna — Vidējā īstenība, stāsti $7.00
Ceļa zīmes Nr. 55 $2.50
Archīvs XIV $9.00
A. Lācis — Ozolvīru pulki (aizsargu org.) $24.00
Ziemeļnieki II daļa $7.50
Ceļa zīmes Nr. 54. $2.50
O. Liepiņš — Gustavs Vaza trimdā, rom. $14.80
Latviešu Sinonīmu vārdnīca $8.00
J. Venners — Ģimenes mājas augļu dārzs $6.00
O. Dzērvītis — Atmiņas par LU studentu korp. $2.00
Ed. Freimanis — Ielas dārznieks, dzej. $5.00
Kāre— Vienkāršība, dzej. $6.50
A. Sābris — Lokanums un spīts $6.00
Elv. Kociņa — Jādzīvo vien ir, rom. $8.00
M. Ozolnieks — Dzīves cīņa, stāsti $3.25
V. Kārkliņš — Teiką par septiņiem kuģiem, rom. $8.00
Z. Liepa — Atspulgu nams, dzej. $5.00
V. Pelēcis — Malenietis karā, atm. $5.50
P. Krūza — Virtuves māksla 9.60
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710—1800 $22.50
Latvju dainas — Reiņa Birzgaļa ilustr. $8.00
Bergmaņu Valerijas — Velga, rom. I $6.00
Olģerta Liepiņa — Stirnas pār kalniem I—II $15.00
Ceļa zīmes Nr. 53 $2.50
G. Janovskis — Kur gaiļi nedzied, rom. $7.50
Al. Grīns — Trīs Vanagi, rom. $6.00
A. Barons — Paaudžu mezglos, rom. $6.00
Sigismunds Vidbergs, monografija $16.00
J. Veselis — Liesma uz ūdens, noveles $6.80
Prof. Kundziņš — Latvju sēta $25.00

J. Zariņš — Kāvu gados III d. $10.00
A. Rasa — Tā stunda ir klāt $5.50
A. Austriņš — Gaŗā jūdze, rom. $7.50
J. Rudzītis — Tālos ceļos, savos ļaudīs $6.00
Jānis Gailis — gleznu repr. mape — krāsās $25.00
K. Arums — Ganu zēns un velns un citas pasakas $2.50
A. Lindgrēma — Trakais Emīls, bērnu bilž. gr. $4.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares $25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums $6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns $6.00
J. Babre — Svētums nav greznība $6.50
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr. $9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē) $6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom $6.00
Ā. Zvēja — Vārdi - atspulgi, dzeja $4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom. $6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit $11.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji $6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis $8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz. $5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom. $6.50
P. Jurevics — Pretstatu pasaule, esejas $6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi $4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas $5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm) $10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti $25.00
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis $6.00
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots $5.60
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom. $7.00
A. Ivaska — Solis silos, dzejas $6.50
E. Aistars — Goda diena, rom. $5.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards $5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs $7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas $6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom. $7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra $7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji $12.00
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom. I. d. $3.90
P. Aigars — Nemirstīgais nemiers, rom. II d. $5.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti $4.00
V. Lesiņš — Vajātie, leģendas $6.50
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās 3.50
T. Krūka — Uniforma, stāsti un tēl. $5.50
A. Rubulis — Latvian Literature $4.00
A. Tomsens — Cilvēcības vārdā, Vorkutas gūstā $5.00
A. Gailīte — Rītausmā $4.00

KERAMIKA ● ROTAS ● APSVEIKUMU KARTĪTES ● SKAŅU PLATES ● KALENDĀRI
● ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI ● MONĒTAS ● KOKA IZSTRĀDĀJUMI ● GLEZNAS

Nāciet un apskatiet

Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
(pasūtinot pa pastu, lūdzu pieskaitīt 10% pasta izd., virs $10.00 tikai 5%)

Dziesmu ansambļiem, skolai, jaunatnei

Austras Plampes

DZIESMU KAMOLIŅŠ 1. DAĻA

145 vairākbalsu meldijas un teksti $3.00

DZIESMU KAMOLIŅŠ 2. DAĻA

130 vairākbalsu meldijas un teksti $3.00

ROTAĻAS AR DZIEDĀŠANU

27 rot. sīki izp. apraksti un zīmējumi $2.00

5 Stag Hill Drive, Apt. 104
Toronto, Ont. Canada M4B 1K7

The Old Country Gift Shop Ltd.

355 RONCESVALLES AVENUE (High Park)
TORONTO, ONTARIO. Phone 535-7641

EIROPAS IMPORTA DĀVANU CENTRS

- Dzintara izstrādājumi
- Kristalls un keramika
- Saldumi
- Dāvanas katram gadījumam

Atvērts arī svētdienās no plkst. 2 — 6 vakarā.

PAVASARA **LE 1-7353**

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRAMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐	vienu gadu	$21.—
☐	6 mēnešiem	$11.50
☐	3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Jauns abonents △ pagarinājums △

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Bumbu terrors Anglijā

(Vēstule no Anglijas)

Savādi kļūst ap sirdi redzot, ka tas, ko domājam „nekad jau mums negadīsies", tomēr mums atgadās. Tā gandrīz neticēdama raudzījos uz sašķaidītās sarkanās krāsas vēstuļu kastes atliekām pie Viktorijas stacijas Londonas centrā. Tur iekšā bija bumba, tā sprāga, un laimīgi tie, kas nebija vēstuļu kastes tuvumā. Pa ietvi un ielu vējš dzenāja tikai vēl nesen kastītē iemestās vēstules. Sirēnām gaudojot, atsteidzās ambulances, ugunsdzēsēji un policija. Ļaudis izklīdināja, sprādziena vietu norobežoja un ievainotos iecēla ambulancē. Laimīgā kārtā neviens nebija smagi cietis. Tāda aina tagad Londonas ielās ir gan nepatīkama, bet ne kaut kas sevišķs. Vienas stundas laikā 25. novembrī sprāga bumbas 3 vietās, bet daudzās citās bija izziņota trauksme uz aizdomu pamata. Kādēļ tieši 25. novembris bija londoniešiem bīstams? Tādēļ, ka tajā dienā britu iekšlietu ministrs pieteica jaunus administratīvus soļus terroristu apkarošanai.

Jau apmēram divus gadus „īru republikāņu armija" — saīsinājumā IRA — un tās atbalstītāji rīko terrora aktus Anglijā. Pašā Ziemeļīrijā pēdējā laikā bumbas aizstāj cilvēku nošaušana: novembŗa beigās 4 dienu laikā notika 10 slepkavības. Bez brīdinājuma, ar mašīnpistoli vai šauteni bruņojies vīrs atrauj vaļā auto vai mājas durvis — un nošauj cilvēku, kas gadās tam pretī. Cits saļimst, no rīta uz darbu ejot. Slepkavas pieder pie vienas vai otras IRA un provizionāļu, kas ir katoļu, vai UDA — protestantu pagrīdes organizācijas.

Par šo organizāciju izsludināšanu par nelikumīgām runāts jau daudz, bet vēl nesen Londonas ielās kāda īra bēŗu gājienā militārā solī soļoja drūmi vīri, melnām, beretēm galvā, tumšām acenēm un IRA lenti uz rokas. Tas izraisīja sašutumu Londonas iedzīvotājos, tomēr pēdējais piliens britu pacietības kausā bija asiņainie notikumi 21. novembrī Birminghamā.

Vēl nebija aizmirsti šausmīgi sakropļotie bumbu upuŗi Londonas cietokšņa — „Tower of London" eksplozijā pag. vasarā; vēl atmiņā bija nelaimīgie jaunieši, ko nonāvēja un sakropļoja Gilfordā pirms pāris mēnešiem, bet notikums Birminghamā šausmu ziņā pārspēja visus. Tieši tajā vakara stundā, kad pilsētu iedzīvotāji labprāt pulcējas krodziņos, lai pie glāzes alus papļāpātu vai paspēlētu šautriņu mešanu, kad tur satiekas jaunieši pārrunāt savas sirds lietas — divos labi pazīstamos krogos iemeta bumbas. Sprādzieni sagrāva telpu sienas un griestus, izsita logus un uz vietas nonāvēja 19 jauniešus, apm. 17—23 g. vecumā. Savainoja apm. 150, starp tiem arī gandrīz visus jaunus gados. Slimnīcu ārsti teica, ka tik šausmīgus sakropļojumus tie neesot redzējuši kopš pag. kaŗa. Šie nelaimīgie zaudējuši acu gaismu, locekļus un cietuši no briesmīgām apdeguma brūcēm. Tikai policijas iejaukšanās aizkavēja pūli nākamā dienā doties uz īru rajonu, lai tur „izrēķinātos".

Birminghamā jau gadiem dzīvo daudz īru ģimeņu ,un te bija apmetušies arī terroristu atbalstītāji. Jau otrā dienā policija apcietināja 6 īrus, kas mēģināja pārcelties pāri jūrai uz Īriju. Dienu vēlāk tie bija jau tiesas priekšā apsūdzēti slepkavībā. Birminghamas bumbas, šķiet, bijušas domātas kā reakcija pret katoļu baznīcu un britu valdību, kas aizliedza sarīkot svinīgu bēŗu gājienu kādam terroristam, kas gāja bojā paša noliktās bumbas sprādzienā Koventrijā.

Viss tas bija tā satraucis iedzīvotāju prātus, ka iekšlietu ministram Rojam Dženkinam bija jānāk ar deklarāciju parlamentā. Viņš paziņoja, ka turpmāk policija varēs apcietināt ikvienu bez sevišķas apcietināšanas pavēles; tai ir tiesības paturēt apcietināto 48 stundas iepriekšējā izmeklēšanā, ko ar iekšlietu ministra piekrišanu var pagarināt par 5 dienām; tiesības izraidīt par terrora aktiem aizdomās turētos bez tiesas sprieduma; pārmeklēt visiem iebraucējiem no Īrijas bagāžu un personiskos piederumus; neminot iemeslu, aizliegt kādai personai iebraukt Anglijā; pārbaudīt dzīvokļus un citas vietas; IRA tiek izsludināta par nelikumīgu organizāciju, un katru, kas pie tās pieder vai to atbalsta morāli vai materiāli, var sodīt ar 5 gadiem cietuma un neierobežoti lielu naudas sodu. Noteikumi paredzēti uz 6 mēnešiem, kad tos var atcelt vai arī termiņu pagarināt; tie zīmējas tikai uz īru terroristiem, ne uz citiem.

Konservātīvo parlamenta locekļu grupa iesniedza prasību atjaunot nāves sodu teroristiem, bet iekšlietu ministrs to noraidīja. Pēc viņa domām tas radītu tikai vēl lielāku naidu un atriebības kāri. Nāves soda pieprasītāji savukārt uzsvēra, ka izredzes zaudēt dzīvību vienam otram liks pārdomāt, vai bumbu mest vai ne. Tagad sods ir līdz 30 gadiem cietumā, kas praksē aizvien tiek samazināts uz 10—12 g. un bieži pat vēl mazāk sevišķu amnestiju gadījumos. Iesniegumu atbalsta arī citu partiju locekļi un ļoti liela daļa iedzīvotāju. Ņemot vērā kritisko stāvokli, parlaments šos jautājumus apsprieda steidzamā kārtībā, un jau pēc pāris dienām izsludināja jaunos likumus.

Pa to laiku Londonas atsevišķos rajonos vēstuļu kastes stāv neiztukšotas — jo varbūt ka tur vēl ir kāda bumba? Tās un arī citas aizzīmogo, lai tur nevarētu iemest kādus spridzekļus. Vēstules ir jānodod pasta iestādē. Iekšlietu ministrs Dženkins jau atvainojās, ka tikšot ierobežotas pilsoņu tiesības un arī nevainīgajiem sagādātas neērtības. Pazīstot angļu raksturu, no publikas puses nekādas sūdzības neienāks. Ikviens tāpat dosies darbā, kaut arī ceļā būs jāpavada divreiz vairāk laika, nesīs vēstules uz pastu un stāvēs rindā — jo šoreiz nu tur nekā nevar līdzēt! A. L.

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PĀRTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKĀTUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

Dāmas! Dāmas! Dāmas!

Ietaupiet, pērkot savu rudens vai ziemas mēteli!

Izvēlieties tos no mūsu plašajiem krājumiem vai pasūtiniet to, un mēs jums pašūsim!

Labas kvalitātes mēteļi, piemērotas cenas.

Jūs būsit apmierinātas.

Pērkot tieši no fabrikas, jūs varat ietaupīt pat 25%.

BRISTON FASHIONS

Ground Floor

312 — 318 Adelaide St. West (2 ielas uz austrumiem no Spadaina Ave). Atvērts no pl. 9 rītā līdz pl. 6 vak., no pirmdienas līdz sestdienai. Tel. 366-4557.

Tīka mēbeles tieši no importētāja **noliktavas.** Dzīvojamo, ēdam- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. **EINAR CLAUSEN Ltd.,** Hwy. 7., **nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760**

Daugavas Vanagu nams
125 **BROADVIEW** AVE
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R·E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

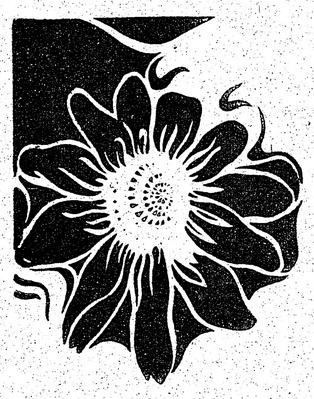

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide
Benjamiņa
filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

VALUDE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalei
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPIGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. **Tel. 534-8447**

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties tālr. 921-3924
470 College St. (pie Bathurst) Toronto M6G 1A1

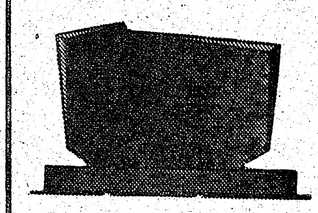

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Dāvināsim latvisku dāvanu Ziemas svētkos!

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu uz vienu gadu, sākot ar š. g. 21. decembra numuru

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

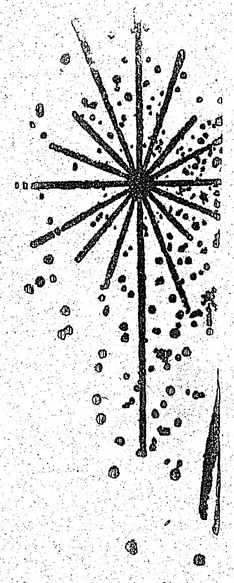

Nosūtu $21.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto cenu uz vienu gadu $17.- gadā.

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

☐ Jauns pasūtinājums
☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.
Kopā nosūtu $.....

Vai pasaulei . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

guma apturēšana ir neatliekamākās problēmas, uz kuru atrisināšanu nevar ilgāk gaidīt."

Arodbiedrību apvienības prezidents Mīnijs savukārt norādījis, ka 7 milj. bezdarbnieku un rūpniecības produkcijas sašaurināšanās ir visaktuālākās problēmas. Algu līmeņa un dzīves dārdzības pieauguma sacensību var apturēt tikai ar drastiskiem soļiem. Par šiem soļiem runā gan Baltajā namā, gan arī kongresā, bet nekas konkrēts vēl nav darīts.

Kaut prezidents Fords Baltajā namā jau ir ceturto mēnesi, pat Baltajam namam tuvu stāvošās aprindās atklāti runā, ka viņš pagaidām nav attaisnojis cerības, ar kurām tas stājās atbildīgajā prezidenta amatā. Nenoteiktība, mīņāšanās uz vietas gandrīz katrā problēmā ir raksturīgas parādības. Daudzas lietas tiek atliktas. Vienu dienu lielā sajūsmā pieņem vienu lēmumu, betnākošā dienā to aizstāj ar citu atūdeņotu vai pat gluži pretēju.

Varbūt stāvoklis mainīsies, ja vēl pirms Ziemas svētkiem beidzot amatā varēs stāties Forda izraudzītais viceprezidents Nelsons Rokefellers. Bijušais Nujorkas pavalsts gubernātors ir pārāk dināmisks un aktīvs politiķis, lai apmierinātos ar pieticīgām un klusām viceprezidenta parastajām funkcijām. Rokefelleru uzskata par piemērotāko vīru tieši degošo iekšpolitisko problēmu atrisināšanā.

Vašingtonā jau tagad runā, ka 1976. gada prezidenta vēlēšanās republikāņu kandidāts nebūt nebūs Fords, bet gan Nelsons Rokefellers.

Piemīnēsim šoreiz arī to, ka pagājušā nedēļā Lielbritanijas sūtniecībā Varšavā notika sēra Vinstona Čērčila simtai dzimšanas dienai veltīta pieņemšana. Šķiet, ka Čērčila slavināšanā grūti būs pārspēt tagadējo ASV ārlietu ministru Kisingeru. Savā runā Kisingers apgalvoja, ka jau pirms 30 gadiem ievērojamais britu valstsvīrs savā nākotnes vizijā saskatījis detanti par starptautiskās diplomātijas pozitīvāko sasniegumu. Tas, ka Čērčils savā laikā pasauli brīdināja no Kremļa ekspansijas briesmām, acīm redzot tagadējam ASV ārlietu ministram ir piemirsies.

Par apšaubāmo Vašingtonas un Maskavas detanti (sadarbību) kādā dienā kādam būs jāmaksā pilna cena. Ir labi, ka ASV senātā demokratu senātors un iespējamais kandidāts 1976. gada prezidenta vēlēšanās, senātors Džeksons katrā izdevīgā gadījumā brīdina ASV likumdevējus un amerikāņu tautu par to, ka amerikāņu un krievu detante ir amerikāņu lētticības un muļķības un Maskvas viltības un blēdības radīts brīnumbērns. Kā zināms, brīnumbērniem palaikam nav pārāk gaišs mūžs. Vēl īsāks mūžs ir allaž bijis politiskiem brīnumbērniem.

Aleksandrs Ķegumnieks

ASV prezidents Džeralds Fords (pa kreisi) un komūnistu partijas centrālkomitejas ģenerālsekretārs Leonīds Brežņevs, abi siltajās ziemas cepurēs pēc ierašanās Vladivostokā. Šo attēlu bija ievietojis Latvijas komūnistiskās partijas centrālkomitejas laikraksts Ciņa, uzskaitot rindu ar augstiem padomju ordeņiem apbalvotos Pad. savienības militāros un civilos vasrvīrus, kas piedalījušies prezidenta Forda sagaidīšanā.

Rīgas paviljonam vajadzīgi darbinieki

Rīgas paviljona rīcības komitejas sēdē 5. decembrī DV namā piedalījās 9 dalībnieki: LNJAK valdes priekšsēdis Imants Purvs un loceklis Mārtiņš Zilvers, Sestdienas ģimnazijas vecāku padomes priekšsēdis Ēriks Nāgelis, Margarita Dumpe, Sandra Markitante, Dainis Ķivlenieks, A. Miniate, Pēteris Celmiņš un Daugaviņas deju kopas vadītājs Edvīns Kalviņš. Rīcības komitejā izraudzīti vēl 2 jauni darbinieki — sekretāre Ingrīda Mackare un dekorātors Pēteris Celmiņš.

Nākamās vasaras Lieltoronto starptautiskās karavānas Rīgas paviljona organizētāji līdz šim pa lielākai daļai bijuši tautas deju kopas Daugaviņa dalībnieki. Ir izredzes, ka palīgā nāks arī citu organizāciju darbinieki, lai sekmētu Rīgas paviljona darbību, jo paviljona rīcības komitejā vajadzīgs ap 20 cilvēku, kas darbotos visu karavānas laiku; bez tam vēl vajadzīgs ap 200 darbinieku, kas katrs ziedotu divus vakarus karavānas laikā.

LNJAK paredz aprīlī karavānas balli, kurā izraudzīs „Miss Rīgu", kas reprezentēs latviešus. Karavānas internacionālajos sarīkojumos, kā arī veiks namamātes pienākumus Rīgas paviljonā. —ls—

Kanadas vanadžu valdes sēde notika Sv. Katrīnās. Attēlā no kreisās: DV centrālās valdes un DV Kanadā valdes jaunatnes daļas vadītāja Baiba Šmita-Kalēja, Nora Pulciņa, Kanadas vanadžu priekšniece Monika Jonāne un Ārija Freimane.

Foto: J. Liģers

Nākošā nometne Britu Kolumbijā

Nākošā gada Divreiz divi nometnes vadītājs Aivars Osvalds, uzturēdamies Sanfrancisko, lai teiktu 18. novembŗa svētku runu, kārtoja arī Divreiz divi nometnes organizātoriskos jautājumus. Atsevišķā sanāksmē viņš ziņoja, ka 1975. g. Divreiz divi nometne paredzēta no 22. jūnija līdz 1. jūlijam rietumu krastā, Britu Kolumbijā, ap 30 jūdzes no Vankuveras pilsētas.

Nometnes vajadzībām noīrēta „Trinity Western" kolledža, kas atrodas uz laukiem, skaistā apkārtnē, tālu no pilsētām, bet ļoti izdevīgā satiksmes mezglā, jo gaŗām iet Kanadas galvenais 1. lielceļš, dzelzceļš un Vankuveras lidlauks ir tikai pusstundas braucienā atstatumā.

Kolledžas novietnei piekļaujas aizsprosta ezers. Visas ēkas moderni iekārtotas ar mācības līdzekļiem, laboratorijām un sanāksmju zālēm, kas būs nometnes rīcībā. Pārnakšņošana būs studentu mītnēs, kur atsevišķā istabā paredzēti tikai divi dalībnieki. Par uzturu rūpēsies kolledžas virtuves personāls.

Dalības maksa 130 dolari, līdzīgi iepriekšējiem gadiem. Telpu plašums atļautu uzņemt ap 200 dalībnieku, bet sekmīgākai darbībai un augstāka mācību līmeņa uzturēšanai un draudzības gara izkopšanai nodoms uzņemt tikai ap 130 — 140 dalībnieku pieteikšanās secībā. Nometnē varēs piedalīties vidusskolu beigušie un studenti līdz 26 gadu vecumam. Tāpat kā citus gadus, sevišķos gadījumos būs arī izņēmumi vecuma ziņā, ko izšķirs nometnes vadība.

Arī mācības programmā nodomāts pieturēties pie 11 gadu ilgās pieredzes un atzinumiem — paturot izkārtojumā tautiskā mantojuma, literātūras, vēstures, politisko zinātņu, mūzikas un sabiedriskās dzīves vadības puduŗus, ko vadīs jaunieši, bet lekcijas sniegs attiecīgu nozaŗu speciālisti. Visu to papildinās praktiskās nodarbības — veicot speciālus projektus un gūstot arī zināšanas zeltkaļu un keramikas arodos. Sevišķa vērība tiks piegriezta tautas dejām un dziedāšanai.

Nometnes beigu posms izkārtots tā, lai katram dalībniekam būtu iespēja piedalīties 6. Rietumu krasta dziesmu svētkos, kas notiks 1975. g. no 3. līdz 7. jūlijam Sietlā, ap 3 stundu braucienā no nometnes vietas. Ar svētku rīkotājiem jau ir ievadītas sarunas par „divreizdivnieku" piedalīšanos dziesmu svētku programmā un tā ir solījusi, ka 2x2 dalībniekiem dos atlaidi, iegādājoties biļetes.

T. Sīlis

Smaga apsūdzība . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

tautu federācijas Kanadā un LNAK priekšsēdis T. Kronbergs u. c. Sanāksmi vadīja Igauņu centrālās padomes ārlietu komisijas priekšsēdis L. Leivats. Katras tautības runātāji pārstāvēja vienu no savas tautības ieslodzītajiem, kas simbolizēja tūkstošiem pārējo upuŗu. Latviešiem tāds bija Gunars Rode, kas notiesāts uz 12 gadiem, lietuviešiem — bīskaps Vincents Slatkēvičs, igauņiem — matēmatiķis Olevs Meremā, ukraiņiem — vēsturnieks Valentins Morozs, čehiem — students Jiri Millers. Svinīgs bija brīdis, kad visi sapulcējušies ar atsegtām galvām un degošām svecītēm rokās, kādas bija izdalītas 1500, pēc ukraiņu bīskapa Izidora Borecka aicinājuma ieslodzītos pieminēja ar vienas minūtes klusuma brīdi.

Spēcīgi aplausi pāršalca plašo sanāksmi, kad pie runātāju pults ar degošu svecīti rokā nostājās lietuvietis Simas Kudirka, kas ar tulces palīdzību visumā atkārtoja jau preses konferencē teikto, pēc kam daudzie simti apspiesto tautu piederīgo lēnām izklīda, sanāksmei ilgstot vienu stundu.

Pēc sanāksmes Lietuviešu namā notika pieņemšana, kuŗā no latviešiem piedalījās arī T. Kronbergs un LNAK politiskās informācijas nozares vadītājs Dr. L. Lukss. Tur vēl risinājās sarunas ar Simu Kudirku par apstākļiem Pad. savienības ieslodzījumu nometnēs un Lietuvā. —ls—

Simas Kudirka

Literāri reliģiska pēcpusdiena Floridā

Sv. Pēterburgas un apkārtnes latviešu ev. lut. draudze 30. novembrī veco ļaužu mītnē rīkoja literāri reliģisku pēcpusdienu, ko ievadīja draudzes priekšnieks E. Vīksne ar lūgšanu un dziesmu. Viešņa Biruta Senkēviča no Toronto reliģiski iekrāsotā runā pieminēja mūžībā aizgājušos un aicināja „katram savā sirdī aizdedzināt atmiņu sveci". Runātāja atgādināja arī testamenta vajadzību, lai aizgājēja manta nenonāktu svešās rokās, jo arī mūsu senči jau pirms nāves sadalīja savu mantu. Nebūtu aizmirstama sava draudze, mūsu centrālās organizācijas un jaunatne. Sekoja Almas Purkalītes garīgo dziesmu atskaņojums. B. Senkēviča pēc tam vēl nolasīja savu stāstu Pensionārs un dažus dzejoļus. Viešņai un pārējiem programmas dalībniekiem pateicās Rūdolfs Baumanis. Sv. Pēterburgas latvieši 7. decembrī godināja pulkvedi Gustavu Grīnbergu, sakarā ar 90 mūža gadu aprisi. Anna Tīruma jubilāru sveica ar Birutas Senkēvičas dzejoli un sarkanu rozi. Vācu okupācijas laikā G. Grīnbergs vadīja laikraksta Zemgales Balss apgādu Jelgavā.

kt